

Konjunktur läget

Juni 2021

Konjunkturläget
Juni 2021

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I Konjunkturbarometern publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier, Working paper, PM** och som remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Den senaste statistiken och prognoserna hittar du under www.konj.se/statistik.

STRUKTUREN I KONJUNKTURLÄGET

I den ordinarie löptexten redovisas ett antal *rutor* som normalt skiljer sig från löptexten, det kan vara en kortare beskrivning inom något område eller en mer teknisk beskrivning. Dessutom publiceras mer djuplodande analyser i så kallade *fördjupningar*. Löptexten kompletteras också av en *tabellbilaga* med mer detaljerade prognoser.

I högermarginalen redovisas *diagram* och ibland även så kallade *marginalrutor*. Marginalrutorna har ungefär samma funktion som rutor i löptexten och redovisas också sist i Konjunkturläget i en bilaga.

Alla fördjupningar redovisas även samlat på nätet, diagram i PowerPointformat finns också att ta del av. Dessutom kan siffror till alla diagram inklusive rubriker, underrubriker, källor och eventuella fotnoter laddas ner. Allt detta återfinns under www.konj.se/publikationer/konjunkturlaget.

Förord

I Konjunkturläget juni 2021 presenteras en prognos för den ekonomiska utvecklingen 2021–2022 i Sverige och i omvärlden. Därtill gör Konjunkturinstitutet ett scenario för utvecklingen 2023–2030, varav 2023–2025 beskrivs i rapporten. Prognosen och scenariot för hela perioden 2021–2030, samt mer detaljerade prognoser, finns att hämta i Konjunkturinstitutets prognosdatabas.

I ett särskilt avsnitt jämförs den nya prognosen med den prognos som presenterades i Konjunkturläget mars 2021.

I beräkningarna har inkommande statistik beaktats till och med den 18 juni 2021. Arbetet med Konjunkturläget har letts av prognoschef Ylva Hedén Westerdahl.

Stockholm 23 juni 2021

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör

Innehåll

Konjunkturläget juni 2021	5
Prognosrevideringar 2021–2022.....	26

RUTOR

Ny metod bidrar till långsammare ökning av offentlig konsumtion	14
---	----

FÖRDJUPNINGAR

Varför fler arbetslösa men färre inskrivna vid Arbetsförmedlingen?.....	28
Utvärdering av makroekonomiska prognoser.....	34
Zombieföretag och stödåtgärder under pandemin	38

TABELLBILAGA

Tabellbilaga.....	44
-------------------	----

BILAGA MARGINALRUTOR

Grundläggande antaganden för prognosen.....	61
Vad skiljer scenario från prognos?.....	61
Statistikskillnader mellan AKU och Arbetsförmedlingen.....	62
Analysram för skillnader mellan arbetslösa i AKU och inskrivna vid AF	62

Konjunkturläget juni 2021

Den svenska ekonomin fortsatte att återhämta sig det första kvartalet i år, trots fortsatt hög spridning av covid-19 och fortsatta restriktioner och påbud om social distansering. Den framgångsrika vaccinationskampanjen bidrar till en kraftig minskning av smittspridningen under sommaren och att samhället successivt börjar öppnas upp. Detta innebär att återhämtningen i ekonomin accelererar det andra och tredje kvartalet i år, trots att brist på insatsvaror och logistikproblem hämmar industriproduktionen och exporten. Lågkonjunkturen bedöms vara över i slutet av året, men utvecklingen på arbetsmarknaden släpar efter och arbetslösheten överstiger 7 procent i slutet av nästa år. Den snabba konjunkturåterhämtningen gör att de finanspolitiska stödåtgärder som införts till följd av pandemin kan börja fasas ut under det tredje kvartalet i år. Utfasningen av stödåtgärderna bidrar till att det offentliga finansiella sparandet nästa år blir i linje med överskottsmålet, samtidigt som ett större utrymme än normalt bedöms finnas för ofinansierade finanspolitiska åtgärder.

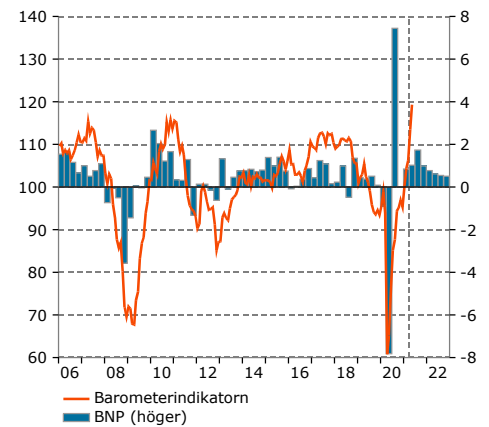
Under det första kvartalet i år präglades den svenska ekonomin av en snabb spridning av covid-19, med en åtföljande hög belastning på sjukvården. Den andra vågen av smittspridning som klingade av i januari följdes snabbt av en tredje våg som eskalerade under februari och mars. Trots detta ökade BNP med 0,8 procent det första kvartalet i år och återhämtningen tog fart igen efter inbromsningen det sista kvartalet i fjol (se diagram 1).

Den tredje vågen kulminerade i april och under maj minskade smittspridningen även om den fortfarande var relativt hög. Smittspridningen har fortsatt att minska i juni och antas fortsätta minska under sommaren, liksom belastningen på sjukvården (se marginalrutan ”Grundläggande antaganden för prognosen”). Tillsammans med en stigande vaccinationsgrad innebär detta att de restriktioner och påbud om social distansering som i nuläget finns på plats till stor del kan fasas ut under loppet av det tredje kvartalet, i enlighet med regeringens aviserade plan. En fortsatt jämförelsevis låg smittspridning gör att också den självpåtagna sociala distanseringen fortsätter att minska under andra halvan av året.

Även bland Sveriges viktigaste handelspartners håller utsikterna vad gäller covid-19 på att ljusna. Det bidrar till att omvärldens efterfrågan på svenska produkter ökar snabbt från och med det andra kvartalet i år. Sammantaget gör detta att förutsättningarna är goda för en fortsatt snabb ekonomisk återhämtning i den svenska ekonomin i år. De ljusare utsikterna avspeglas bland annat i att Barometerindikatorn har stigit till den högsta nivån som uppmätts sedan mätningarna började 1996 (se diagram 1). Detta ska inte tolkas som att konjunkturen nu står på topp utan snarare som att konjunkturen förstärks snabbt. Konjunkturinstitutets bedömning är att lågkonjunkturen är över det första

Diagram 1 Barometerindikatorn och BNP

Index medelvärde=100, månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Grundläggande antaganden för prognosen

Covid-19-pandemin innebär att den föreliggande prognosen är mer osäker än normalt. Prognosen baseras på ett antal antaganden angående pandemin. De mest betydande antagandena är:

- Covid-19-pandemin fortsätter under året. Smittspridningen håller dock på att mattas av i många länder, inte minst bland OECD-länderna, delvis som en följd av en stigande vaccinationsgrad. I OECD-länderna fasas merparten av tidigare införda restriktioner successivt ut under resterande delen av året. I de delar av världen där vaccineringen går långsammare tar det längre tid innan restriktionerna fasas ut.
- I Sverige antas alla i den vuxna befolkningen ha erbjudits den första dos vaccin under september och de kan därmed vara fullvaccinerade tidigast sju veckor senare. Bilden är snarlik i flertalet OECD-länder. I många andra länder går vaccineringen betydligt långsammare.
- Spridningen av covid-19 i Sverige har fallit tillbaka snabbt under maj och juni. Smittspridningen antas minska kraftigt under sommaren. Belastningen på sjukvården minskar snabbt och under senare delen av sommaren är vården bara måttligt belastad av covid-19 patienter. De flesta restriktioner och påbud om social distansering som i nuläget finns på plats fasas ut under loppet av det tredje kvartalet. Vissa påbud, exempelvis att stanna hemma vid symptom, antas dock ligga kvar längre.
- Efter sommaren kommer undervisningen i allt väsentligt att ske på plats inom alla svenska utbildningsenheter.
- Smittspridningen förblir låg i Sverige bortom det tredje kvartalet i år, även om lokala utbrott kan förekomma. Den självpåtagna sociala distanseringen fortsätter därför att minska under senare delen av året, även bland de som inte har vaccinerats eller tidigare haft covid-19.
- Restriktioner och självpåtagna social distansering i Sverige och omvärlden innebär att det dröjer till efter sommaren innan utrikesresandet börjar återhämta sig mer påtagligt. Utrikesresandet till framför allt många destinationer utanför Europa kommer dock fortsatt att hållas tillbaka av hög smittspridning i vissa länder och formella samt självpåtagna restriktioner.

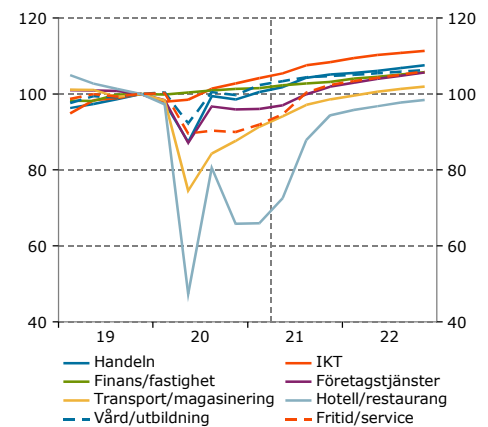
kvartalet nästa år. Det är därför lämpligt att under det tredje kvartalet i år ta bort större delen av de tillfälliga finanspolitiska stödåtgärder som riktats mot företag och arbetstagare under pandemin. Resursutnyttjandet i ekonomin som helhet fortsätter att öka under loppet av nästa år och blir något förhöjt under senare delen av året. Sysselsättningen släpar dock efter och vid slutet av 2022 är arbetslösheten något högre än den bedömda jämviktsarbetslösheten på 6,9 procent. Konjunkturläget kommer dock att se olika ut i olika branscher, med en lägre ekonomisk aktivitet i vissa kontaktnära tjänstebanscher som hotell och restaurang (se diagram 2). Det beror bland annat på att det internationella resandet fortsatt är nedpressat av pandemin, men också på att en del beteendemönster har förändrats varaktigt.

Den djupa lågkonjunktur som inleddes i början av förra året som en följd av pandemin klingar enligt prognosen av på två år. I ett historiskt perspektiv är det en mycket snabb återhämtning (se diagram 3). Den snabba återhämtningen förklaras dels av att lågkonjunkturen inte orsakats av underliggande ekonomiska obalanser, dels av de omfattande ekonomisk-politiska stödåtgärder som satts in i Sverige och i omvärlden. Stödåtgärderna har hjälpt hushåll och företag att överbrygga krisen. När behovet av stödåtgärderna minskar och de kan fasas ut, kommer de offentliga finanserna att förstärkas igen utan att det får någon större återhållande effekt på efterfrågan. Dessutom har värdet på bland annat aktier och bostäder stigit kraftigt under lågkonjunkturen. Sammantaget gör detta att hushåll och företag har goda förutsättningar att snabbt öka efterfrågan och produktion när flertalet restriktioner väl hävs.

Det ska betonas att prognosen vilar på ett antal högst osäkra antaganden beträffande covid-19-pandemin (se marginalrutan ”Grundläggande antaganden för prognosen”). Om smittspridningen i Sverige skulle stiga påtagligt igen under hösten och vintern, till exempel bland ovaccinerade barn och ungdomar, skulle det kunna leda till nya restriktioner och att även de självpåtagna sociala restriktionerna ökar igen. Det skulle i sin tur dämpa hushållens konsumtion och därmed hämma den ekonomiska återhämtningen. Än värre skulle det kunna bli om en ökad smittspridning under hösten och vintern drivs av nya mutationer av viruset som även infekterar många vaccinerade personer. Den svenska ekonomin skulle då kunna kastas in i en ny djup lågkonjunktur. Skulle så ske finns det fortsatt ett mycket stort utrymme att med finanspolitiska åtgärder ge stöd åt ekonomin under en överbrygningsperiod. De stora budgetunderskotten i följ och i år har förvisso lett till att den svenska Maastrichtskulden har ökat något, men den är bara något högre än skuldankaret enligt det finanspolitiska ramverket (se diagram 4).

Diagram 2 Produktion i tjänstebanscher

Index 2019 kvartal 4=100, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 3 BNP-gap

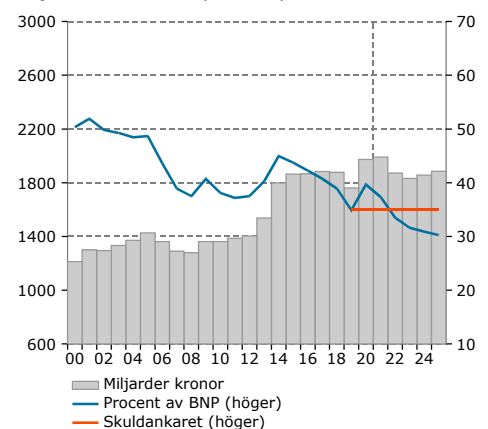
Procent av potentiell BNP

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 4 Maastrichtskuld

Miljarder kronor respektive procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

GOD GLOBAL UTVECKLING FRAMÖVER

Den globala konjunkturutvecklingen präglas fortfarande av covid-19-pandemin och 2021 inleddes med svaga BNP-utfall på många håll, inte minst i Europa. Under första halvan av 2021 har smittspridningen dämpats i många länder och den ekonomiska utvecklingen blir starkare det andra kvartalet. Minskad smittspridning, mindre omfattande restriktioner och större tillgång till vaccin har fått konsumenterna hos Sveriges viktigaste handelspartners att bli alltmer positiva (se diagram 5), och framöver ökar konsumtionen av mer kontaktnära tjänster. Sparkvoten är fortsatt hög i många länder och de flesta aktiebörserna har stigit under 2021, vilket möjliggör en hög konsumtionstillväxt framöver när restriktionerna lättar.

Även företagen ser med ökad tillförsikt på framtiden, mycket tack vare den ökande vaccinationsgraden (se diagram 6). Industriproduktionen har fortsatt att återhämta sig och de kommande åren förblir den globala tillväxten relativt hög (se diagram 7 och tabell 1). Hög efterfrågan i omvärlden leder till att svensk exportmarknad växer snabbt 2021 och 2022 (se tabell 1). Den starkare ekonomiska utvecklingen har bidragit till att räntan på 10-åriga statsobligationer har stigit under året. Pandemins utveckling är en fortsatt stor riskfaktor och skulle smittspridning åter eskalera kan BNP-utvecklingen bli betydligt svagare än enligt prognosen. I ett sådant läge kan omfattande stödåtgärder hämmas av de höga statsskulderna i omvärlden.

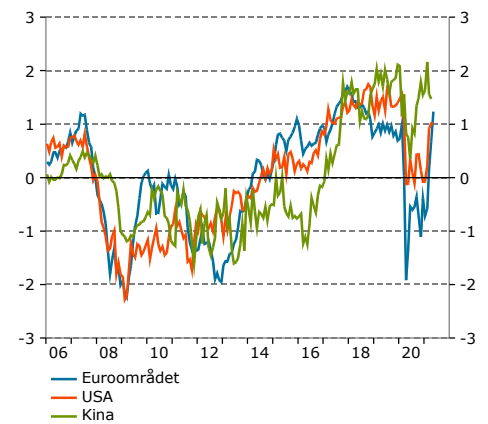
Inflationen har stigit 2021, främst på grund av högre råvaru- och energipriser. Även utbudsbegränsningar har till viss del bidragit till att inflationstakten ökat. Exempel på sådana utbudsfaktorer är brist på halvledare och containertransport. Inflationen faller tillbaka 2022 till följd av ett minskat bidrag från råvaru- och energipriserna. Prisökningarna till följd av utbudsbegränsningarna bedöms vara tillfälliga. Centralbankerna höjer därför inte räntorna och ränteläget i omvärlden förblir lågt under prognosperioden (se diagram 13).

TILLFÄLLIGT SNABBT STIGANDE PRISER I USA

Återhämtningen i den amerikanska ekonomin fortsätter och tillväxten det första kvartalet blev 1,6 procent, mycket tack vare nya omfattande stimulansåtgärder och lättade restriktioner. Utsikterna för fortsatt återhämtning är goda då affärsverksamheter i stora delar av USA inte längre omfattas av lika kraftiga restriktioner som tidigare. Flaskhalsar inom industrin, stigande energipriser och hög efterfrågan har gjort att inflationstakten har stigit snabbt under 2021. Dessutom påverkas inflationen i år av att vissa priser var tillfälligt nedpressade i följd till följd av pandemin, vilket leder till en högre inflationstakt i år när pandemin lättar och priserna korrigeras uppåt. Dessa effekter faller ur nästa år och konsumentpriserna stiger då långsammare (se tabell 1 och diagram 8).

Diagram 5 Konsumentförtroende

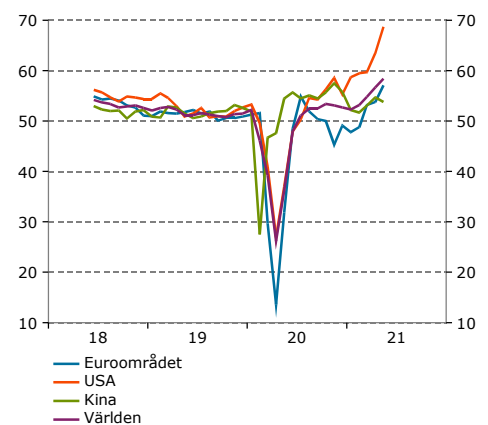
Standardiserade avvikelser från medelvärde, månadsvärden

Källor: Conference Board, Eurostat och Macrobond.

Diagram 6 Sammanvägt inköpschefsindex i valda länder och regioner

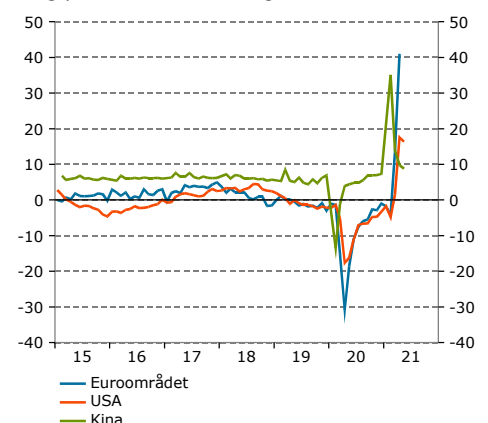
Index, månadsvärden

Källa: IHS Markit.

Diagram 7 Industriproduktion i valda länder och regioner

Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: Eurostat, Federal Reserve och National Bureau of Statistics of China.

Den senaste stimulanschecken nådde hushållen i slutet av mars och bidrog till att detaljhandelsförsäljningen steg kraftigt (se diagram 9). Konsumtionstillväxten förblir hög de kommande kvartalen när konsumtionen av mer kontaktnära tjänster återhämtar sig. Sammantaget blir BNP-tillväxten hög i år och nästa år (se tabell 1). Nedgången i arbetslösheten har stannat av något den senaste tiden men den fortsätter att sjunka i år och nästa år. En risk är dock att arbetskraftsdeltagandet inte kommer att återhämta sig i samma takt som sysselsättningen, vilket på lite längre sikt kan hämma tillväxten.

BNP I EUROOMRÅDET FÖLL DET FÖRSTA KVARTALET

Den europeiska återhämtningen ligger tydligt efter den amerikanska. Det första kvartalet föll BNP med 0,3 procent, främst till följd av ökad smittspridning och jämförelsevis strikta restriktioner. BNP är ännu ca 5 procent lägre än före pandemin bröt ut. När de införda restriktionerna gradvis börjar lättas under det andra kvartalet inleds en stark återhämtning. En uppdämd efterfrågan gör att hushållens konsumtion stiger hastigt. Även investeringarna tar fart och efterfrågan från utlandet ökar snabbt, inte minst mot bakgrund av den starka amerikanska ekonomin.

Stigande energi- och råvarupriser har bidragit till en tydlig uppgång i inflationen till 2,0 procent i maj (se diagram 8). Även tillfälliga faktorer har bidragit till uppgången, som exempelvis att den tillfälliga momssänkningen i Tyskland har upphört. Det underliggande inflationstrycket är fortsatt dämpat och inflationen går ner igen 2022.

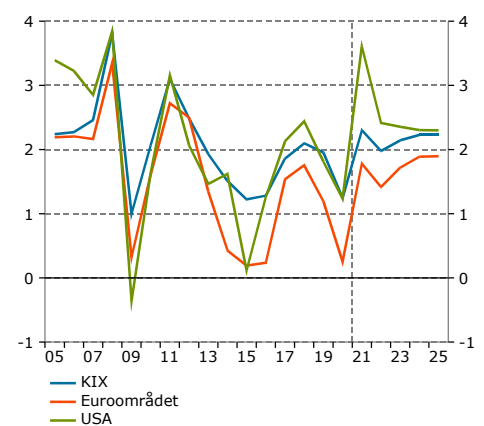
ÄVEN I DE NORDISKA LÄNDERNA FÖLL BNP¹

De nordiska länderna hade en svag ekonomisk utveckling det första kvartalet (se diagram 10). I både Danmark och Norge föll BNP mer än i euroområdet. Orsaken till fallen var främst nya och förlängda restriktioner till följd av covid-19. Även i Finland föll BNP, men nedgången var marginell. Fallet i BNP sedan krisen inleddes är betydligt mindre i de nordiska länderna än euroområdet, och redan det andra kvartalet tar tillväxten fart på nytt.

TILLVÄXTEN VÄXLAR NER I KINA

BNP-tillväxten i Kina växlade ner ytterligare det första kvartalet 2021. Inköpschefsindex är fortsatt på en nivå som indikerar tillväxt och konsumenterna i landet ser med stark tillförsikt på ekonomin (se diagram 5 och diagram 6). Stark efterfrågan från omvärlden har fått kinesisk export att växa snabbt. Detta har resulterat i ansträngda leverantörskedjor, containerbrist och snabbt stigande priser på frakt till och från landet (se diagram 11). Den höga efterfrågan på kinesiska produkter tillsammans med höga kostnader för råvaror och transport har lett till att företagen har höjt priserna (se diagram 11). Detta bidrar till uppgången i

Diagram 8 Konsumentpriser i valda länder och regioner
Procentuell förändring

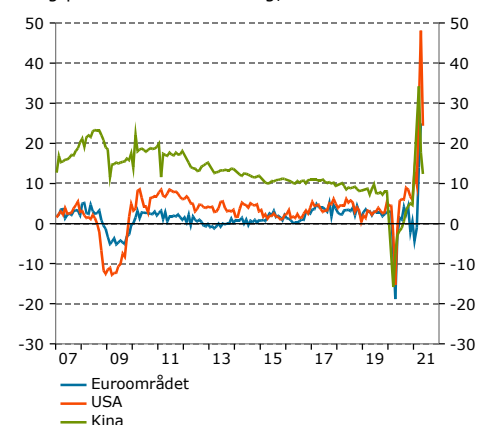

Anm. Se fotnot 3 och 4 i tabell 1. För Euroområdet avses HIKP.

Källor: Bureau of Labor Statistics, Eurostat, OECD och Konjunkturinstitutet.

Diagram 9 Detaljhandeln i valda länder och regioner

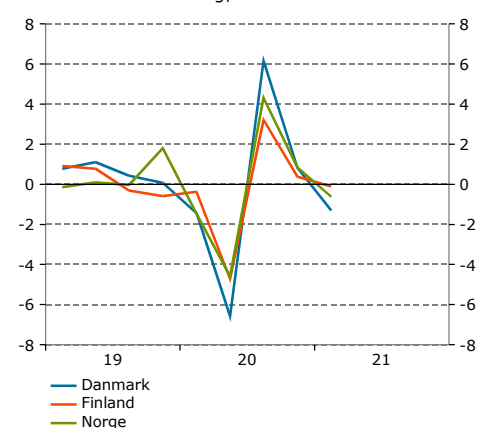
Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: Eurostat, National Bureau of Statistics of China och U.S. Census Bureau.

Diagram 10 BNP i Danmark, Finland och Norge

Procentuell förändring, kvartalsvärden

Källor: Eurostat och Statistics Norway.

¹ Här avses Danmark, Finland och Norge.

konsumentpriserna globalt. Den sammantagna bedömningen är att BNP växer snabbt 2021 för att sedan öka långsammare (se tabell 1).

DEN GLOBALA KONJUNKTUREN NORMALISERAS 2023

Den globala konjunkturer återhämtar sig i år och nästa år. År 2023 dämpas BNP-tillväxten till en mer normal nivå och världsekonomin återgår till ett konjunkturläge nära det normala (se tabell 1 och diagram 12). I takt med att den globala BNP-tillväxten växlar ner dämpas tillväxten i importefterfrågan och svensk exportmarknad växer därmed gradvis långsammare (se tabell 1). Prognosen förutsätter att covid-19-pandemin avtar i styrka och påverkar den ekonomiska utvecklingen endast i begränsad utsträckning 2023–2025.

För att dämpa inflationstrycket som uppstår till följd av ett ökat resursutnyttjande kommer centralbankerna minska sina innehav av obligationer och höja styrräntorna. Ränthöjningarna sker gradvis och ränteläget kommer vara fortsatt lågt 2023–2025 (se diagram 13). Det finns en risk att inflationen fortsätter att ligga kvar på en hög nivå. I så fall kan centralbankerna behöva höja styrräntorna tidigare än prognostiserat, vilket skulle ha en dämpande effekt på BNP-tillväxten.

Tabell 1 BNP och konsumentpriser i världen

Procentuell förändring

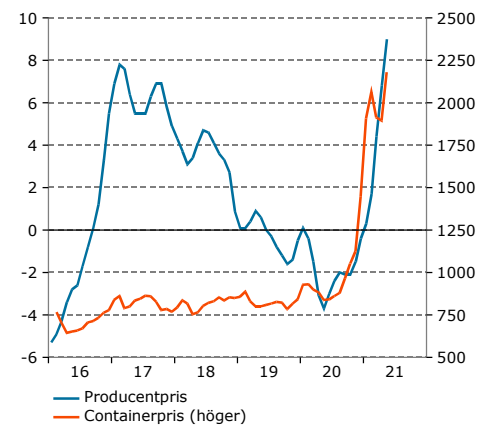
	Prognos			Scenario		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Svensk exportmarknad ¹	-9,0	7,9	6,2	3,7	3,3	3,2
BNP²						
Världen	-3,7	5,8	4,1	3,3	3,1	3,1
KIX-vägd ³	-4,2	5,4	4,3	2,5	2,2	2,0
Euroområdet	-6,7	4,6	4,4	2,2	1,6	1,4
USA	-3,5	6,6	3,6	1,6	1,6	1,7
Kina	2,0	8,5	5,7	5,4	5,3	5,1
Sverige	-3,0	4,4	3,5	1,8	1,7	1,9
KPI⁴						
KIX-vägd ³	1,2	2,3	2,0	2,1	2,2	2,2
Euroområdet	0,3	1,8	1,4	1,7	1,9	1,9
USA	1,2	3,6	2,4	2,4	2,3	2,3
Kina	2,4	1,5	2,6	3,0	3,0	3,0
Sverige	0,5	1,9	1,7	2,2	2,0	2,0

¹ Den svenska exportmarknaden avser den samlade importefterfrågan i de 32 länder som är Sveriges viktigaste handelspartners. Respektive lands vikt utgörs av dess andel i svensk varuexport. ² BNP-siffrorna avser den kalenderkorrigerade utvecklingen uttryckt i fasta priser. Världsaggregatet beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF. ³ KIX-vägd BNP och KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår Sveriges 32 viktigaste handelspartners. ⁴ Aggregatet för euroområdet är vägt med konsumtionsvikter från Eurostat. Sveriges siffra avser KPIF.

Källor: Eurostat, IMF, OECD, Macrobond, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Diagram 11 Producentpriser och containerfraktpris i Kina

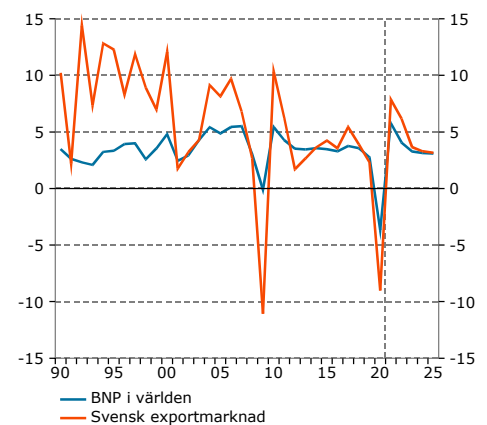
Årlig procentuell förändring respektive index, månadsvärden

Källor: China Ministry of Transport, National Bureau of Statistics of China och Macrobond.

Diagram 12 BNP i världen och svensk exportmarknad

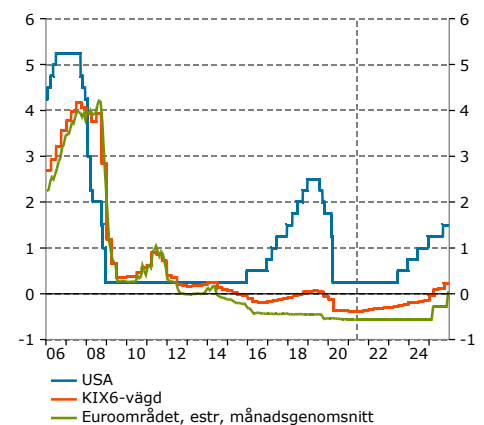
Procentuell förändring

Källor: Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Diagram 13 Styrräntor

Procent, dags- respektive månadsvärden

Anm. Styrräntan i USA avser den övre gränsen i Federal Reserves toleransintervall.

Källor: Bank of England, Bank of Japan, ECB, Federal Reserve, Norges Bank, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

FLASKHALSPROBLEM DÄMPAR SVENSK EXPORT

TILLFÄLLIGT

Efter en paus i slutet av förra året fortsatte konjunkturåterhämtningen i Sverige det första kvartalet i år (se diagram 14). En stor del av BNP-tillväxten på 0,8 procent kom från ökade lagerinvesteringar, men även exporten steg förhållandevis snabbt. Hushållens konsumtion ökade i en ganska normal takt efter att ha fallit det fjärde kvartalet i fjol. Indikatorer och månadsstatistik tyder på en stark tillväxt även det andra kvartalet. Återhämtningen tar än mer fart det tredje kvartalet i år när flertalet restriktioner i både Sverige och våra viktigaste handelspartners fasas ut. Därefter lugnar tillväxten i hushållens konsumtion och i exporten ner sig och BNP-tillväxten avtar successivt under resten av prognosperioden. Även om osäkerheten kring prognosen har minskat, är den fortfarande stor. Det gäller framför allt pandemins fortsatta förlopp och dess ekonomiska effekter.

Exportindustrins orderböcker är välfyllda (se diagram 15) och orderingen är hög, även om den enligt SCB dämpades i april. Den senaste tidens snabba produktionsökning i industrin i många länder har dock inneburit att allt fler flaskhalsproblem börjat uppstå. Den svenska varuexporten har väldigt raskt hamnat på en högre nivå än före pandemin och brist på vissa insatsvaror och höga fraktkostnader bidrar till att exporttillväxten dämpas rejält det andra kvartalet. Enligt utrikeshandelstatistiken föll varuexporten i april med lite drygt 2 procent jämfört med i mars.

Återhämtningen i den globala ekonomin fortsätter och den svenska exportmarknaden ökar med knappt 8 procent i år och med drygt 6 procent nästa år. Det kan jämföras med en genomsnittlig årlig tillväxttakt på strax under 4 procent de senaste 20 åren. Den svenska industrin bedöms successivt få bukt med de värsta flaskhalsproblemen, vilket gör det möjligt för varuexporten att växa relativt snabbt under det andra halvåret. Framför allt är det tjänsteexporten som tar fart när reserestriktioner plockas bort. Nästa år dämpas tillväxten i takt med att omvärldsefterfrågan ökar långsammare. Tillväxten i den högt uppdrivna varuexporten minskar, medan avmattningen i tjänsteexporten blir något mindre tydlig. Bland annat ökar utländska medborgares konsumtion i Sverige kraftigt nästa år.

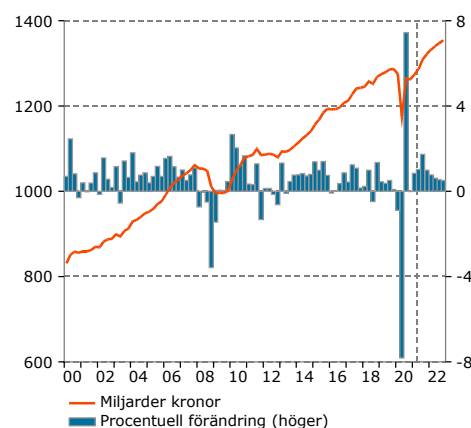
HÖGRE INVESTERINGSTAKT FRAMÖVER

Investeringsstillväxten har varit dämpad i flera år men tar fart under året och nästa år växer investeringarna snabbare än BNP (se tabell 2). De främsta drivkrafterna är ett högt kapacitetsutnyttjande i industrin, lättade restriktioner till följd av lägre smittspridning och en expansiv ekonomisk politik.

Svensk industri har gått på högvarv hittills under året och enligt enkät svar är kapacitetsutnyttjandet över det normala, samtidigt som begränsad maskinkapacitet uppges vara ett större hinder för ökad produktion än normalt. Dessutom har

Diagram 14 BNP

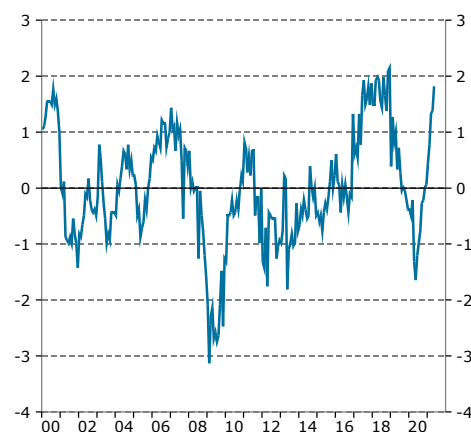
Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 15 Industrins omdöme om exportorderstocken

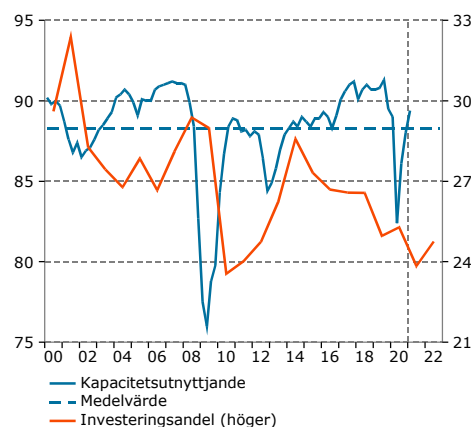
Standardiserade avvikelser från medelvärde, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 16 Industrins kapacitetsutnyttjande och investeringsandel

Procent, säsongsrensade kvartalsvärden respektive procent av förädlingsvärde, löpande priser

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

investeringsandelen inom industrin minskat under flera år, vilket talar för att det finns ett uppdämt investeringsbehov (se diagram 16). Tjänstesektorns investeringar ökar också framöver i takt med att restriktioner fasas ut och efterfrågan på tjänster tar fart.

Bostadsinvesteringarna har inte drabbats nämnvärt av pandemin, mycket tack vare att ombyggnationen varit relativt hög medan nybyggnationen varit mer dämpad. Tillväxten i bostadsinvesteringar växlar ner i år och nästa år. Antalet påbörjade lägenheter har ökat något det senaste året och det kommer att vara nybyggnationen som driver bostadsinvesteringarna framöver (se diagram 17).

Offentliga investeringar växte snabbt förra året, drivet av statliga investeringar i infrastruktur och försvarsmateriel. Tillväxten i de statliga investeringarna förblir hög i år men växlar sedan ned. I kommunsektorn finns investeringsbehov i bland annat sjukhus, vårdcentraler och äldreboenden vilket bidrar till en högre tillväxt framöver. Sammantaget växer offentliga investeringar snabbt ur ett historiskt perspektiv både 2021 och 2022 (se diagram 18).

Tabell 2 Försörjningsbalans för Sverige

Procentuell förändring, fasta priser

	Prognos			Scenario		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hushållens konsumtionsutgifter	-4,8	4,2	4,9	2,9	2,5	2,5
Offentliga konsumtionsutgifter	-0,5	2,1	1,5	0,5	0,9	0,7
Fasta bruttoinvesteringar	-0,5	2,3	4,1	1,6	1,3	2,1
Slutlig inhemsk efterfrågan	-2,5	3,1	3,8	1,9	1,8	1,9
Lagerinvesteringar ¹	-0,6	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Total inhemsk efterfrågan	-3,2	3,5	3,8	1,9	1,8	1,9
Export	-4,6	9,1	5,0	3,1	2,9	2,6
Total efterfrågan	-3,6	5,3	4,2	2,3	2,2	2,2
Import	-5,7	7,3	5,8	3,8	3,4	3,2
Nettoexport ¹	0,3	1,1	0,0	-0,1	0,0	-0,1
BNP	-2,8	4,4	3,5	1,7	1,7	1,7
BNP, kalenderkorrigerad	-3,0	4,4	3,5	1,8	1,7	1,9
BNP per invånare	-3,5	3,9	3,0	1,2	1,2	1,3
Bytesbalans ²	5,7	6,9	6,1	5,4	4,9	4,6

¹ Procent av BNP föregående år. ² Procent av BNP, löpande priser.

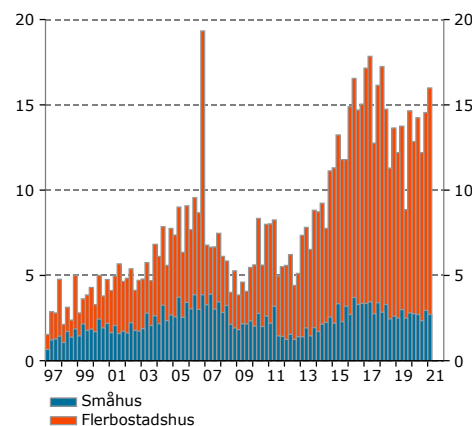
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

OFFENTLIGT SPARANDE STÄRKS I ÅR

Svensk ekonomisk politik har under covid-19-pandemin präglats av omfattande finanspolitiska stödåtgärder, i syfte att minska smittspridningen och lindra de ekonomiska effekterna av

Diagram 17 Påbörjade lägenheter

Tusental, kvartalsvärden

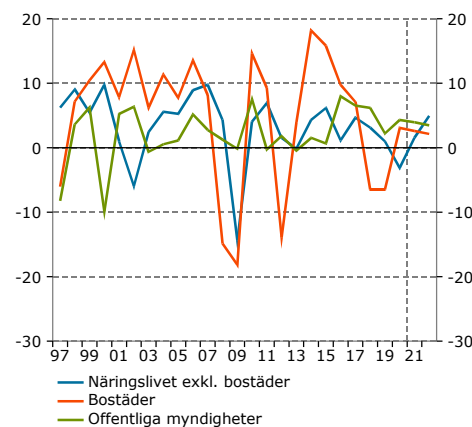

Anm. Bostäder i såväl flerbostadshus som småhus definieras som lägenheter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 18 Fasta bruttoinvesteringar

Procentuell förändring

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

pandemin.² Finanspolitiken har lett till en markant förhöjning av de offentliga utgifterna (se diagram 19), vilket bidragit till ett lågt finansiellt sparande (se diagram 20).

Utgifterna faller som andel av BNP framöver när stödåtgärderna successivt fasas ut. Transfereringar till hushållen är i år på en förhöjd nivå, vilket bland annat drivs av högre arbetsmarknadsersättningar (a-kassa och aktivitetsstöd) som sedan minskar när läget på arbetsmarknaden ljusnar.³ Inkomsterna som andel av BNP hålls i år tillbaka på grund av tillfälliga skattesänkningar. Dessa skattesänkningar (arbetsgivaravgifter, skattereduktion för ökade arbetskostnader och skattereduktion för investeringar) fasas ut efter 2022. Trots detta faller skatteinkomsterna som andel av BNP 2023–2024 på grund av en skattemässigt mindre gynnsam BNP-sammansättning.

Totalt bedöms de finanspolitiska åtgärderna under 2021 uppgå till omkring 185 miljarder kronor, varav en stor del är kopplade till covid-19-pandemin. Stöden bidrar till att hjälpa företagen att övervintra krisen och hålla uppe hushållens disponibla inkomster i år. Trots att åtgärderna 2021 är ungefär lika stora som under 2020 stärks det strukturella sparandet med 0,7 procent av potentiell BNP. Det strukturella sparandet stärks till 2022 och är då i linje med överskottsmålet.

Maastrichtskulden faller under skuldankaret 2022 (se tabell 3) till följd av att Riksbanken valt att förändra upplåningen av valutareserven.⁴

STARKARE UTVECKLING AV OFFENTLIG KONSUMTION 2021–2022

Trots att större delen av 2020 präglades av covid-19-pandemin utvecklades den offentliga konsumtionen svagt både i fasta och löpande priser (se diagram 21 och diagram 22). Antalet sysselsatta i offentlig sektor, vars lönekostnader är en stor del av de totala kostnaderna, minskade något som en följd av redan påbörjade neddragningar i kommunerna. Löneökningarna dämpades dessutom i de avtal som slöts i den försenade avtalsrörelsen. Konsumtionsvolymerna minskade då antalet arbetade timmar föll mer än sysselsättningen på grund av hög sjukfrånvaro. Dessutom sjönk volymerna i förskola och äldreomsorg och därtill antalet vårdtillfällen när vård som inte var covid-19-relaterad ställdes in.

Den offentliga konsumtionen växer snabbare i år än 2020, både i fasta och löpande priser. Framför allt är uppgången stor inom regionerna, då vårdvolymerna börjar normaliseras. Regionerna har dessutom höga kostnader för vaccinering och för den

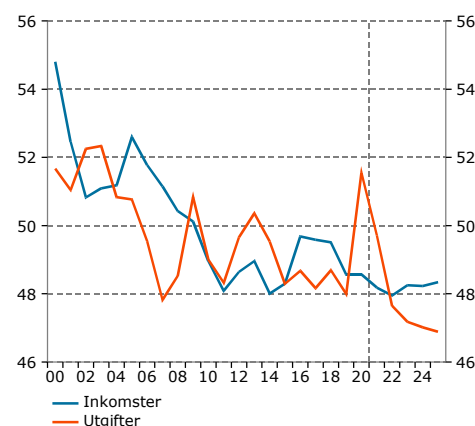
² Stödåtgärderna har främst bestått av tidsbegränsade inkomstöverföringar till hushåll, företag, regioner och kommuner.

³ Tillfälliga regler i bland annat a-kassan bidrar dock till högre ersättning vid arbetslöshet som andel av BNP även 2022 jämfört med 2019.

⁴ Vid ingången av 2020 var Maastrichtskulden 35 procent av BNP. Fram till 2023 kommer Maastrichtskulden ha minskat med 180 miljarder kronor till följd av den ändrade upplåningen, vilket motsvarar ca 3 procent av BNP.

Diagram 19 Offentliga sektorns inkomster och utgifter

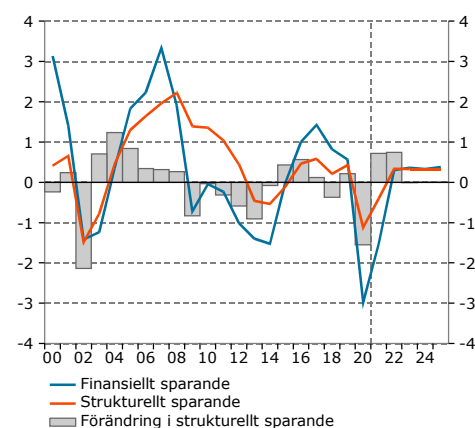
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 20 Finansiellt och strukturellt sparande i offentlig sektor

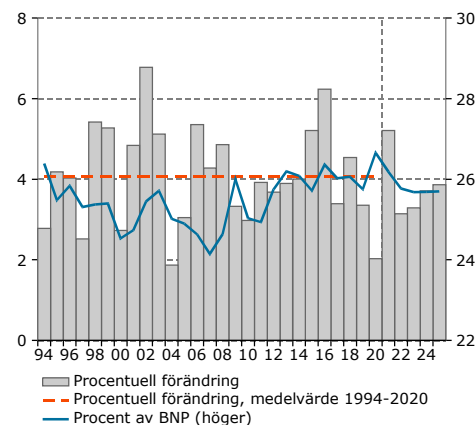
Procent av BNP respektive potentiell BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 21 Offentliga konsumtionsutgifter

Procentuell förändring, löpande priser respektive procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

fortsatta hanteringen av pandemin. I staten ökar kostnaderna bland annat för arbetsmarknadspolitiska utbildningsprogram och för universitet och högskolor, dit många sökt sig när arbetsmarknaden varit kärv. Konsumtionsutgifterna ökar totalt sett snabbare än det historiska genomsnittet 2021.

I takt med att pandemin klingar av och konjunkturen förstärks faller en stor del av de tillfälligt höga utgifterna bort 2022, vilket ger en mer dämpad utveckling av konsumtionsutgifterna. Detta motverkas av ökade vårdvolymerna för att klara hanteringen av tidigare uppskjuten vård, liksom en ökad tillströmning av brukare till äldreomsorgen.

Osäkerheten om pandemins efterverkningar på ekonomin både i närtid och på sikt är betydande och därmed även bedömningen av de offentliga finanserna. Bedömningen i nuläget är att budgetutrymmet för nästa år är ca 30 miljarder kronor, vilket är något högre än normalt. För åren 2022 till 2025 uppgår budgetutrymmet totalt till ca 170 miljarder kronor. Åtgärder för bibehållen personaltäthet inklusive standardhöjning beräknas till ungefär 100 miljarder kronor under samma period. Det betyder att därutöver kan knappt 70 miljarder kronor beräkningstekniskt återföras till hushållen fram till och med 2025 genom ändrade skatter eller transfereringar (se tabell 3).

Tabell 3 Offentliga sektorns finanser

Miljarder kronor respektive procent av BNP, löpande priser

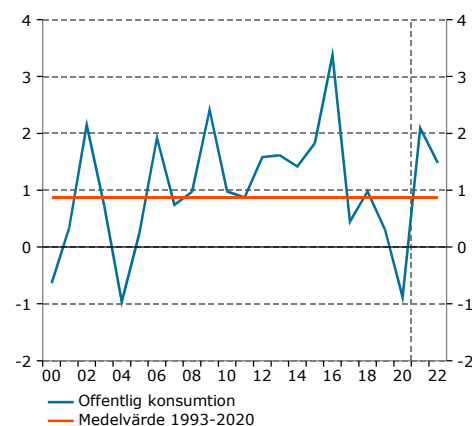
	Prognos			Scenario		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inkomster¹	2 417	2 568	2 679	2 795	2 896	3 013
<i>Procent av BNP</i>	48,6	48,2	47,9	48,3	48,2	48,3
Utgifter²	2 566	2 650	2 662	2 732	2 823	2 923
<i>Procent av BNP</i>	51,5	49,7	47,6	47,2	47,0	46,9
Överföring till hushållen³	0	0	0	41	53	67
Finansiellt sparande	-148	-82	17	21	20	24
<i>Procent av BNP</i>	-3,0	-1,5	0,3	0,4	0,3	0,4
Strukturellt sparande	-58	-22	19	19	20	21
<i>Procent av potentiell BNP</i>	-1,1	-0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Maastrichtskuld	1 974	1 991	1 872	1 832	1 856	1 886
<i>Procent av BNP</i>	39,7	37,4	33,5	31,6	30,9	30,3

¹ Exklusive EU-skatter. Prognoserna för skatter och avgifter baseras på 2021 års regelverk. ² Prognoserna för transfereringar baseras på 2021 års regelverk. ³ Avser det belopp som behöver överföras mellan hushåll och offentlig sektor för att uppnå Konjunkturinstitutets bana för det strukturella sparandet. Ett positivt tal innebär ett utrymme att föra över medel från offentlig sektor till hushållen.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 22 Offentlig konsumtion

Procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Ny metod bidrar till långsammare ökning av offentlig konsumtion

I samband med Konjunkturläget juni 2021 har Konjunkturinstitutet övergått till en ny metod för att prognostisera offentlig konsumtion. Konsumtionen beräknas mer disaggregerat än tidigare med hjälp av data från nationalräkenskaperna för olika konsumtionsändamål (COFOG), som till exempel försvar, grundskola och äldreomsorg. För scenarioåren 2023–2025 skrivs antalet sysselsatta och arbetade timmar inom respektive ändamål fram med demografiskt betingad efterfrågan, vilket ger en oförändrad personaltäthet.⁵ Därefter beräknas löner och arbetskostnader. Det antas att kostnadsandelarna för arbetskostnader respektive förbrukning av insatsvaror är konstanta vilket innebär en standardhöjning i förbrukningen.⁶

Den nya disaggregerade metoden innebär att konsumtionen, vid ett bibehållet åtagande, ökar ca 0,2 procentenheter långsammare per år jämfört med tidigare.⁷ Den nya metoden ger därmed något lägre kostnader för att bibehålla det offentliga välfärdsåtagandet.

HUSHÄLLEN I STARTGROPARNA

Det första kvartalet i år ökade hushållens konsumtion med 0,5 procent efter att ha fallit något i slutet av 2020 (se diagram 23). Bland annat bidrog inköpen av sällanköpsvaror, tjänster (exklusive bostad) och inte minst bilar till konsumtionsökningen. Det senare bedöms till stor del ha berott på att bonus malus-systemet skärptes i april i år och att många därför valde att köpa en ny bil det första kvartalet.

Den pågående vaccineringsen av befolkningen och minskad smittspridning samt lättnader i restriktioner innebär att konsumtionen av framför allt kontaktnära tjänster är på väg att ta fart, men det dröjer till det tredje kvartalet innan tillväxten blir stor. Även konsumtionen av varor som påverkades av pandemin, som till exempel kläder och skor, utvecklas starkare framöver. Det förbättrade stämmningsläget speglas av att hushållens konfidensindikator i Konjunkturbarometern nu är mycket starkare än normalt (se diagram 23).

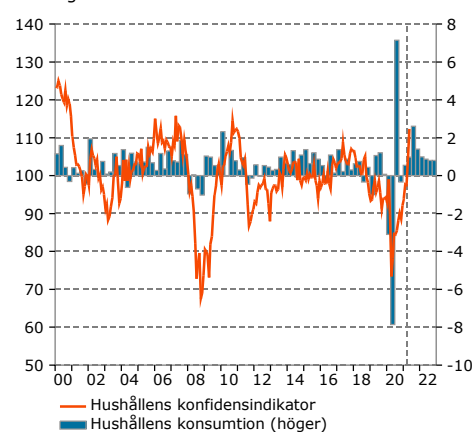
⁵ I frånvaro av närmare information om innehållet i budgetpropositionen för 2022 görs motsvarande antaganden i prognosen för 2022.

⁶ Standardhöjningen uppstår eftersom priset på arbetskraft ökar snabbare än priset på förbrukningsvaror och visar sig genom att volymen förbrukningsvaror ökar i förhållande till antalet arbetade timmar. Den återspeglar en allmän teknikutveckling och ökad kvalitet i de varor som används som insatsvaror.

⁷ Standardhöjningen med den nya metoden blir ca 0,2 procentenheter per år, vilket är knappt 0,2 procentenheter lägre än med tidigare metod. Den tidigare metoden utgick från ett historiskt genomsnitt för standardhöjningen. Den nya metoden fångar produktivitet- och reallönetillväxten i ekonomin är lägre framöver jämfört med framför allt perioden före finanskrisen 2008. Lägre skillnad mellan lönetillväxt och den allmänna prisutvecklingen ger en långsammare standardhöjning.

Diagram 23 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

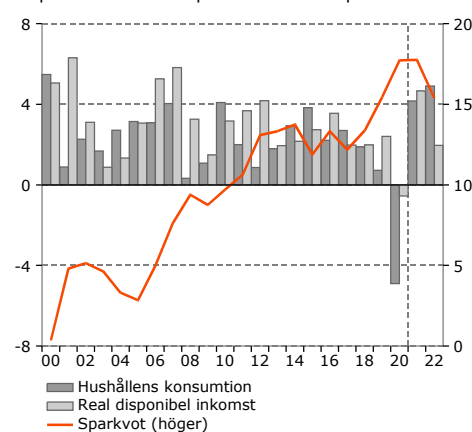
Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 24 Hushållens konsumtion, real disponibel inkomst och sparkvot

Procentuell förändring respektive procent av disponibel inkomst plus kollektivt sparande

Anm. Sparkvoten definieras som hushållens totala sparande inkl. sparande i premie- och tjänstepension, som andel av hushållens disponibla inkomst plus sparande i premie- och tjänstepension.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Hushållens reala disponibelinkomster sjönk förra året, men konsumtionen föll betydligt mer och sparkvoten steg till den högsta nivån sedan åtminstone 1980 (se diagram 24). I år ökar hushållens inkomster snabbt. Inkomsterna från aktieutdelningar blir stora jämfört med förra året då många bolag valde att ställa in utdelningarna till följd av covid-19-pandemin och regeringens regler för de sökbara offentliga stödprogram som infördes under 2020. Hushållens samlade löneinkomster ökar också snabbt. Nästa år växlar tillväxten i de reala, det vill säga inflationsjusterade, disponibla inkomsterna ner då inkomsterna från aktieutdelningar planar ut och löneinkomsterna inte ökar lika snabbt. Det höga sparandet i utgångsläget och en sammantaget relativt god inkomstutveckling under 2021 och 2022 innebär tillsammans med ett uppdämt konsumtionsbehov att hushållen fortsätter att öka sin konsumtion i en god takt resten av 2021 och 2022. Den högsta tillväxten kommer det tredje kvartalet i år. Sparkvoten stiger ytterligare något i år, för att nästa år minska relativt mycket (se diagram 24). Trots det ligger sparkvoten kvar på en hög nivå även nästa år. Prognosen omgärdas av en hel del osäkerhet. Det finns en risk att nya vågor av smittspridning och rädsla för nya virusmutationer medför förnyade restriktioner och mer social distansering än vad som antagits. Hushållens konsumtion skulle i så fall utvecklas svagare än prognosen.

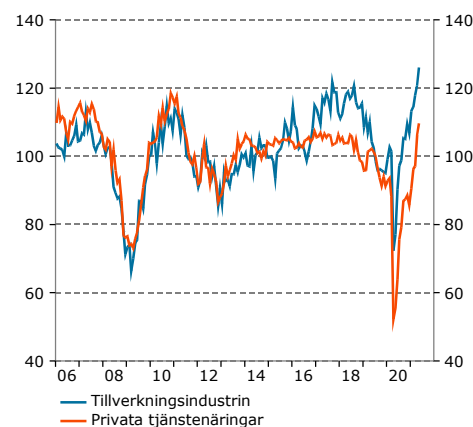
UTBUDSHINDER BROMSAR PRODUKTIONEN I NÄRTID

Produktionen i näringslivet har återhämtat sig fort efter det stora fallet det andra kvartalet 2020. Efterfrågan har ökat snabbt i flera branscher och konfidensindikatorn för framför allt industrin ligger på en mycket hög nivå (se diagram 25). I takt med att smittspridningen sjunker och restriktionerna fasas ut kommer även de branscher som drabbats hårdast av pandemin att närma sig mer normala produktionsnivåer. Som en följd av detta ökar produktionen som mest under det tredje kvartalet i år. Därefter mattas utvecklingstakten av och produktionen växer långsammare under 2022.

Produktionen i industrin återhämtade sig snabbt efter de kraftiga fallen under pandemins början. Efterfrågan ökade relativt snabbt det första kvartalet i år och fortsätter att stiga snabbt det andra och det tredje kvartalet. Kapacitetsutnyttjandet i industrin har stadigt ökat och börjar nu närma sig nivåer från tidigare högkonjunkturer (se diagram 26). Samtidigt uppger fler företag i Konjunkturbarometern att nuvarande produktionskapacitet inte är tillräcklig. Flaskhalsarna i produktionen kan bland annat förklaras av brist på halvledare och långa väntetider på containertransport från främst Asien. Fler företag har också börjat se brist på personal som ett hinder för att öka produktionen. Det påverkar främst produktionen det andra kvartalet då arbetskraft finns men rekryteringsprocessen tar ett tag. Produktionen ökar något snabbare under det tredje kvartalet, då företagen i högre

Diagram 25 Konfidensindikatorer

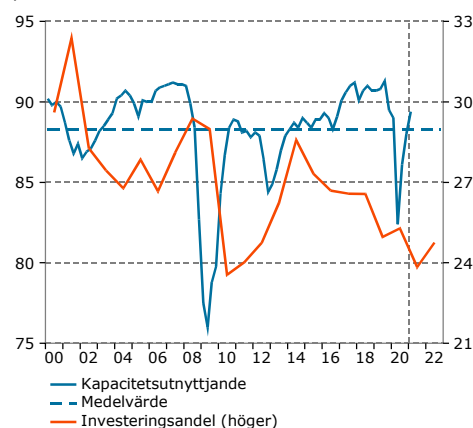
Index medelvärde=100, säsongrensade månadsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 26 Industrins kapacitetsutnyttjande och investeringsandel

Procent, säsongrensade kvartalsvärden respektive procent av förädlingsvärde, löpande priser

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

utsträckning bedöms kunna utöka produktionskapaciteten som svar på den höga efterfrågan.

Utvecklingen för tjänstesektorn har varit tudelad under pandemin. De delar som främst vänder sig mot hushåll har haft problem, medan tjänsteföretag som vänder sig mer mot tillverkningsindustrin snabbt återhämtade produktionen till en normal nivå. I takt med att smittspridningen går ner och restriktionerna lyfts kommer produktionen att återgå mot ett normalläge även för flertalet av de kontaktnära tjänstebranscherna (se diagram 27). Återhämtningen leder till att tjänsteproduktionen ökar snabbt både det andra och det tredje kvartalet i år. Beteendeförändringar från pandemin kommer dock att påverka vissa branscher även efter det att restriktionerna fasats ut. Till exempel bedöms hotellens produktion, åtminstone i närtid, inte komma upp till samma nivå som innan pandemin på grund av ett minskat affärsresande.

Tabell 4 Produktion

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	Prognos			Scenario		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Näringsliv	-3,5	5,5	3,9	2,1	1,9	2,2
Varubranscher	-3,6	5,7	3,2	...	...	...
varav industri	-6,3	9,4	2,8	...	...	...
byggsverksamhet	0,7	0,1	3,9	...	...	...
Tjänstebranscher	-3,5	5,5	4,3	...	...	...
Offentliga myndigheter	-2,2	1,7	2,1	0,7	0,7	0,7
Hela ekonomin¹						
BNP till baspris	-3,3	4,7	3,5	1,8	1,7	1,9
BNP till marknadspris	-3,0	4,4	3,5	1,8	1,7	1,9

¹ Inklusivt hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

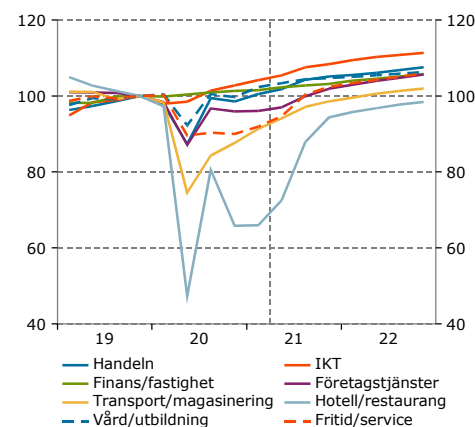
NY MÄTMETOD GÖR ARBETSMARKNADSSTATISTIKEN SVÅRTOLKAD

Sysselsättningen, enligt SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU), föll med 1,7 procent första kvartalet 2021⁸, vilket motsvarar ca 85 000 sysselsatta (se diagram 28 och diagram 29). Samtidigt minskade arbetskraften med 1,1 procent. Sammantaget innebär det att arbetslösheten steg första kvartalet 2021, till 9,2 procent. Det är den högsta kvartalssiffran som uppmätts sedan början av covid-19-pandemin.

⁸ Säsongrensats jämfört med fjärde kvartalet 2021.

Diagram 27 Produktion i tjänstebranscherna

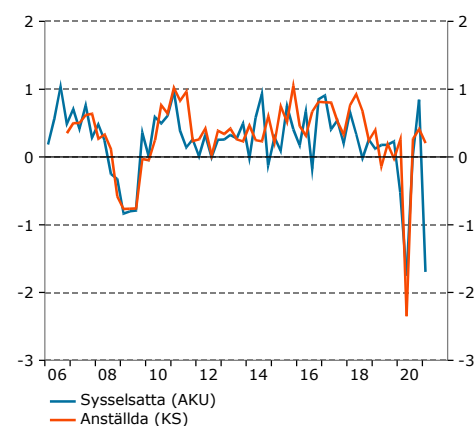
Index 2019 kvartal 4=100, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 28 Sysselsatta (AKU) och anställda (KS)

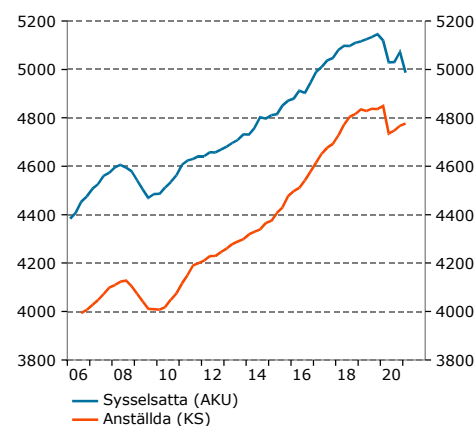
Procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

Källa: SCB.

Diagram 29 Sysselsatta (AKU) och anställda (KS)

Tusental, säsongrensade kvartalsvärden

Källa: SCB.

Huvuddelen av minskningen av både sysselsättning och arbetskraft beror på omläggningen av AKU:s mätmetoder.⁹ Konjunkturinstitutets beräkningar indikerar att sysselsättningen enligt AKU, efter att ha korrigerat för de nya mätmetoderna, var oförändrad det första kvartalet 2021. Arbetskraften uppvisar enligt motsvarande korrigering en ökning på omkring 0,5 procent det första kvartalet (se tabell 5).

Tabell 5 Faktisk och underliggande arbetsmarknadsutveckling

Procentuell förändring jämfört med föregående kvartal, säsongsrensade värden

Första kvartalet 2021	
Sysselsättningstillväxt	-1,7
Statistikeffekter	-1,7
Underliggande utveckling	0,0
Arbetskraftstillväxt	-1,1
Statistikeffekter	-1,6
Underliggande utveckling	0,5

Anm. Statistikeffekter avser effekterna av de definitions- och metodförändringar AKU infört 2021. Det vill säga definitionen av vilka som räknas som sysselsatta respektive med i arbetskraften, som ändrats på grund av den nya ramlagen för AKU. Även effekten av den nya hjälpinformation om SCB använder från och med januari 2021 ingår. Den hjälpinformation som tillkommit är så kallade Arbetsgivardeklarationer på individnivå (AGI). Med de uppgifterna kan SCB se om en person fått lön av en arbetsgivare under den aktuella månaden. Informationen används för att avgöra individens sysselsättningsstatus. Se fördjupningen "Förändringar i Arbetskraftsundersökningarna 2021" i *Konjunkturläget*, mars 2021, för vidare detaljer om dessa beräkningar.

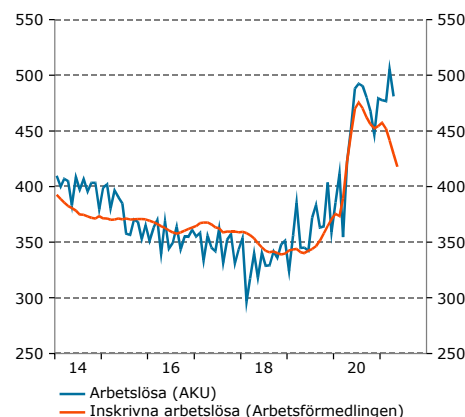
Källa: SCB och Konjunkturinstitutet.

Eftersom omläggningen av AKU skapar osäkerhet kring utvecklingen på arbetsmarknaden är det viktigt att även andra källor används i analysen. SCB:s undersökning Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (KS) visade på en ökning av sysselsättningen med 0,3 procent för första kvartalet (se diagram 28). KS mäter antalet anställda och inte antalet sysselsatta.¹⁰ Därför är KS och AKU inte helt jämförbara. Även Arbetsförmedlingens siffror på antal inskrivna visar en annan utveckling än AKU. Medan antalet inskrivna vid Arbetsförmedlingen har minskat sedan sommaren 2020 har arbetslösheten stigit i AKU (se diagram 30). Det är dock inte ovanligt att arbetslösheten skiljer sig åt mellan dessa källor. Detta analyseras utförligare i fördjupningen "Varför fler arbetslösa men färre inskrivna vid Arbetsförmedlingen?"

⁹ En av de viktigaste förändringarna i AKU-omläggningen är att personer som inte arbetat de senaste tre månaderna inte längre räknas som sysselsatta, även om de har en anställning. Detta påverkar exempelvis föräldralediga utan föräldrapenning som varit frånvarande i mer än tre månader. Dessa personer räknas inte längre som sysselsatta och är heller inte med i arbetskraften enligt de nya definitionerna. Se vidare i fördjupningen "Förändringar i Arbetskraftsundersökningarna 2021" i *Konjunkturläget*, mars 2021.

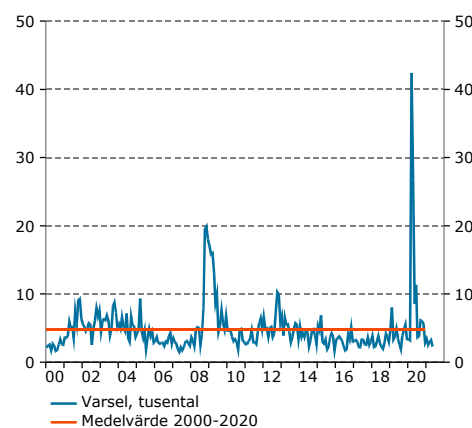
¹⁰ En person kan ha mer än en anställning i KS. I sysselsatta ingår också egenföretagare. Därför är antalet sysselsatta högre än antalet anställda.

Diagram 30 Arbetslösa 16–64 år
Tusental, säsongsrensade månadsvärden

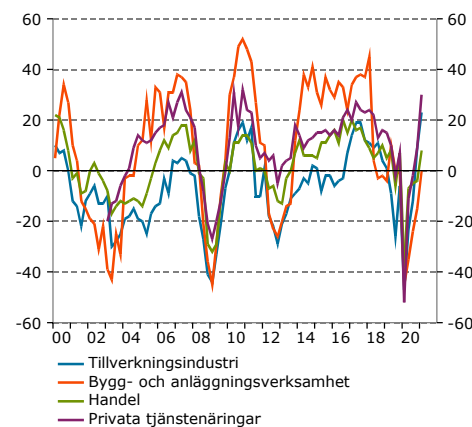
Källa: Arbetsförmedlingen och SCB.

Diagram 31 Varsel om uppsägning
Tusental, månadsvärden

Källa: Arbetsförmedlingen.

Diagram 32 Anställningsplaner
Nettotal, säsongsrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

ARBETSMARKNADEN ÅTERHÄMTAR SIG 2021 OCH 2022

Antalet varsel har varit lågt 2021 i ett historiskt perspektiv och anställningsplanerna är starka (se diagram 31 och diagram 32). Detta indikerar en återhämtning på arbetsmarknaden 2021. Den starka efterfrågan gör att återhämtningen fortsätter 2022. Antalet arbetade timmar växer snabbare än sysselsättningen 2021 när stödet för korttidspermittering fasas ut och fler anställda går upp i arbetstid samtidigt som det tar tid att anställa. Sysselsättningen växer trots det med relativt sett höga tal 2021 för att sedan öka något långsammare 2022 (se diagram 33). Även arbetskraften stiger, men inte i samma omfattning. Arbetslösheten sjunker därmed till drygt 7 procent i slutet av 2022. Detta är något högre än 2019 då arbetslösheten var 6,8 procent.

Sysselsättningen i tjänstebranscherna har återhämtat sig sedan andra halvan av 2020. Däremot är sysselsättningen fortfarande låg inom hotell- och restaurangbranschen och utvecklingen har varit svag, både jämfört med resten av tjänstebranscherna och med den sysselsättning branschen hade innan pandemin (se diagram 34). Hotell- och restaurangbranschen anställer många personer med svag arbetsmarknadsanknytning, däribland unga och utrikes födda där arbetslösheten nu är hög.¹¹ En nedgång i sysselsättningen i branschen har bidragit till att höja arbetslösheten i hela ekonomin. När restriktionerna lättar börjar branschen återanställa. Dock finns stor osäkerhet kring hastigheten av återhämtningen i hotell- och restaurangbranschen.

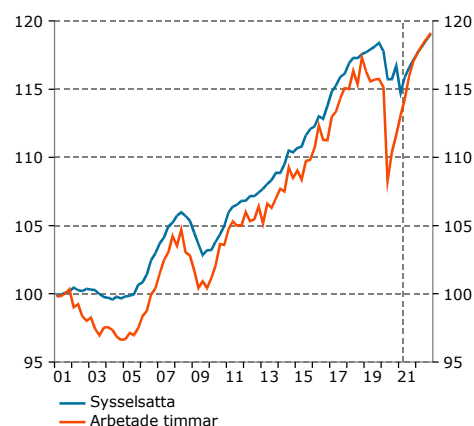
Arbetslösheten återgår inte till den nivå som rådde före pandemin förrän årsskiftet 2022/2023. Detta beror främst på att pandemin lett till ökad långtidsarbetslöshet, något som försvårar matchningen på arbetsmarknaden. Långtidsarbetslösheten stiger då i synnerhet de som var arbetslösa innan pandemin har mött större konkurrens om jobben från personer med starkare arbetsmarknadsanknytning som blivit arbetslösa i samband med pandemin och de påföljande restriktionerna. Men även de som blivit arbetslösa inom kontaktnära branscher under pandemin tillhör i hög utsträckning grupper med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden, och kan därför också riskera långtidsarbetslöshet. I Arbetsförmedlingens statistik syns denna utveckling i och med att totala antalet inskrivna nu minskar medan antalet inskrivna med så kallad svag konkurrensförmåga inte minskar i samma omfattning och fortfarande är betydligt högre än innan pandemin bröt ut (se diagram 35).¹²

¹¹ Första kvartalet 2021 var arbetslösheten bland unga 15–24 år knappt 25 procent och drygt 21 procent bland utrikes födda totalt. Detta kan jämföras med 9,2 procent för hela arbetskraften 15–74 år.

¹² Arbetsförmedlingen har bytt samlingsnamn på utomeuropeiskt födda, 55–64-åringar, funktionsnedsatta och personer utan gymnasieutbildning från "utsatta grupper" till "grupper med svag konkurrensförmåga". Det är dock samma personer som avses.

Diagram 33 Sysselsatta och arbetade timmar

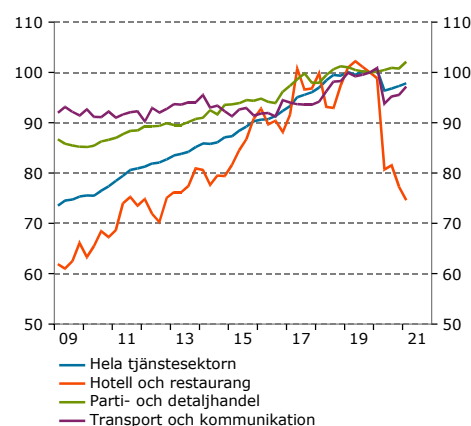
Index 2001=100, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 34 Antal anställda, tjänstesektorn

Index 2019 kvartal 4=100, säsongsrensade kvartalsvärden

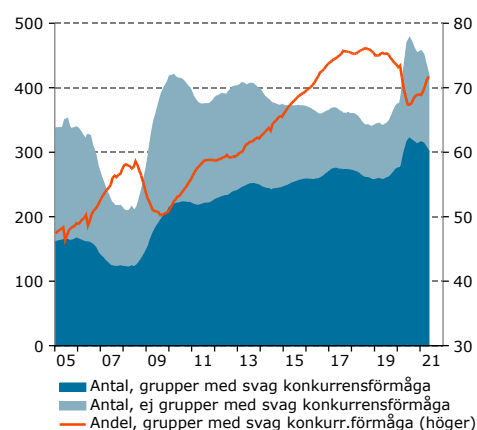

Anm. Data kommer från Kortperiodisk sysselsättningsstatistik som mäter antalet anställda.

Källa: SCB.

Diagram 35 Inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen

Tusental respektive procent, säsongsrensade månadsvärden

Källa: Arbetsförmedlingen.

Tabell 6 Arbetsmarknad

Tusental personer respektive procentuell förändring, om inget annat anges

	Prognos			Scenario		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP till baspris ¹	-3,3	4,7	3,5	1,8	1,7	1,9
Produktivitet i hela ekonomin ¹	0,6	1,3	0,6	0,9	1,2	1,3
Produktivitet i näringslivet ¹	1,4	1,3	0,5	1,0	1,6	1,6
Arbetade timmar ¹	-3,8	3,3	2,9	1,0	0,4	0,6
Medelarbetstid för sysselsatta ¹	-2,6	3,7	0,9	-0,1	0,0	0,0
Sysselsättning	-1,3	-0,4	2,0	1,1	0,4	0,5
Sysselsättningsgrad ²	67,2	67,1	68,3	68,8	68,9	69,0
Arbetskraft	0,3	0,1	0,7	0,4	0,4	0,5
Arbetskraftsdeltagande ²	73,3	73,5	73,9	74,0	74,0	74,1
Arbetslöshet ³	8,3	8,7	7,6	6,9	7,0	7,0
Befolkning 15–74 år	0,4	-0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
Produktivitetsgap i näringslivet ⁴	1,3	1,3	0,4	...	...	...
Arbetsmarknadsgap ⁵	-4,5	-2,1	-0,1	0,2	0,0	0,0
BNP-gap ⁶	-3,7	-1,4	0,2	0,2	0,0	0,0

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Procent av befolkningen 15–74 år. ³ Procent av arbetskraften. ⁴ Skillnaden mellan faktisk och potentiell produktivitet i näringslivet uttryckt i procent av potentiell produktivitet i näringslivet ⁵ Skillnaden mellan faktisk och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar ⁶ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

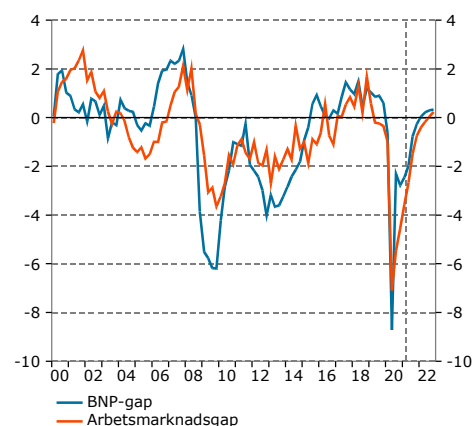
Källa: Konjunkturinstitutet.

LÅGKONJUNKTUREN ÖVER I SLUTET AV 2021 MEN ARBETSMARKNADEN SLÄPAR EFTER

Den djupa konjunkturedgången det andra kvartalet i fjol innebär att resursutnyttjandet på arbetsmarknaden och i ekonomin som helhet snabbt sjönk till den lägsta nivån på 2000-talet (se diagram 36). Omfattande stödprogram till företag mildrade nedgången och förhindrade att i grunden lönsamma matchningar mellan företag och arbetstagare upphörde, vilket bidrog till en snabbare återhämtning därefter. Redan det tredje kvartalet i fjol inleddes en snabb återhämtning och i år fortsätter resursutnyttjandet i ekonomin att stiga. Resursutnyttjandet i ekonomin som helhet blir balanserat i början av nästa år och senare under året blir resursutnyttjandet något förhöjt. De sysselsatta kommer att arbeta fler timmar vilket höjer medelarbetstiden (se tabell 6). Även vid hög efterfrågan på arbetskraft tar det tid för arbetslösa och företag med vakanser att matchas med varandra. Arbetslösheten befinner sig därför ännu mot slutet av 2022 något över den bedömda jämviktsnivån (se diagram 37).

Diagram 36 BNP-gap, arbetsmarknadsgap

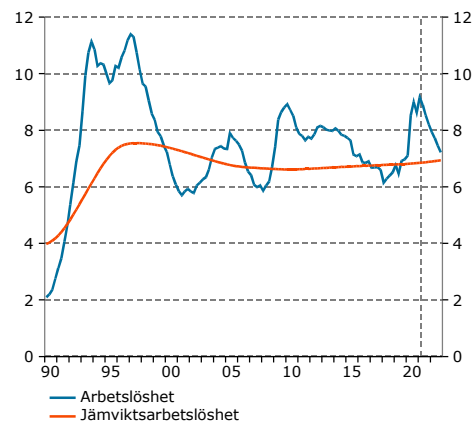
Procent av potentiell BNP respektive potentiellt arbetade timmar, säsongsrensade kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 37 Arbetslöshet och jämviktsarbetslöshet

Procent av arbetskraften, säsongsrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

FRAMTUNGA AVTAL DRIVER PÅ LÖNETILLVÄXTEN I ÅR

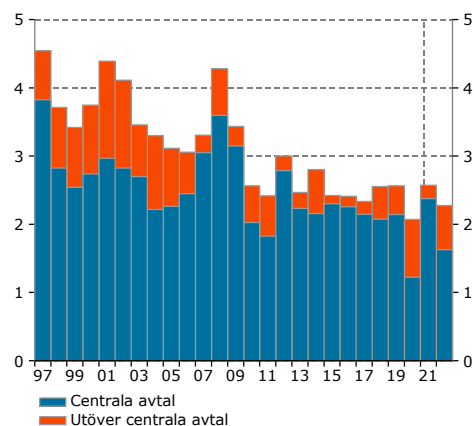
I den försenade avtalsrörelsen hösten 2020 enades industrins parter om kostnadsökningar motsvarande 5,4 procent under 29 månader, från 1 november 2020 till 31 mars 2023. Avtalen inom industrin och många andra branscher fick en framtung profil och löneökningarna i näringslivet blir därför jämförelsevis höga 2021 (se diagram 38). Även flera av avtalen inom kommunal sektor fick en liknande profil. År 2022 blir de avtalade löneökningarna lägre. Den högre efterfrågan på arbetskraft bidrar dock till att löneökningarna utöver de centrala avtalen blir högre. Löneökningarna blir trots det något lägre än i år.

De tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifterna 2020 bidrog till att dämpa arbetskostnaderna i näringslivet. Trots det ökade arbetskostnaden per timme i näringslivet med 4,5 procent 2020. Den höga siffran ska förstås mot bakgrund av de många korttidspermitteringarna detta år. År 2021, när korttidspermitteringarna fasas ut, ökar arbetskostnaden långsammare. Stora retroaktiva löneutbetalning i början av 2021, till följd av den försenade avtalsrörelsen, håller dock uppe ökningstakten till viss del. Denna tillfälliga effekt bidrar till att hålla tillbaka kostnadsökningen 2022. Arbetskostnadens utveckling i genomsnitt över åren 2020–2022 bör dock kunna ses som neutral för tillfälliga faktorer. Sett över denna period ökar arbetskostnaden med i genomsnitt 2,4 procent per år.

De olika tillfälliga effekterna på arbetskostnaden per timme slår även igenom på arbetskostnaden per producerad enhet i näringslivet. År 2020 ökade den med hela 3,1 procent enligt nationalräkenskaperna. Åren 2021 och 2022 blir ökningen betydligt lägre (se diagram 39). Medelvärdet för 2020–2022 återspeglar bättre det kostnadstryck företagen möter. Under dessa år växer enhetsarbetskostnaden med i genomsnitt 1,3 procent per år, vilket är lägre än de 1,8 procent som på sikt bedöms vara förenligt med en inflation om 2 procent.

Diagram 38 Timlön i hela ekonomin

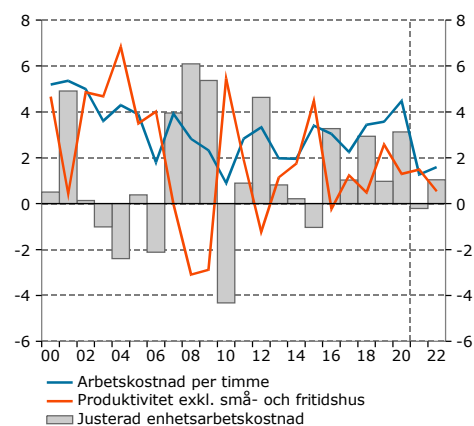
Procentuell förändring

Källor: Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

Diagram 39 Justerad enhetsarbetskostnad i näringslivet

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

Anm. Enhetsarbetskostnaden är justerad för egenföretagares arbetsinsats och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 7 Timlön och arbetskostnad

Procentuell förändring respektive procent

	Prognos			Scenario		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Timlön, KL, hela ekonomin ¹	2,1	2,6	2,3	2,7	3,0	3,2
Timlön, KL, i näringslivet ¹	2,0	2,6	2,2	2,7	3,0	3,2
Arbetskostnad per timme, näringslivet ²	4,5	1,3	1,6	3,5	3,1	3,2
Produktivitet, näringslivet, exkl. små- och fritidshus ²	1,3	1,5	0,5	...	...	...
Justerad enhetsarbetskostnad, näringslivet ³	3,1	-0,2	1,0	...	...	...
Justerad vinstandel, näringslivet ⁴	36,4	37,7	37,2	36,7	36,8	36,9

¹ Enligt Konjunkturlönestatistiken. ² Enligt nationalräkenskaperna, kalenderkorrigerade värden. ³ Inklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare, kalenderkorrigerade värden. ⁴ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare, ej kalenderkorrigerade värden. Beräknad till faktorpris.

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

RÅVARUPRISER OCH FRAKTKOSTNADER HÅLLER UPP INFLATIONEN FRAMÖVER

Inflationstakten, mätt som årlig procentuell förändring i konsumentprisindex med fast ränta (KPIF), var över 2 procent både i april och maj 2021. Den relativt höga inflationen är till stor del ett resultat av att priserna var ovanligt låga i april och maj 2020. Exempelvis var bensinpriset vid bemannade mackar återigen närmare 16 kronor litern i maj 2021. Samma månad i fjol var priset tidvis under 13 kronor per liter. När denna så kallade bas-effekt faller ur så sjunker inflationstakten tillbaka.

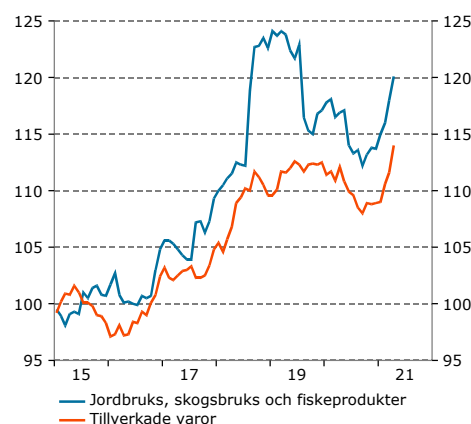
Den höga inflationen under våren 2021 tycks inte i någon högre grad bero på den senaste tidens produktions- och logistikproblem.¹³ Priserna på kläder och skor steg visserligen. Men prisförändringarna var små på flertalet importerade produkter inom de varukategorier där man kan förvänta sig en märkbar effekt av högre fraktpriiser och produktionskostnader. Många produkter inom hemelektronik sjönk exempelvis i pris. Priserna på nya och begagnade bilar har inte heller haft den extrema utveckling som varit i USA. Prisindex för begagnade bilar i KPI har visserligen ökat med drygt 6 procent på ett år. Men prisuppgången skedde under andra halvåret 2020. Sedan årsskiftet har priserna på begagnade bilar sjunkit något enligt KPI-statistiken.

Priserna på industrivaror i producentledet har däremot redan börjat stiga i Sverige, efter den nedgång som skedde 2020 (se diagram 40). De ökade produktions- och fraktkostnaderna påverkar konsumentpriserna mer påtagligt under hösten. Det bidrar till att inflationstakten stiger igen, till som högst 2,4 i november 2021 (se diagram 41). Effekten håller i sig in i 2022. Beräknat

¹³ Kostnaden för att frakta en fullstor container från Kina till Europa överstiger 10 000 dollar i juni enligt Freightos Baltic index, jämfört med mer normala priser på ungefär 2 000 dollar.

Diagram 40 Producentpriser, inhemsk tillgång

Index 2015=100, månadsvärden

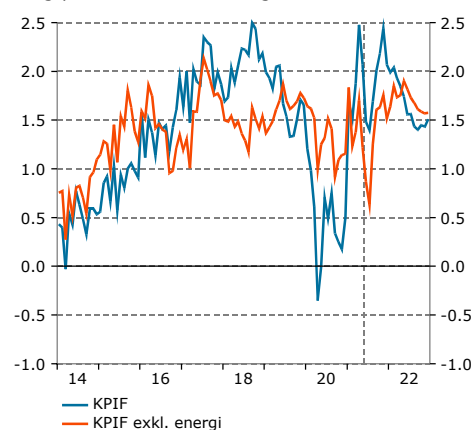

Anm. Tillverkade varor avser produktgrupp C enligt SPIN 2015. Priserna avser en sammanvägning av importerade varor och inhemskt producerade varor som säljs inom landet.

Källa: SCB.

Diagram 41 Konsumentpriser

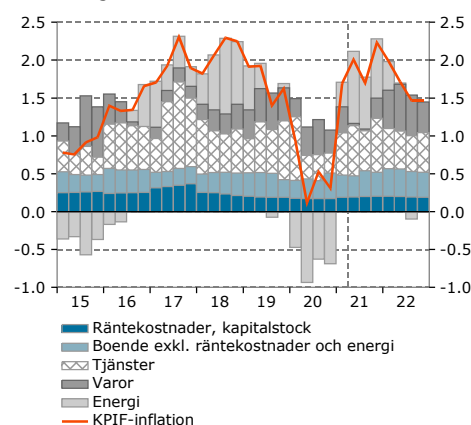
Årlig procentuell förändring, månadsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 42 Bidrag till KPIF-inflationen

Procentenheter respektive årlig procentuell förändring, kvartalsvärden

Anm. Beräkningen av bidragen är approximativ. Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

exklusive energi blir inflationen högre 2022 jämfört med 2021 (se tabell 8). Inflationsuppgången blir dock inte så stor som man skulle kunna befara. En anledning är att löneökningarna i Sverige förblir måttliga. Dessutom förväntas flaskhalsarna inom sjöfrakt till stor del lösas upp under kommande vintern och våren 2022.

Totalt sett blir KPIF-inflationen lägre 2022. Energiprisernas minskade inflationsbidrag är en viktig orsak (se diagram 42). De nordiska elpriserna sjunker när den finska kärnreaktorn Olkiluoto 3 kommer i full drift i februari 2022 (se diagram 43).¹⁴ Terminalspriser indikerar dessutom att priset på råolja sjunker framöver, i takt med att delar av OPEC:s produktionsrestriktioner fasas ut (se diagram 44).

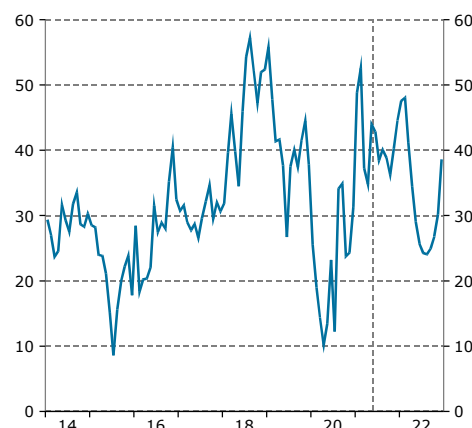
RIKSBANKEN LÄMNAR REPORÄNTAN OFÖRÄNDRAD

Riksbanken har vidtagit flera åtgärder under pandemin för att stödja det finansiella systemet och ge penningpolitisk stimulans. Reporäntan har däremot lämnats oförändrad på 0,0 procent och prognosen är att reporäntan förblir 0,0 procent i år och nästa år. Detta är i linje med Riksbankens prognos i april och nära marknadens förväntningar i form av så kallade RIBA-terminer (se diagram 45).

Kronan har stärkts mot Sveriges viktigaste handelspartners sedan i mars 2020 (se tabell 8). KIX-index ligger i det närmaste still under prognosperioden.

Diagram 43 Spotpris på el, Sverige

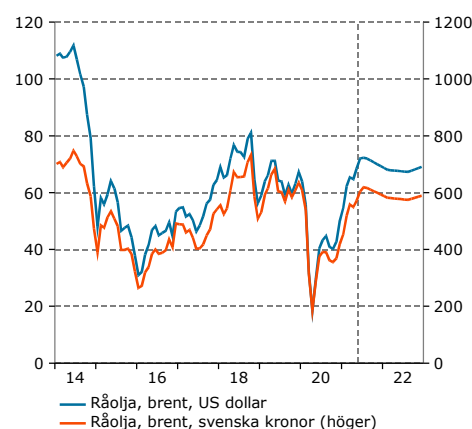
Öre per kilowattimme (KWh), månadsvärden

Källor: Nord Pool Spot och Konjunkturinstitutet.

Diagram 44 Pris på råolja

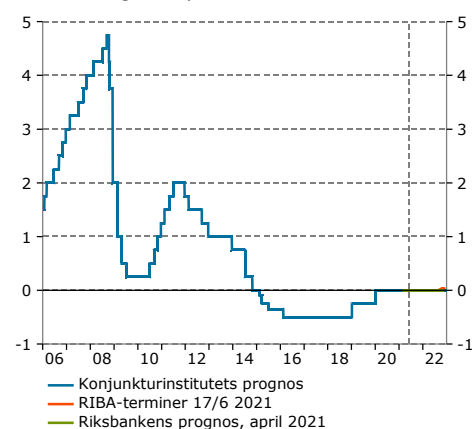
Dollar respektive svenska kronor per fat, månadsvärden

Källor: Macrobond, International Petroleum Exchange och Konjunkturinstitutet.

Diagram 45 Reporänta

Procent, dags- respektive kvartalsvärden

Anm. RIBA är terminskontrakt baserade på framtida reporäntor. Riksbankens prognos avser kvartalsvärden.

Källor: Nasdaq OMX, Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

¹⁴ Se "Terms for Olkiluoto EPR completion agreed", nyhet från *World Nuclear News*, 18 maj 2021.

Tabell 8 Konsumentpriser, räntor och växelkurs

Procentuell förändring respektive procent

	Prognos			Scenario		
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
KPI	0,5	1,7	1,6	2,3	2,2	2,5
Räntekostnader, räntesats ¹	0,4	-5,8	-2,4	2,1	6,5	14,1
KPIF	0,5	1,9	1,7	2,2	2,0	2,0
Varor	0,8	0,4	1,1	...	...	...
Tjänster	1,5	2,3	1,9	...	...	...
Boende exkl. räntekostnader och energi ²	1,6	1,8	2,1	...	...	...
Energi	-9,7	9,6	1,0	...	...	...
Räntekostnader, kapitalstock ¹	5,6	5,8	5,8	5,3	5,0	4,8
KPIF exkl. energi	1,3	1,4	1,7	...	...	...
HIKP	0,7	2,1	1,5	...	...	...
Reporänta ³	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,50
Tioårig statsobligationsränta	0,0	0,4	0,7	1,1	1,5	1,8
Kronindex (KIX) ⁴	118,5	114,3	114,9	115,0	115,0	115,0

¹ Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och räntesats. Energi avser kostnader för el, gas, uppvärmning och drivmedel. ² Avser hyror, månadsavgifter i bostadsrättsföreningar, reparationskostnader, avskrivningar (renoveringskostnader), tomträttsavgäld och fastighetsskatt, försäkringskostnader, kostnader för vatten, avlopp, renhållning och sotning. ³ Vid årets slut. ⁴ Effektivt växelkursindex baserat på Riksbankens KIX-vikter för 32 länder med basen 100 den 18 november 1992. Högre indexantal indikerar en svagare krona.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

DRIVKRAFTERNA FÖR HÖG BNP-TILLVÄXT MATTAS AV 2023–2025

I år återhämtar sig ekonomin efter covid-19-pandemin och nästa år är konjunkturen i ekonomin som helhet nära balans. Scenariot för åren 2023–2025 tar sin utgångspunkt i Konjunkturinstitutets prognos för åren fram till och med 2022 (se marginalrutan ”Vad skiljer scenario från prognos?”).

Omvärldens BNP-tillväxt och importefterfrågan utvecklas starkare än normalt även 2023. Den drivs av en fortsatt återhämtning från covid-19-pandemin. För svensk del innebär det att marknadstillväxten för svensk export 2023 är något högre än normalt innan den mattas av. De svenska hushållen har för närvarande en hög sparkvot vilket möjliggör fortsatt god tillväxt av hushållens konsumtion (se diagram 46). Dessutom har den disponibla inkomsten en god utveckling, särskilt 2023. Det beror delvis på att offentlig sektor bedöms föra över mer pengar till hushållen än vad som följer av redan beslutad politik. Offentlig konsumtion och investeringar drivs av det demografiskt betingade behovet. Detta innebär att det fattas politiska beslut om ökade utgifter på ungefär 100 miljarder kronor 2022–2025. Offentlig sektor kan finansiera denna ökning och mer därtill. Därför görs i scenariot en beräkningsteknisk överföring till hushållen från offentlig sektor på knappt 70 miljarder kronor 2023–2025, vilket ökar hushållens disponibla inkomster. Det

Vad skiljer scenario från prognos?

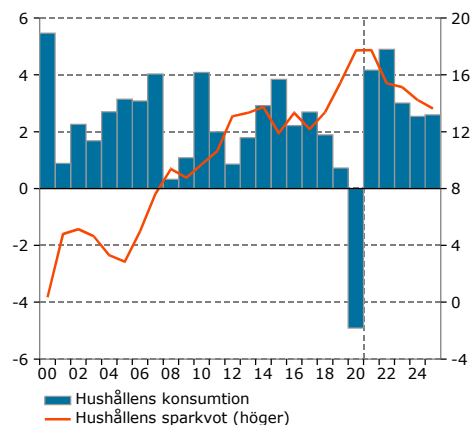
Prognos är Konjunkturinstitutets bedömning av den mest troliga utvecklingen för svensk ekonomi och omvärldsekonomin de allra närmaste åren, i nuläget till och med 2022.

Scenariot baseras på att inga nya störningar drabbar ekonomin och att den vid avvikelser från ett normalt resursutnyttjande vid scenariots inledning strävar mot konjunkturell balans. När det uppnåtts är BNP-tillväxten utbudsbestämd och följer i huvudsak av hur produktivitetstillväxten och utbudet av arbetskraften utvecklas. Scenariot för svensk ekonomi bygger dessutom på följande specifika antaganden:

- Finanspolitiken och penningpolitiken anpassas så att överskotts målet respektive inflationsmålet nås på några års sikt.
- Offentlig konsumtion och offentliga investeringar utvecklas i linje med det demografiskt betingade behovet. Det innebär bland annat oförändrad personaltäthet och konstanta kostnadsandelar för arbetskostnader respektive förbrukning av insatsvaror i offentligt finansierade verksamheter. Därmed sker en viss standardhöjning i verksamheterna eftersom prisutvecklingen i förbrukningen normalt är lägre än ökningen av arbetskostnaderna.

Diagram 46 Hushållens konsumtion och sparkvot

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden, respektive procent av disponibel inkomst

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

strukturella sparandet, som bedöms vara i linje med överskotts-målet 2022, är därmed fortsatt kvar på denna nivå. Penningpoli-tiken stimulerar efterfrågan med låga räntor under hela scenariot, även om penningpolitiken börjar läggas om mot något högre räntor 2023.

BALANSERAT RESURSENTNYTTJANDE I SCENARIOT

Sammantaget växlar BNP-tillväxten ner i scenariot jämfört med 2021–2022 (se diagram 47). Det är främst exporten och hushållens konsumtion som håller uppe tillväxten 2023, även om de växer betydligt långsammare i scenariot. Investeringarna gynnas 2023 av fortsatt hög efterfrågan samt det låga ränteläget. Investeringarna är dock på en hög nivå 2022. Tillväxten i investeringarna mattas därför av i scenariot eftersom behovet av att utöka produktionskapaciteten inte längre är lika stort. Sammantaget är resursutnyttjandet i svenska ekonomin i stort sett i balans i scenariot, mätt med BNP-gapet (se diagram 48).

Även resursutnyttjandet på arbetsmarknaden, mätt med arbetsmarknadsgapet, är nära balans 2023 (se diagram 48). I takt med att efterfrågan mattas i scenariot växer även produktionen långsammare. Även efterfrågan, och därmed tillväxten, på arbetade timmar mattas av. Arbetslösheten ligger i stort sett i linje med jämviktsarbetslösheten under hela scenariot.

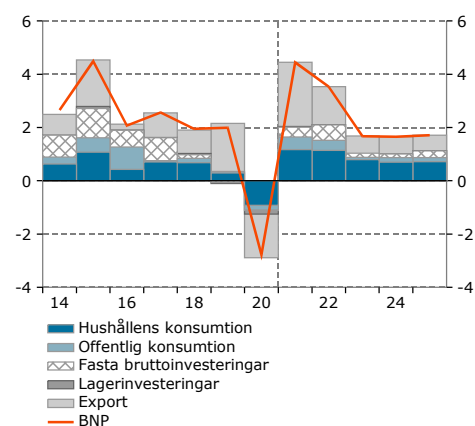
INFLATIONEN TEMPORÄRT ÖVER INFLATIONSMÅLET

Arbetskostnaderna ökar tillfälligt snabbare 2023 som en följd av utfasningen av de tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifterna för unga.¹⁵ Lönetillväxten drivs av det successivt förbättrade resursutnyttjandet och en högre produktivitetstillväxt. Sammantaget leder det till ett ökat inflationstryck i början av scenariot. Under den senare delen av scenariot minskar inflationstrycket i takt med att de tillfälliga effekterna på arbetskostnaderna faller ur och resursutnyttjandet mattas av, vilket även leder till en lite långsammare ökning av lönetillväxten. Den justerade vinstandelen i näringslivet är på en normal nivå under scenariot. Kostnaden per producerad enhet i näringslivet 2024–2025 ökar något långsammare än vad som på sikt är förenligt med inflationsmålet enligt Konjunkturinstitutets beräkningar. Kronans växelkurs bedöms vara i linje med nivån på den jämviktsväxelkurs som råder i slutet av scenarioperioden. Detta gör att KIX är nära oförändrad i scenariot (se tabell 8 och diagram 49). Importpriserna stiger med i genomsnitt ca 1,5 procent per år under scenariot.

Sammantaget ger det en inflation mätt med KPIF som tillfälligt skjuter över inflationsmålet, på 2 procent, 2023 (se diagram 50). Därefter stabiliserar sig inflationen på inflationsmålet.

Diagram 47 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten

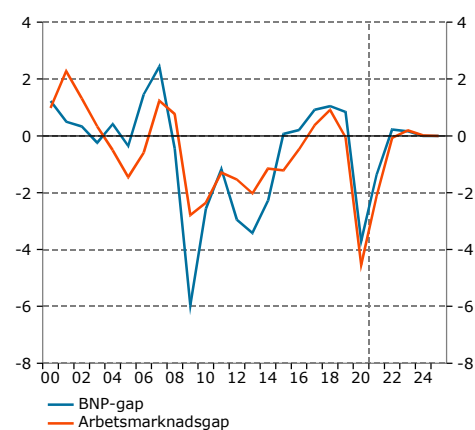
Procentuell förändring respektive procentenheter

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 48 BNP-gap och arbetsmarknadsgap i Sverige

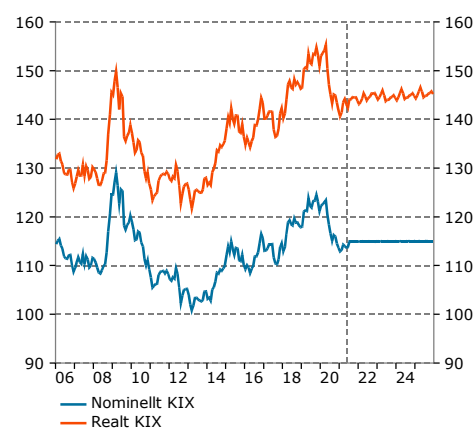
Procent av potentiell BNP respektive potentiellt arbetade timmar

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 49 Kronans effektiva växelkurs (KIX)

Index 1992-11-18=100, månadsvärden

Anm. KIX är ett konkurrensvägt index baserat på valutor från samtliga OECD-länder samt Kina, Indien, Brasilien och Ryssland. Högre index motsvarar en svagare krona.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

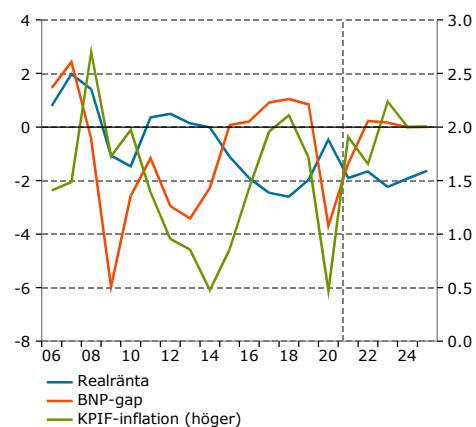
¹⁵ Avser regelförändring av arbetsgivaravgifter för personer som har fyllt 18 men inte 23 år som tillfälligt sänks från första januari 2021 till och med sista mars 2023.

RIKSBANKEN TRAPPAR NER VÄRDEPAPPERSINNEHAVET MEN REPORÄNTAN FORTSATT NOLL PROCENT TILL 2024

Riksbanken lägger gradvis om penningpolitiken mot högre räntor under scenarioperioden för att förhindra att resursutnyttjandet i ekonomin som helhet och inflationen hamnar för högt under scenarioåren. Riksbanken börjar med att trappa ner sitt innehav av värdepapper 2023. Reporäntan lämnas dock oförändrad på 0,0 procent till andra halvan av 2024. Därefter inleds en serie höjningar av reporäntan. Räntehöjningarna bidrar till att bibehålla inflationen på inflationsmålet. Reporäntan är fortsatt låg i ett historiskt perspektiv och den reala reporäntan är fortsatt negativ i slutet av scenarioperioden (se diagram 50 och tabell 8).

Diagram 50 Realränta, KPIF-inflation och BNP-gap

Procent, procent av potentiell BNP respektive procentuell förändring

Anm. Realräntan är beräknad som reporäntan minus KPIF-inflationen.

Källor: Riksbanken, SCB, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

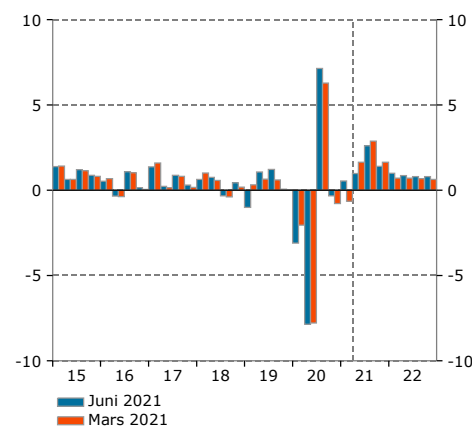
Prognosrevideringar 2021–2022

Sedan Konjunkturläget mars 2021 publicerades har de ekonomiska utsikterna generellt sett förbättrats. Nedan beskrivs kortfattat några av de mest betydelsefulla revideringarna jämfört med Konjunkturläget mars 2021 (se tabell 9).

- BNP-tillväxten har i år reviderats upp med 0,5 procentenheter bland våra viktigaste handelspartners (KIX-vägd BNP). Uppjusteringen beror främst på att utfallsdata har reviderats och att BNP utvecklades något starkare det första kvartalet i år än vad som förutsågs i prognosen i mars.
- Inflationen har i år reviderats upp med 0,5 procentenheter bland våra viktigaste handelspartners (KIX-vägd KPI). Upprevideringen beror dels på att råvaru- och energipriser har utvecklats starkare än vad som förutsågs i mars, dels på att utbudsbegränsningar lett till brist på halvledare och högre priser på frakttjänster.
- Tillväxten i den svenska exporten i år har reviderats upp med 2,1 procentenheter. Den kraftiga upprevideringen beror till viss del på den starkare ekonomiska tillväxten i omvärlden, men den förklaras framför allt av att exporten ökade betydligt mer det första kvartalet i år än vad som förutsågs i prognosen i mars och att utfallsdata har reviderats.
- Hushållen ökar konsumtionen 1,3 procentenheter mer helåret 2021 än vad som prognostiserades i mars. Uppjusteringen beror dels på att konsumtionen ökade snabbare än väntat det första kvartalet i år, dels på att utfallsdata har reviderats (se diagram 51).
- Sammantaget revideras den svenska BNP-tillväxten i år upp med 0,7 procentenheter, främst som en konsekvens av att den aggregerade efterfrågan har utvecklats starkare än vad som förutsågs i marsprognosen (se diagram 52).
- Arbetslösheten blir lägre 2022 än vad som förutsågs i marsprognosen (se diagram 53), som en följd av att BNP reviderats upp i nivå 2022.
- Inflationen i termer av KPIF revideras upp med 0,1 procentenheter 2021 och 0,2 procentenheter 2022, bland annat som en följd av att råvaru- och energipriser har utvecklats starkare än vad som förutsågs i mars.
- Det offentliga finansiella sparandet har reviderats upp påtagligt för både 2021 och 2022. Upprevidering beror bland annat att BNP i löpande priser utvecklas starkare än vad som förutsågs i marsprognosen, men också på att den offentliga sektorns primära utgifter ökar långsammare än vad som förutsågs i mars, delvis som en följd av att Konjunkturinstitutet har justerat metoden för att beräkna tillväxten i offentlig konsumtion.

Diagram 51 Hushållens konsumtion

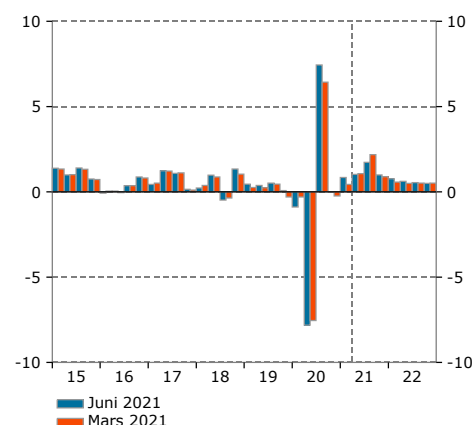
Procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 52 BNP

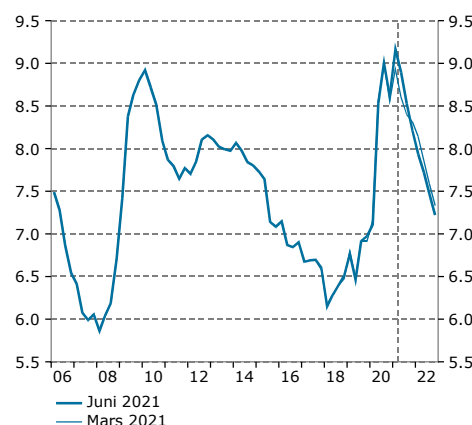
Procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 53 Arbetslöshet

Procent av arbetskraften, säsongrensade kvartalsvärden

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 9 Prognos och revideringar jämfört med prognosen i mars 2021

Procentuell förändring respektive procentenheter om inget annat anges

	2021			2022		
	Jun	Mar	Diff	Jun	Mar	Diff
Internationellt						
BNP i världen	5,8	5,5	0,3	4,1	4,0	0,0
BNP, KIX-vägd ¹	5,4	4,9	0,5	4,3	4,2	0,1
BNP i euroområdet	4,6	4,1	0,5	4,4	4,3	0,0
BNP i USA	6,6	6,3	0,3	3,6	4,4	-0,8
BNP i Kina	8,5	7,9	0,6	5,7	5,0	0,7
Federal funds target rate ^{2,3}	0,3	0,3	0,0	0,3	0,3	0,0
ECB:s refinänta ^{2,3}	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oljepris ⁴	67,8	61,5	6,3	68,0	65,4	2,6
KPI, KIX-vägd ¹	2,3	1,8	0,5	2,0	1,9	0,0
Försörjningsbalans						
BNP, kalenderkorrigerad	4,4	3,6	0,8	3,5	3,4	0,1
BNP	4,4	3,7	0,7	3,5	3,4	0,1
Hushållens konsumtionsutgifter	4,2	2,9	1,3	4,9	4,8	0,0
Offentliga konsumtionsutgifter	2,1	3,0	-0,9	1,5	1,0	0,5
Fasta bruttoinvesteringar	2,3	2,9	-0,6	4,1	3,5	0,6
Lagerinvesteringar ⁵	0,3	0,4	-0,1	0,0	0,1	-0,1
Export	9,1	7,0	2,1	5,0	5,8	-0,7
Import	7,3	6,6	0,7	5,8	6,3	-0,5
Arbetsmarknad, inflation, räntor, med mera						
Arbetade timmar ⁶	3,3	2,5	0,8	2,9	2,9	0,0
Sysselsättning	-0,4	-0,7	0,3	2,0	1,5	0,5
Arbetslöshet ⁷	8,7	8,6	0,1	7,6	7,7	-0,1
Arbetsmarknadsgap ⁸	-2,1	-2,7	0,6	-0,1	-0,6	0,5
BNP-gap ⁹	-1,4	-2,3	0,9	0,2	-0,5	0,7
Produktivitet ⁶	1,3	1,2	0,2	0,6	0,5	0,1
Timlön ¹⁰	2,6	2,6	0,0	2,3	2,3	0,0
KPI	1,7	1,6	0,1	1,6	1,4	0,2
KPIF	1,9	1,8	0,1	1,7	1,5	0,2
Reporänta ^{2,3}	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tioårig statsobligationsränta ²	0,4	0,5	-0,1	0,7	0,8	-0,1
Kronindex (KIX) ¹¹	114,3	114,4	-0,1	114,9	114,6	0,3
Bytesbalans ¹²	6,9	5,5	1,3	6,1	5,0	1,1
Offentligt finansiellt sparande ¹¹	-1,5	-2,1	0,6	0,3	-0,6	0,9

¹ KIX-vägd är ett aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår Sveriges 32 viktigaste handelspartners ² Procent. ³ Vid årets slut. ⁴ Brent, dollar per fat, årsgenomsnitt. ⁵ Förändring i procent av BNP föregående år. ⁶ Kalenderkorrigerade värden. ⁷ Procent av arbetskraften. ⁸ Skillnaden mellan faktisk och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁹ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP. ¹⁰ Enligt konjunktur-lönestatistiken. ¹¹ Index 1992–11–18=100. ¹² Procent av BNP.

Anm. Differensen avser skillnaden mellan nuvarande prognos och prognosen i mars 2021. Ett positivt värde innebär en upprevidering. Utvecklingstalet för sysselsättning 2021 påverkas av SCB:s metodbyte för AKU.

Källa: Konjunkturinstitutet.

FÖRDJUPNING

Varför fler arbetslösa men färre inskrivna vid Arbetsförmedlingen?

Sedan mitten av 2020 har inskrivna vid Arbetsförmedlingen (AF) sjunkit som andel av registerbaserad arbetskraft och andelen var det första kvartalet i år 8,7 procent och i april 8,3 procent. Enligt AF:s statistik var arbetslösheten som högst i juli i fjol och har därefter sjunkit successivt. Arbetslösheten enligt Arbetskraftsundersökningarna (AKU) var första kvartalet 2021 9,2 procent, vilket är högre än samtliga fyra kvartal 2020. De två statistikåren uppvisar därmed olika utveckling av arbetslösheten, och framför allt från det första kvartalet 2021. Den här fördjupningen tittar närmre på statistik från AKU och AF i syfte att visa varför utvecklingen enligt AKU och i AF skiljer sig åt från årsskiftet 2020/2021. Fördjupningen visar att avvikelsen mellan AKU och AF:s siffror främst beror på att vissa studerande och utrikes födda återfinns som arbetslösa enligt AKU samtidigt som de inte är inskrivna vid AF.

Fler arbetslösa men färre inskrivna vid Arbetsförmedlingen sedan årsskiftet

Covid-19-pandemin har inneburit en kraftig ökning av arbetslösheten enligt SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU). Även inskrivna vid Arbetsförmedlingen steg i april 2020 (se diagram 54). Sedan årsskiftet 2020–2021 har dock arbetslösa enligt AKU och inskrivna vid AF utvecklats åt olika håll. Medan inskrivna vid AF har minskat, har arbetslösheten enligt AKU stigit och var det första kvartalet 2021 högre än den var under något kvartal 2020.

I januari i år gjordes en omläggning av AKU vilket gör att det är svårt att utifrån nuvarande data tolka utvecklingen. Den analys som Konjunkturinstitutet och SCB hittills gjort indikerar att det främst är antalet sysselsatta och antalet personer i arbetskraften som förändras till följd av omläggningen, inte antalet arbetslösa. Kortfattat innebär omläggningen av AKU att vissa personer som tidigare räknats som sysselsatta numera normalt inte heller räknas ingå i arbetskraften. Det innebär att antalet arbetslösa är relativt opåverkat.¹⁶

¹⁶ Se fördjupningen "Förändringar i Arbetskraftsundersökningarna 2021" i *Konjunkturläget*, mars 2021 samt "Information om införande av ny ramlag i AKU", på www.scb.se.

Statistikskillnader mellan AKU och Arbetsförmedlingen

AKU redovisar den officiella statistiken över antalet arbetslösa i befolkningen i åldern 15–89 år. AKU följer rekommendationer från ILO (International Labour Organization), vilket innebär att uppgifterna är internationellt jämförbara. Arbetsförmedlingen redovisar antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen (AF) i åldersgruppen 16–64 år.

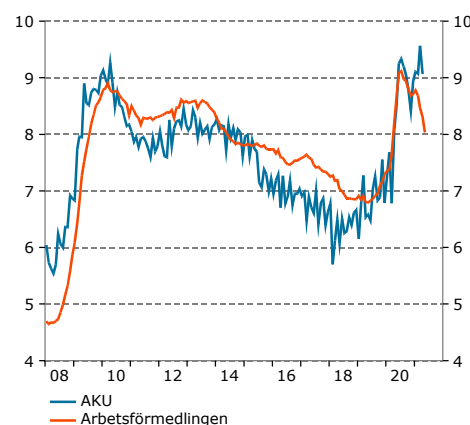
Månadsstatistiken från AF är registerbaserade uppgifter och avser antalet inskrivna arbetslösa sista dagen i månaden. AKU är en urvalsundersökning baserad på registret över totalbefolkningen, vilket i sin tur baseras på folkbokföringen. Omkring 14 500 personer ingår som respondenter enligt AKU:s urval varje månad. AKU utgår från en referensvecka (måndag till söndag). För att räknas som sysselsatt enligt AKU behöver intervjupersonen endast ha arbetat en timme under referensveckan. Inskrivna på Arbetsförmedlingen kan arbeta upp till sju timmar per vecka utan att räknas som sysselsatta.

För att räknas som arbetslös enligt AKU måste en person både vara utan sysselsättning, ha försökt söka arbete under de senaste fyra veckorna och även kunnat ta ett arbete under referensveckan eller inom fjorton dagar efter referensveckans slut. Antalet inskrivna vid AF utgörs av de som är "öppet arbetslösa", det vill säga personer som inte är sysselsatta men aktivt söker arbete, omgående kan ta ett arbete eller deltar i arbetsmarknadspolitiska program.

AKU undersöker befolkningens arbetskraftsstatus. Arbetskraften är summan av de som är sysselsatta och de som söker sysselsättning. Arbetslösheten i relativa tal enligt AKU fås genom att dela antalet arbetslösa med arbetskraften. Den relativa arbetslöshet som AF beräknar är kvoten mellan inskrivna och summan av sysselsatta från den senaste utgåvan av registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) och antalet inskrivna. Den senaste utgåvan av RAMS är från 2019.

Diagram 54 Arbetslöshet och inskrivna, 16–64 år

Procent av arbetskraften, säsongsrensade månadsvärden

Anm. Arbetslöshet enligt AKU och inskrivna enligt Arbetsförmedlingen.

Källor: SCB och Arbetsförmedlingen.

Denna fördjupning analyserar skillnader i statistiken som beror på vilka grupper som är arbetslösa enligt AKU respektive inskrivna vid AF, samt tar upp skillnader som beror på de olika mått på arbetskraften som AKU och AF använder sig av.

OLIKA ARBETSKRAFTSMÅTT ENLIGT AKU OCH AF

Hur arbetskraften bestäms skiljer sig åt mellan AKU och AF. Arbetskraften i AKU är summan av de som har ett arbete (syssetta) och de som inte har ett arbete men som söker arbete och kan ta ett arbete (arbetslösa). AF definierar arbetskraften som summan av antalet sysselsatta i registerbaserad arbetskraft (RAMS) och antalet inskrivna (se marginalrutan ”Statistikskillnader mellan AKU och Arbetsförmedlingen”).

Arbetskraften är högre enligt AKU än enligt AF men måtten har närmast sig varandra över tid (se diagram 55). När antalet inskrivna stiger ökar också AF:s mått på arbetskraft eftersom arbetskraften är antalet sysselsatta enligt RAMS plus det aktuella antalet inskrivna. Däremot fångar AF:s arbetskraftsmått inte upp personer som söker sig ut på arbetsmarknaden, utan att skriva in sig som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen. När exempelvis unga som lämnade arbetsmarknaden under 2020 söker sig tillbaka till den, stiger AKU:s arbetskraft. Finner de inget arbete omedelbart registreras de som arbetslösa enligt AKU, men om de inte skriver in sig hos AF syns de vare sig i AF:s arbetskraftsmått eller i antalet inskrivna. Det skapar en skillnad mellan arbetslösheten enligt AKU och arbetslösheten enligt AF.

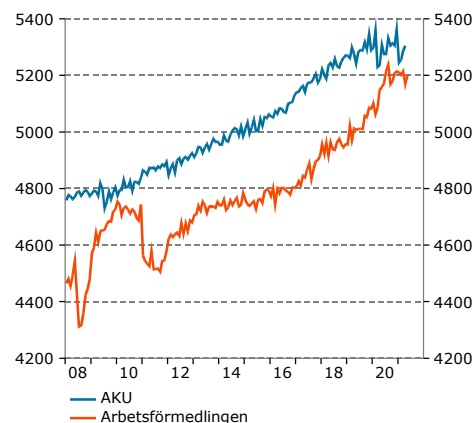
Med anledning dels av skillnaderna i arbetskraftsmått, dels av omläggningen av AKU, som har påverkat AKU:s arbetskraft, kommer fördjupningen fortsatt att analysera skillnader mellan antal arbetslösa enligt AKU och antal inskrivna vid AF för olika grupper. Den statistiska skillnaden beskrivs närmare i marginalrutan ”Analysram för skillnader mellan arbetslösa i AKU och inskrivna vid AF”.

AKU ÄR HISTORISKT BÄTTRE PÅ ATT FÅNGA UPP UNGA

Under hela perioden januari 2008 till april 2021 var antalet arbetslösa unga betydligt högre enligt AKU än antalet inskrivna unga arbetslösa vid Arbetsförmedlingen (se diagram 56).¹⁷ Det främsta skälet till det är att unga som även studerar på heltid oftast inte är berättigade till arbetslöshetsersättning. De har därför

¹⁷ I AKU definieras unga som personer i åldrarna 15–24 år. I AF:s statistik är unga i åldrarna 16–24 år. Att ta med 15-åringar enligt AKU-statistiken påverkar inte den generella bilden.

Diagram 55 Arbetskraft, 16–64 år
Tusental, säsongrensade månadsvärden

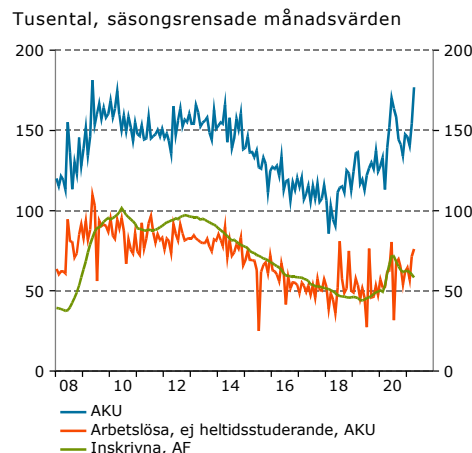
Källor: SCB och Arbetsförmedlingen.

Analysram för skillnader mellan arbetslösa i AKU och inskrivna vid AF

Eftersom AKU är en urvalsundersökning finns variation mellan mätillfällena. Denna variation beror på vilka personer som ingår i urvalet, på konjunkturläget samt andra slumpfaktorer. Antal inskrivna vid AF är däremot registerdata och påverkas inte av urvalseffekter. Vidare är inte alla som är inskrivna vid AF arbetslösa enligt AKU och vice versa. Därför finns det skillnader mellan måtten över tid även om de utvecklas på liknande sätt.

Skillnaden mellan serierna beräknas som arbetslösa enligt AKU minus inskrivna enligt AF. När skillnaden ligger inom ramen för normal variation kan serierna anses vara lika. Ramen för normal variation beräknas här som ett 95-procentigt konfidensintervall, det vill säga medelvärdet av skillnaden plus/minus 1,96 gånger standardavvikelsen och skattas för perioden januari 2008 till och med april 2021. I fördjupningen används dessa beräkningar för att avgöra om skillnaden mellan serierna är inom ramen för normal variation eller inte.

Diagram 56 Arbetslöshet 15–24 år och inskrivna 16–24 år
Tusental, säsongrensade månadsvärden

Anm. I AKU ingår 15-åringar medan 16 år är lägsta åldern i AF:s statistik.

Källor: SCB och Arbetsförmedlingen.

inte samma incitament som övriga unga arbetslösa att skriva in sig hos Arbetsförmedlingen.¹⁸

Från och med 2018 har antalet unga arbetslösa enligt de två källorna divergerat ytterligare (se diagram 56). Arbetslösa unga har stigit enligt AKU sedan inledningen av 2018 medan antalet inskrivna unga vid AF steg under inledningen av covid-19-pandemin men har sedan fallit tillbaka. När unga arbetslösa, inklusive heltidsstuderande, jämförs med unga inskrivna vid AF är skillnaden större än vad som kan förklaras av normal variation under både delar av 2020 och 2021 (se marginalrutan ”Analysram för skillnader mellan arbetslösa i AKU och inskrivna vid AF”). Om unga heltidsstuderande som söker arbete däremot tas bort från unga arbetslösa uppvisar arbetslösa enligt AKU och inskrivna vid AF liknande mönster och skillnaden mellan serierna år 2020 och för de första fyra månaderna 2021 ligger inom ramen för normal variation.

HÖG SAMSTÄMMIGHET FÖR KÄRNARBETSKRAFTEN

Antalet arbetslösa enligt AKU och inskrivna vid AF i åldersgruppen 25–54 år uppvisar hög samstämmighet vad gäller rörelser över tid (se diagram 57). Antalet inskrivna vid AF har sedan 2009 däremot varit högre än antalet arbetslösa enligt AKU. Nedgången av inskrivna i åldersgruppen 25–54 år vid AF sedan sommaren 2020 matchas inte helt av siffrorna från AKU men skillnaden är inom ramen för normal variation.

HÖG UPPGÅNG AV ARBETSLÖSHETEN BLAND ÄLDRE

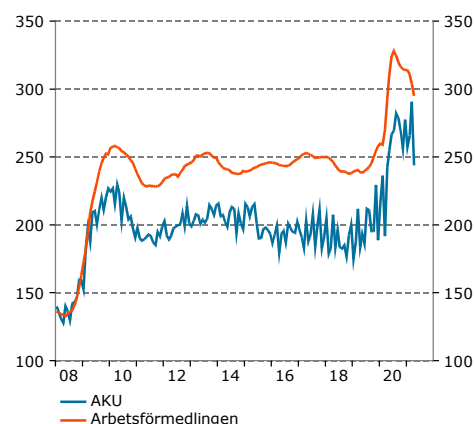
Åldersgruppen 55–64 år uppvisar liknande mönster som kärnarbetskraften, 25–54 år (se diagram 58). Antalet inskrivna vid AF är högre än antalet arbetslösa enligt AKU sedan 2009. Första kvartalet 2021 steg antalet arbetslösa enligt AKU medan antalet inskrivna vid AF låg mer eller mindre stilla. Det höga antalet arbetslösa enligt AKU är främst drivet av ett högt utfall för februari. Den skillnaden ligger utanför ramen för normal variation, men det är också endag gången så sker under perioden januari 2008 till och med april 2021. Det finns därför inte skäl att tro att det finns en systematisk förändring av skillnaden mellan arbetslösa 55–64 år enligt AKU och inskrivna vid AF i samma åldersgrupp.

FLER ARBETSLÖSA KVINNOR ENLIGT AKU

Både för kvinnor och män, 16–64 år, uppvisar arbetslöshetsstatistik från AKU och AF liknande mönster. För kvinnor är

Diagram 57 Arbetslösa och inskrivna, 25–54 år

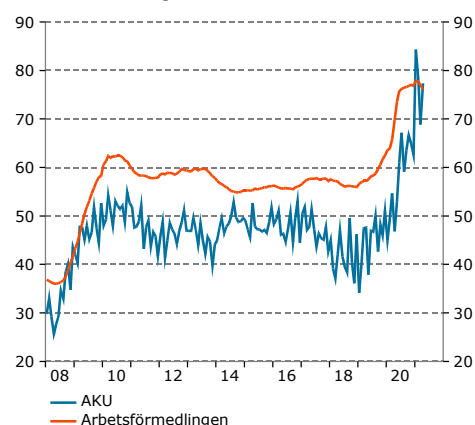
Tusental, säsongrensade månadsvärden

Källor: SCB och Arbetsförmedlingen.

Diagram 58 Arbetslösa och inskrivna, 55–64 år

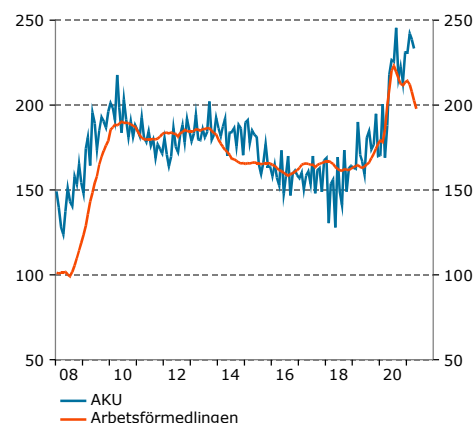
Tusental, säsongrensade månadsvärden

Källor: SCB och Arbetsförmedlingen.

Diagram 59 Arbetslösa och inskrivna, kvinnor, 16–64 år

Tusental, säsongrensade månadsvärden

Källor: SCB och Arbetsförmedlingen.

¹⁸ Att vara inskriven hos AF är ett krav för att kunna få arbetslöshetsersättning.

serierna lika varandra över tid men visar på ökade skillnader sedan årsskiftet 2020–2021 (se diagram 59). Skillnaden mellan de två serierna under år 2020 och de första fyra månaderna av 2021 är dock inom ramen för normal variation och är inte större än vad den var under tidigare perioder, exempelvis 2014 och 2009. Över tid kommer skillnaderna mellan serierna därför sannolikt att minska.

Även för män 16–64 år uppvisar antalet inskrivna vid AF hög samstämmighet med antalet arbetslösa enligt AKU (se diagram 60). Skillnaden som finns mellan serierna efter årsskiftet 2020–2021 är inom ramen för normal variation. Liknande skillnader finns även under 2018 och 2019.

FÄRRE NYANLÄNDA I ETABLERING MINSKAR INSKRIVNA UTRIKES FÖDDA VID AF

Arbetslösa enligt AKU och inskrivna vid AF kan även delas upp mellan inrikes och utrikes födda för åldersgruppen 16–64 år. För inrikes födda uppvisar de två serierna en hög grad av samstämmighet (se diagram 61). Det finns en skillnad mellan serierna första kvartalet 2021 men den ligger inom ramen för normal variation.

Mellan 2010 och 2017 ökade antalet utrikes födda inskrivna vid AF trendmässigt snabbare än antalet utrikes födda arbetslösa enligt AKU (se diagram 62). Det beror främst på det så kallade etableringsprogrammet som omfattar alla nyanlända och som administreras av AF.¹⁹ Etableringsprogrammet i kombination med en hög invandring till Sverige under 2010-talet bidrog till att fler utrikes födda var inskrivna vid AF än de som var arbetslösa enligt AKU.²⁰

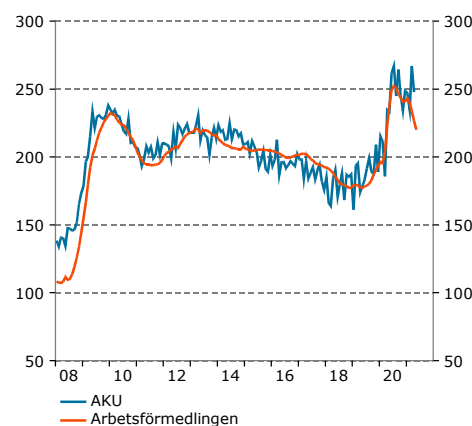
Sedan 2017, efter att effekterna av flyktingkrisen började klinga av och antalet inskrivna vid etableringsprogrammet började minska, har också skillnaden mellan arbetslösa utrikes födda enligt AKU och inskrivna vid AF minskat (se diagram 62). När deltagare i etableringsprogrammet tas bort visar data att arbetslösa utrikes födda i åldern 16–64 år varit fler enligt AKU:s statistik än enligt AF:s statistik. Den nedgång av inskrivna utrikes födda som skett sedan sommaren 2020 syns inte då deltagare i etableringsprogrammet tas bort från antalet inskrivna utrikes födda. Exempelvis var inskrivna som andel av registerbaserad

¹⁹ Etableringsprogrammet införes 2010 i syfte att snabbare etablera nyanlända på den svenska arbetsmarknaden. En nyanländ behöver skriva in sig vid AF för att kunna få etableringsersättning och kategoriseras som arbetslös enligt AF:s statistik.

²⁰ Programdeltagare definieras bara som arbetslösa enligt AKU om de söker arbete. Detta kan skapa skillnader mellan AKU:s och AF:s data. En annan källa till skillnad mellan serierna är att SCB:s register över totalbefolkningen, varifrån AKU drar sitt urval, inte inkluderar nyanlända förrän året efter att de folkbokförts. Se www.scb.se.

Diagram 60 Arbetslösa och inskrivna, män, 16–64 år

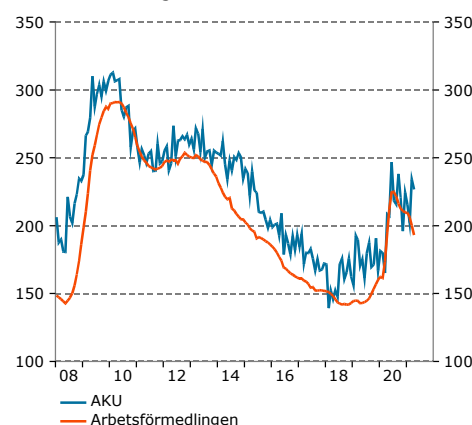
Tusental, säsongrensade månadsvärden

Källor: SCB och Arbetsförmedlingen.

Diagram 61 Arbetslösa och inskrivna, inrikes födda, 16–64 år

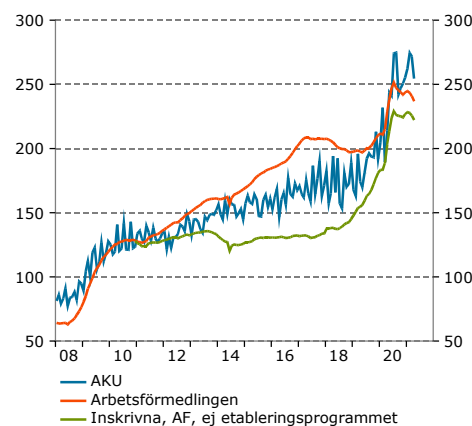
Tusental, säsongrensade månadsvärden

Källor: SCB och Arbetsförmedlingen.

Diagram 62 Arbetslösa, utrikes födda, 16–64 år

Tusental, säsongrensade månadsvärden

Källor: SCB, Arbetsförmedlingen och Konjunkturinstitutet.

arbetskraft 20,8 procent för alla utrikes födda andra kvartalet 2020 och 20,5 procent första kvartalet 2021. Om personer i etableringsprogrammet tas bort var motsvarande siffror 19,1 procent andra kvartalet 2020 respektive 19,4 procent första kvartalet 2021, vilket innebär en uppgång under samma period. För 2021 är skillnaden mellan arbetslösa utrikes födda enligt AKU och samtliga inskrivna utrikes födda, inklusive deltagare i etableringsprogrammet, vid AF statistiskt signifikant.

SKILLNADEN MELLAN AKU OCH AF DRIVS FRÄMST AV UNGA OCH UTRIKES FÖDDA

Sedan 2008 har antalet arbetslösa enligt AKU i genomsnitt varit 15 000 personer fler än antalet inskrivna vid AF i åldersgruppen 16–64 år, men skillnaden mellan måtten varierar över tid. Sedan 2018 har skillnaden mellan de två måtten ökat. Att skillnaden förändrats sedan 2018 mellan arbetslösa enligt AKU och inskrivna vid AF är särskilt tydligt för unga och utrikes födda (se diagram 63).

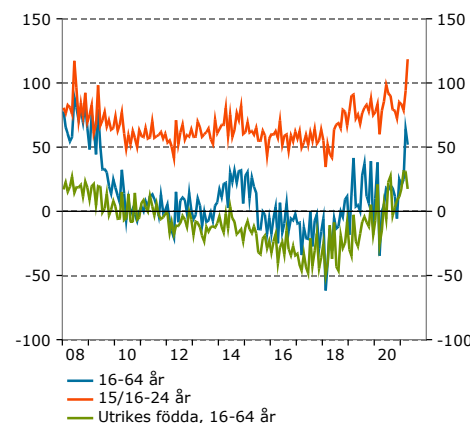
En tänkbar förklaring till att skillnaden har ökat mellan unga arbetslösa enligt AKU och unga inskrivna vid AF är att fler heltidsstuderande söker arbete i en konjunkturåterhämtning. Om de inte skriver in sig vid AF fångas de heller inte upp av AF:s statistik men finns med i AKU.

För utrikes födda kan utvecklingen, där skillnaden mellan arbetslösa enligt AKU och inskrivna vid AF gått från att vara negativ till att bli positiv sedan 2020, drivas av att antalet personer i etableringsprogrammet har minskat. En del av deltagarna i etableringsprogrammet är kvar som inskrivna vid AF medan andra får arbete eller lämnar arbetskraften.²¹

Flera skäl till att arbetslösheten enligt AKU och AF skiljer sig åt

Utvecklingen av arbetslösheten enligt AKU och AF har oftast varit samstämmig över tid. Däremot finns det perioder då serierna utvecklas olika. I den här fördjupningen visas att när fler unga söker arbete så leder det till skillnader mellan AKU:s och AF:s arbetslöshetsmått. En annan anledning till att arbetslöshetsmåtten skiljer sig åt är att färre utrikes födda nu finns i AF:s etableringsprogram. När personer i etableringsprogrammet tas bort från AF:s statistik är utvecklingen enligt AKU och den i AF:s statistik samstämmig sedan pandemin inleddes. I stället för att

Diagram 63 Skillnad mellan AKU och AF
Tusental, säsongrensade månadsvärden

Anm. I AKU ingår 15-åringar medan 16 år är lägsta åldern i AF:s statistik

Källor: SCB, Arbetsförmedlingen och Konjunkturinstitutet

²¹ Se IFAU, rapport 2020:4 på www.ifau.se.

minska är antalet inskrivna utrikes födda relativt konstant sedan sommaren 2020 då deltagare i etableringsprogrammet tas bort. På samma sätt har antalet arbetslösa enligt AKU bland utrikes födda varit relativt konstant sedan sommaren 2020, även om det finns en nivåskillnad mellan serierna.

En viss del av ökningen av arbetslösheten enligt AKU sedan årsskiftet beror även på omläggningen av AKU. Den har främst inneburit att färre personer räknas som sysselsatta och i arbetskraften men omläggningen har enligt en preliminär bedömning även höjt antalet arbetslösa med omkring 5 000–10 000 personer.²² Något som också kan ha påverkat antalet arbetslösa är att SCB numera frågar om en person ”har försökt att söka arbete”. Tidigare ställdes frågan om personen hade ”sökt arbete”. Den något bredare formuleringen kan ha lett till att fler räknas som arbetslösa.²³ Även ordningen på hur frågorna ställs i AKU:s enkät har ändrats. Sammantaget kan detta även öka den potentiella arbetskraften samt öka jämviktsarbetslösheten. Hur mycket är dock svårt att säga.

Sammantaget visar fördjupningen att det är viktigt att ta hänsyn till att AKU och AF:s statistik mäter delvis olika saker. Grupper med svagare incitament att skriva in sig vid AF återfinns inte i samma utsträckning i den statistiken men dessa grupper kan ändå vara arbetslösa enligt AKU.

---

²² Se fördjupningen ”Förändring i Arbetskraftsundersökningarna 2021” i *Konjunkturläget*, mars 2021.

²³ Se www.scb.se.

FÖRDJUPNING

Utvärdering av makroekonomiska prognoser

Denna fördjupning sammanfattar Konjunkturinstitutets årliga utvärdering av makroekonomiska prognoser, som publicerats som en specialstudie.²⁴ I specialstudien jämförs Konjunkturinstitutets prognosfel för några av de mest centrala variablerna med motsvarande prognosfel för sjutton andra prognosinstitut.²⁵ Detta görs för prognoser för två olika utvärderingsperioder: 2020 och 2016–2020. Utvärderingen har starkt präglats av det tumultartade 2020 och specialstudien fokuserar därför i hög grad på prognoserna gjorda under 2020. För prognoser avseende 2020 rankas Konjunkturinstitutet i de flesta fall bland topp tre, och aldrig sämre än bland de sex främsta prognosmakarna för alla variabler och utvärderingsmått. För perioden 2016–2020 tillhör dock Konjunkturinstitutets prognos för arbetslösheten nästkommande år den sämre halvan av prognosmakarna.

PROGNOSARBETET FÖRÄNDRADES UNDER COVID-19-PANDEMIN

Året 2020 var ett år tyngt av covid-19-pandemin, vilken påverkade samhällets alla delar. På grund av pandemin tvingades prognosmakare att i stor utsträckning basera sina prognoser på antaganden om smittans fortsatta utveckling och de smittreducerande åtgärdernas påverkan på ekonomin. Andra grundläggande antaganden som Konjunkturinstitutet baserade sina prognoser på var hur stor sjukfrånvaron skulle bli i Sverige, antal anställda som skulle omfattas av korttidsarbete och hur den påbjudna och självpåtagna sociala distanseringen och myndigheternas andra åtgärder skulle påverka ekonomin.²⁶

Eftersom smittspridning ligger utanför de flesta prognosmakares expertis valde många att under våren 2020 benämna sina förutsägelser för ekonomin som scenarier i stället för prognoser, just för att de i så stor utsträckning baserades på externa antaganden om pandemin och dess konsekvenser. Flera prognosmakare publicerade, utöver ett huvudscenario, även alternativscenarier för den ekonomiska utvecklingen, medan vissa publicerade

²⁴ För detaljer och mer information, se "Utvärdering av makroekonomiska prognoser", Specialstudie KI 2021:6 på konj.se.

²⁵ Prognosinstituten är (utöver Konjunkturinstitutet): Arbetsförmedlingen, Danske bank, Ekonomistyrningsverket, EU-kommissionen, Handels utredningsinstitut, Landsorganisationen, Nordea, OECD, Riksbanken, regeringen, Riksgälden, Swedbank, Skandinaviska Enskilda Banken, Handelsbanken, Sveriges kommuner och regioner, Svenskt näringsliv samt Unionen.

²⁶ Se exempelvis marginalrutan "Grundläggande antaganden för prognosen" i *Konjunkturläget* juni 2020.

flera scenarier som bedömdes vara lika sannolika. Även i de fall då förutsägelse kallats prognoser har prognosmakare genomgående betonat att de förlitat sig på antaganden om pandemin och dess konsekvenser. De har också tydliggjort att både antaganden och prognoser eller scenarier har varit behäftade med en ovanligt stor osäkerhet.

Utöver statistik och scenarier för covid-19-pandemins utveckling har ny och mer frekvent ekonomisk statistik varit av stor vikt i prognosarbetet under 2020. Konjunkturinstitutet började från och med april 2020 ställa extrafrågor i Konjunkturbarometern till företagen om hur produktionen påverkats av covid-19-pandemin. Sedan i maj 2020 har Konjunkturinstitutet även skickat ut extraundersökningar till företagen rörande hur deras omsättning påverkats och hur de bedömer avvecklingsrisken för deras verksamhet.

Behovet av snabba indikatorer på BNP-utvecklingen var stort under våren 2020. Av den anledningen började SCB ta fram två nya månatliga indikatorer, försäljningsindikatorn och aktivitetsindikatorn. Försäljningsindikatorn baseras på momsregistret och ger en tidig indikation på försäljningen inom näringslivet.²⁷ Aktivitetsindikatorn är en skattning av BNP från både användnings- och produktionssidan och kan liknas vid SCB:s kvartalsvisa BNP-indikator fast på månatlig basis.²⁸ Dessutom har flera företag och myndigheter under 2020 bidragit med annan högfrekvent data, exempelvis varselstatistik, korttransaktionsdata och konkursstatistik, som kunnat användas i prognosarbetet.

STORA PROGNOSEVIDERINGAR UNDER COVID-19-PANDEMIN

De prognoser som gjordes för 2020 under 2019 tydde på en generell avmattning i ekonomin. I början av 2020 väntades den dåvarande epidemin i Kina ge upphov till vissa produktionsstörningar, men sågs då främst som ett isolerat fenomen och en riskfaktor. Under de inledande månaderna av 2020 förvandlades epidemin till en pandemi och alla prognosmakare reviderade sina prognoser för BNP-tillväxten kraftigt i takt med att covid-19-pandemin lamslog både Sverige och omvärlden (se diagram 64 och diagram 65).

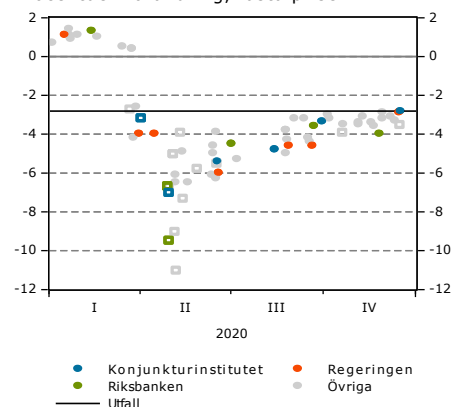
I april och maj var de ekonomiska signaler som fanns mycket negativa och prognosmakare kom generellt att överskatta

²⁷ Försäljningsindikatorn publiceras runt 20–25 dagar efter referensmånadens slut. I slutet av 2020 meddelade SCB att sista publiceringen av försäljningsindikatorn sker för referensmånad december 2020, därefter upphör publiceringarna. Se <https://www.scb.se/om-scb/nyheter-och-pessmeddelanden/naringslivetvets-forsaljning-stannade-av-i-november/>.

²⁸ Aktivitetsindikatorn publiceras ca 37 dagar efter referensmånadens slut. I april 2021 bytte SCB namn på aktivitetsindikatorn till BNP-indikator månad.

Diagram 64 Prognoser för BNP 2020

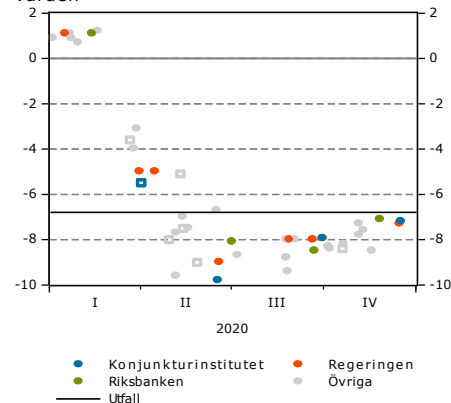
Procentuell förändring, fasta priser

Anm. Öppna fyrkanter markerar scenarier.
Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 65 Prognoser för BNP i euroområdet 2020

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

Anm. Öppna fyrkanter markerar scenarier.
Källa: Konjunkturinstitutet.

pandemins negativa effekter på ekonomin. Av de utvärderade prognosmakarnas prognoser gjorda från och med april för BNP-tillväxten i Sverige (se diagram 64), BNP-tillväxten i euroområdet (se diagram 65) samt sysselsättningstillväxten (se diagram 66) så var det endast en prognos som inte underskattade tillväxttakten. Alla prognoser publicerade från och med mitten av april överskattade samtidigt arbetslösheten (se diagram 67).

Covid-19-pandemin har påverkat hushållens efterfrågan på olika varor och tjänster kraftigt och därmed även inflationen. Inflationen har dessutom varit svår att mäta på grund av det kraftigt förändrade konsumtionsmönstret.²⁹ Prognoserna för KPIF-inflationen visar dock på en relativt samstämmig skara prognosmakare som under våren 2020 reviderade ner prognoserna för KPIF-inflationen under 2020 med ungefär 1 procentenhet (se diagram 68). Konjunkturinstitutets bedömning i april 2020 på knappt 0,5 procents KPIF-inflation var i linje med utfall.

UTVÄRDERING AV PROGNOSE FÖR 2020

Resultaten för prognoserna avseende 2020 sammanfattas i tabell 10 i form av Konjunkturinstitutets ranking bland de olika prognosmakarna.

Tabell 10 Konjunkturinstitutets ranking för prognoser avseende 2020 publicerade under 2019 och 2020

	BNP	SYS	ARB	LÖN	KPIF	REPO_S	REPO_Å	OFS
Medelfel	3	1	3	2	3	5	1	2
Medelabsolutfel	1	3	3	1	1	3	1	2
Rotmedelkvadratfel	2	5	6	1	1	3	1	3
Antal prognosmakare	18	13	18	9	14	11	3	12

Anm. Variablerna är BNP-tillväxt (BNP), sysselsättningstillväxt (SYS), arbetslöshet i procent av arbetskraften (ARB), timlöneutveckling enligt konjunkturlönestatistiken (LÖN), inflation i konsumentprisindex med fast bostadsränta (KPIF), reporänta vid årets slut (REPO_S), reporänta årsgenomsnitt (REPO_Å), offentligfinansiellt sparande i procent av BNP (OFS).

Medelfelet visar genomsnittet av prognosfelen, medan medelabsolutfelet visar medelvärde av absolutvärdet av prognosfelen. Rotmedelkvadratfelet beräknar medelvärdet av de kvadrerade prognosfelen, vilket innebär att stora prognosfel bidrar mer än proportionellt till medelvärdet.

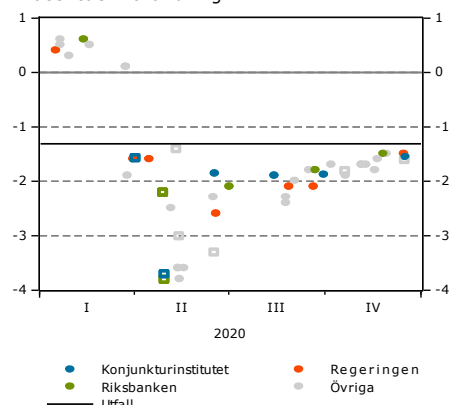
Källa: Konjunkturinstitutet.

Tabellen visar att Konjunkturinstitutet stod sig väl i jämförelse med andra prognosmakare med avseende på prognoser för 2020. Konjunkturinstitutet hade högst prognosprecision enligt både medelabsolut- och rotmedelkvadratfelen för lönetillväxten,

²⁹ Se till exempel *Hantering av mätproblem relaterade till coronapandemin*, SCB, <https://www.scb.se/contentassets/265340bf64b24bdb8c2a15b71f3636da/hantering-av-matproblem-relaterade-till-coronapandemin.pdf>.

Diagram 66 Prognoser för sysselsättningen 2020

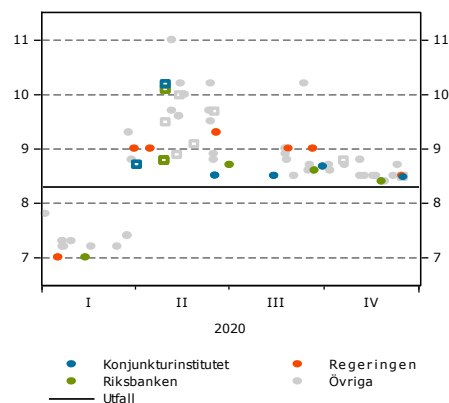
Procentuell förändring

Anm. Öppna fyrkanter markerar scenarier. Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 67 Prognoser för arbetslösheten 2020

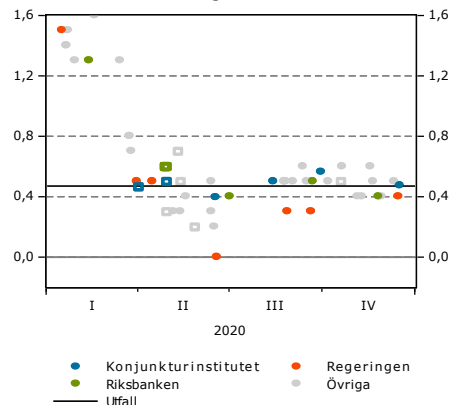
Procent av arbetskraften

Anm. Öppna fyrkanter markerar scenarier. Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 68 Prognoser för KPIF-inflationen 2020

Procentuell förändring

Anm. Öppna fyrkanter markerar scenarier. Källa: Konjunkturinstitutet.

KPIF-inflationen och reporäntans årsgenomsnitt. Enligt medelabsolutfelet hade Konjunkturinstitutet högst prognosprecision även för BNP-tillväxten. För övriga variabler var Konjunkturinstitutet bland de främsta. Även det systematiska felet, mätt med medelfelet, var relativt lågt. På grund av de exceptionella omständigheter som rådde under 2020 bör dock resultaten tolkas med försiktighet.

UTVÄRDERING AV PROGNOSE R FÖR 2016–2020

Tabell 11 visar Konjunkturinstitutets ranking för den längre utvärderingsperioden, där resultaten även är uppdelade på prognosernas horisont. Tabellen visar att Konjunkturinstitutet enligt de redovisade utvärderingsmått har varit bland de främsta prognosmakarna för de flesta variabler och horisonter. I synnerhet har Konjunkturinstitutets prognoser för innevarande år varit träffsäkra jämfört med andra prognosmakares. Enligt medelabsolutfelet har Konjunkturinstitutet placerat sig i topp för innevarande år för alla variabler med undantag för BNP-tillväxten, där prognoserna i stället varit näst mest träffsäkra. Innevarande år omfattar dock 2020, och för flera av variablerna kan resultaten därför till stor del förklaras av prognosfelen under covid-19-pandemin. Därför spelar timing och publiceringsdatum särskilt stor roll. För prognoserna för nästkommande år rankas Konjunkturinstitutets prognosprecision och systematiska fel som tillhörande den bättre halvan av prognosmakarna, med undantag för arbetslöshet och för precisionen i inflationsprognosen.

Tabell 11 Konjunkturinstitutets ranking för prognoser avseende innevarande (I) och nästkommande (N) år, 2016–2020

	BNP		SYS		ARB		LÖN		KPIF		REPO _S		REPO _Å		OFS	
	I	N	I	N	I	N	I	N	I	N	I	N	I	N	I	N
Medelfel	4	8	6	1	2	13	2	1	8	4	1	4	1	1	4	4
Medelabsolutfel	2	4	1	5	1	10	1	1	1	7	1	3	1	1	1	3
Rotmedelkvadratfel	3	5	1	4	2	11	1	1	2	6	1	2	1	1	2	3
Antal prognosmakare	18		13		18		8		11		10		3		11	

Anm. Definitioner av variabler och prognosfel finns i anmärkning till tabell 10.

Källa: Konjunkturinstitutet.

FÖRDJUPNING

Zombieföretag och stödåtgärder under pandemin

När spridningen av covid-19 tog fart på allvar i början av förra året drabbades världens ekonomier på ett sätt som saknar motstycke i modern tid. De stabiliseringspolitiska motåtgärderna från regeringar och centralbanker var kraftfulla och kom snabbt, vilket i hög grad har bidragit till att arbetslösheten och antalet företagskonkurser stigit mindre än vad många bedömare hade väntat sig. De flesta ekonomier ser nu ut att återhämta sig i rask takt och det finns skäl att fundera över om åtgärderna även skulle kunna generera negativa effekter, särskilt på sikt.

Den pågående lågkonjunkturen är ovanlig så till vida att den inte har orsakats av skulduppbyggnad och överkonsumtion och/eller överinvesteringar eller andra ekonomiska obalanser. I stället beror den på en extern chock i form av en pandemi som på grund av restriktioner gjort det mer eller mindre omöjligt att konsumera vissa varor och tjänster. Om något stärker det argumenten ytterligare för att använda ekonomisk politik för att försöka överbrygga perioden med svag efterfrågan genom att stödja drabbade företag och anställda. Trots det är det viktigt att fundera över ifall det även finns negativa effekter av den expansiva ekonomiska politik som nu bedrivs, framför allt på sikt.

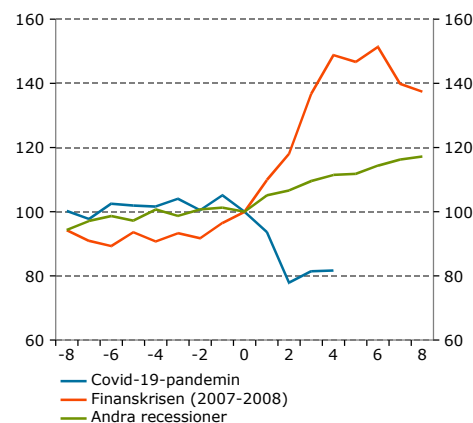
Den här fördjupningen fokuserar på en effekt som har uppmärksamats och debatterats på senare tid, nämligen risken att de stabiliseringspolitiska åtgärderna förhindrar ett hälsosamt omvandlingstryck i ekonomin och en sund omsättning på företag. Trots krisen har antalet konkurser internationellt sett varit lågt jämfört med vid tidigare konjunkturedgångar (se diagram 69) och risken är att lågproduktiva företag gynnas till priset av att mer livskraftiga företag (inklusive potentiella företag som inte uppstår) missgynnas. Det kan påverka produktiviteten i ekonomin som helhet, även på sikt. Ett sätt att analysera omvandlingstrycket i en ekonomi är att studera förekomsten av företag som över tid skulle haft svårt att överleva utan stöd eller onormalt låga räntor. Dessa företag benämns ofta zombieföretag.

VAD ÄR ETT ZOMBIEFÖRETAG?

I vid bemärkelse är ett zombieföretag ett företag som inte är tillräckligt lönsamt för att täcka sina kostnader och samtidigt generera vinst, men som genom stöd eller fördelaktiga lånevillkor överlever ändå. De definitioner som används i litteraturen skiljer sig dock något åt, liksom vilken data som används i empiriska studier. Vissa mått fokuserar på den ränta ett företag möter och

Diagram 69 Konkurser i omvärlden

Index, kvartal innan recession=100

Anm. Data är från 13 olika länder och avser perioden 1990 till tredje kvartalet 2020.

Källa: IMF WEO april 2021.

klassar, lite förenklat, ett företag som en zombie ifall räntan är lägre än en benchmark-ränta.³⁰ Logiken bakom att fokusera på räntan är att dessa mått fångar upp företag som inte skulle ha överlevt ifall de var tvungna att betala en normal, marknadsmässig ränta på sina lån. Andra klassar ett företag som en zombie ifall det inte fullt ut kan betala sina räntekostnader och studerar företagens så kallade räntetäckningskvot^{31,32}. Det finns studier där man adderar villkoret att Tobins Q³³ ska vara lågt, eftersom det indikerar en låg tillväxtpotential.³⁴ Det finns också studier där en negativ vinst- eller förädlingsvärdeutveckling eller en låg kapitalavkastning och hög skuldsättning används för att klassificera ett företag som en zombie. De flesta mått inkluderar en minsta tidsperiod under vilket det aktuella tillståndet ska ha förekommit och en del mått kräver ett minsta antal år som företaget ska ha existerat, detta eftersom många nystartade företag har låg lönsamhet.

SKADAR FÖREKOMSTEN AV ZOMBIEFÖRETAG EKONOMIN?

Studier har funnit att företag som klassas som zombies är mindre produktiva än genomsnittet, vilket innebär att andelen zombieföretag påverkar den aggregerade produktiviteten i ekonomin.³⁵ Zombieföretag tränger också ut mer produktiva företag, eftersom man driver upp priserna på arbetskraft, insatsvaror och finansiering, samtidigt som priserna på företagens produkter pressas av konkurrensen. De produktiva företagen kan också påverkas direkt genom att de tvingas medverka till finansieringen av subventionerna eller annat stöd till zombieföretagen. Det medför att produktiva företag anställer och investerar mindre än de annars skulle ha gjort – eller inte uppstår. Slutsatserna från de empiriska studier som gjorts är dock inte samstämmiga.

³⁰ Se Caballero, R. J. m.fl., "Zombie lending and depressed restructuring in Japan", *American Economic Review* 98:5, 2008, sid. 1943–1977 och Acharya, V. V. m.fl., "Whatever it takes: the real effects of unconventional monetary policy", *The Review of Financial Studies*, 32:9, 2019, sid. 3366–3411.

³¹ Intäkter före ränta och skatt som andel av räntebetalningar.

³² Se Adalet McGowan, M. m.fl., "The walking dead? Zombie firms and productivity performance in OECD countries", OECD Economics Department Working Papers no. 1372, 2017.

³³ Tobins Q är kvoten mellan marknadsvärdet på en tillgång och vad det skulle kosta att ersätta samma tillgång. Ett högt Tobins Q tyder på att det är lönsamt att investera.

³⁴ Se Banerjee, R., och B. Hofmann, "The rise of zombie firms: causes and consequences", BIS Quarterly Review September 2018.

³⁵ Se Caballero, R. J. m.fl., "Zombie lending and depressed restructuring in Japan", *American Economic Review* 98:5, 2008, sid. 1943–1977 och Adalet McGowan, M. m.fl., "The walking dead?: Zombie firms and productivity performance in OECD countries", OECD Economics Department Working Papers no. 1372, 2017.

Resultaten i vissa studier bekräftar mekanismerna ovan.³⁶ Men det finns också empiriska studier där man inte finner tydliga be-
lägg för att zombies har skadliga effekter på ekonomin.³⁷

VARFÖR UPPSTÅR ZOMBIEFÖRETAG?

För att ett zombieföretag ska hållas vid liv krävs någon form av stöd. Det kan röra sig om subventioner och andra direkta stödåtgärder som sänker ett företags nettokostnader. Lagar och regelverk kan också spela roll för överlevnadssannolikheten för zombieföretag.³⁸ Den i litteraturen mest uppmärksammade formen av stöd är att ett företags lånekostnader av olika anledningar är lägre än vad som är marknadsmässigt och långsiktigt hållbart. Här har empiriska studier visat att banksystemets hälsa är av stor betydelse.³⁹ Incitamenten att förlänga lån till zombieföretag kan vara höga för dåligt kapitaliserade banker, eftersom man vill undvika att realisera de förluster i de egna balansräkningarna som en konkurs av det aktuella företaget skulle innebära. Eftersom det handlar om företag som har svårt att bära sina kostnader, kan långgivaren välja att sänka lånekostnaderna genom att sänka räntan på lånen, ge anstånd vad gäller amorteringar, förlänga lån trots att företaget inte uppfyllt sin skuldtjänst fullt ut, etcetera. Generellt sett låga räntor, vilket varit ett globalt fenomen de senaste ca 15 åren, spelar också in i och med att det allt annat lika underlättar för ett företag att betala sina räntekostnader, samtidigt som det kan minska pressen på långgivarna att upphöra med utlåningen och städa upp i sina balansräkningar.

VILKEN ROLL SPELAR DEN EKONOMISKA POLITIKEN?

Ett lågt ränteläge kan alltså vara en bidragande orsak till ett lågt omvandlingstryck i ekonomin och den expansiva penningpolitikens påverkan på förekomsten av zombieföretag nämns ofta i

³⁶ Se t.ex. Banerjee, R., och B. Hofmann, "The rise of zombie firms: causes and consequences", BIS Quarterly Review September 2018, Acharya, V. V. m.fl., "Whatever it takes: the real effects of unconventional monetary policy", *The Review of Financial Studies*, 32:9, 2019, sid. 3366–3411, och Adalet McGowan, M. m.fl., "The walking dead? Zombie firms and productivity performance in OECD countries", OECD Economics Department Working Papers no. 1372, 2017.

³⁷ Se Cella, C., "Zombie firms in Sweden: implications for the real economy and financial stability", Sveriges Riksbank Staff memo, 2020, Nurmi, S. m.fl., "The life and death of zombies – evidence from government subsidies to firms", Bank of Finland Discussion Papers no. 8, 2020 och Schivardi, F. m.fl., "Credit misallocation during the European financial crisis", Banca D'Italia Working Papers no. 1139, 2017.

³⁸ Se Jordà, Ò. m.fl., "Zombies at large? Corporate debt overhang and the macroeconomy", Federal Reserve Bank of New York Staff Reports no. 951, 2020.

³⁹ Se tex Adalet McGowan, M. m.fl., "The walking dead? Zombie firms and productivity performance in OECD countries", OECD Economics Department Working Papers no. 1372, 2017 och Acharya, V. V. m.fl., "Whatever It Takes: The Real Effects of Unconventional Monetary Policy", *The Review of Financial Studies*, 32:9, 2019, sid. 3366–3411.

litteraturen. Forskningsresultat pekar dock åt olika håll. En studie visar att räntan har påverkat andelen zombieföretag mellan 1987 och 2016.⁴⁰ Samtidigt finner en annan studie att andelen zombieföretag under perioden 2007 till 2013 minskade i Frankrike och Slovenien medan andelen ökade i Belgien, Italien och Spanien, trots att man har gemensam penningpolitik. Samma studie finner även relativt stora skillnader i andelen kapital allokerade i zombieföretag inom euroområdet vilket tyder på att andra faktorer spelar en större roll.⁴¹

Innan pandemin var offentligt finansierade företagsstöd en mer ovanlig förklaring till uppkomsten av zombieföretag i utvecklade länder. Detta har ändrats i och med de omfattande företagsstöd som infördes förra året och i de flesta fall finns kvar (se diagram 70). Det faktum att antalet konkurser var lägre 2020 jämfört med tidigare konjunkturedgångar (se diagram 69) har fått bedömare att varna för att den expansiva finanspolitiken riskerar att komma i vägen för ett naturligt omvandlingstryck i ekonomin.

HUR SER DET UT I SVERIGE?

Likt de flesta utvecklade ekonomier har Sverige haft en mycket låg styrränta efter finanskrisen, men resultaten från studier som tittat på förekomsten av zombieföretag i Sverige spretar. Enligt en studie från Riksbanken har andelen zombieföretag minskat mellan 2010 och 2016 och endast 3 procent av de företag som undersöktes kunde klassificeras som zombieföretag.⁴² En OECD-studie finner tvärt emot att andelen ökat något mellan 2007 och 2013.⁴³ En faktor som talar emot att zombieföretag skulle vara ett stort problem i Sverige är banksystemets hälsa. Svenska storbankers kapitalposition är tillfredsställande enligt Finansinspektionen⁴⁴ och kapitalnivåerna överstiger genomsnittet för EU.

Sedan covid-19-pandemin började har Sverige fört en mycket expansiv finanspolitik och ett stort fokus har varit att stötta företag drabbade av kraftiga inkomstbortfall. Sammantaget

⁴⁰ Se Banerjee, R. och B. Hofmann, "The rise of zombie firms: causes and consequences", BIS Quarterly Review September 2018.

⁴¹ Se Adalet McGowan, M. m.fl., "The walking dead? Zombie firms and productivity performance in OECD countries", OECD Economics Department Working Papers no. 1372, 2017 och Obstfeld, M. och R. Duval, "Tight monetary policy is not the answer to weak productivity growth", Vox EU, 2018.

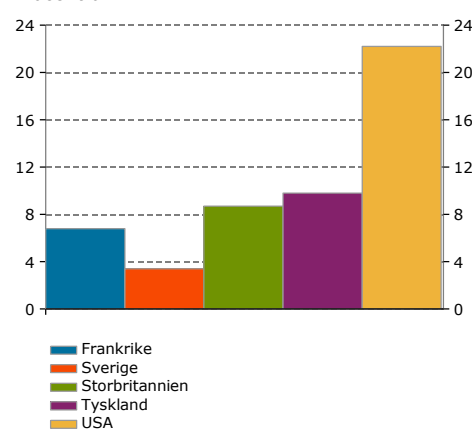
⁴² Se Cella, C., "Zombie firms in Sweden: implications for the real economy and financial stability", Sveriges Riksbank Staff memo, 2020.

⁴³ Se Adalet McGowan, M. m.fl., "The walking dead? Zombie firms and productivity performance in OECD countries", OECD Economics Department Working Papers no. 1372, 2017.

⁴⁴ Se Finansinspektionen, "Stabiliteten i det finansiella systemet", november 2020.

Diagram 70 Coronastöd 2020

Procent av BNP

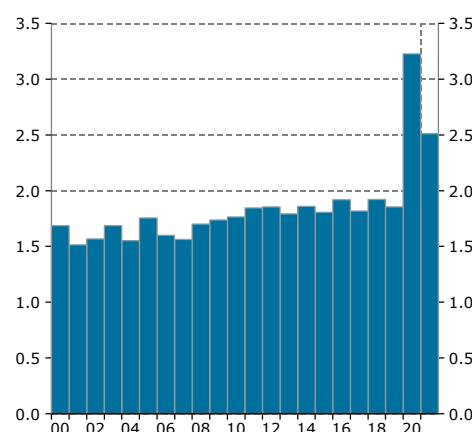

Anm. Avser budgetpåverkande aktiva åtgärder (exklusive hälso- och sjukvård). Utgiftsökningar och inkomstminskningar kopplade till automatiska stabilisatorer inkluderas därmed inte.

Källa: IMF Fiscal Monitor april 2021.

Diagram 71 Transfereringar till företag

Procent av BNP

Anm. Prognosen för 2021 baseras på budgetproposition och ändringsbudgetar för 2021.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

fördubblades nästan transfereringar till företag som andel av BNP 2020 och nivån antas förbli hög i år (se diagram 71).⁴⁵ En effekt av detta är att konkurserna inte ökat trots pandemin (se diagram 72). En stor andel av åtgärderna avser att täcka företagens kostnader för korttidspermittering. Den bransch som fått mest stöd genom korttidspermitteringar är tillverkningsindustrin. Om man i stället tittar på utbetalningar som andel av förädlingsvärde har hotell och restaurang samt kultur, nöje och fritid fått mest stöd (se diagram 73). Jämför man årets utbetalningar med 2020 har andelen till dessa branscher ökat medan utbetalningar till tillverkningsindustrin minskat rejält.

Det är sannolikt att många av de företag som fått stöd skulle klassificeras som zombieföretag enligt de mått som presenteras ovan om nuvarande situation skulle bli långvarig. Dessa mått är dock inte relevanta i nuläget då ökningen av andelen företag beroende av stöd till stor del förklaras av de restriktioner och den självpåtagna sociala distansering som gäller för närvarande. Det faktum att konkurserna inte ökat trots pandemin talar ändå för att en del av företagsstöden går till företag som i en normal konjunktur nedgång skulle haft svårt att överleva.

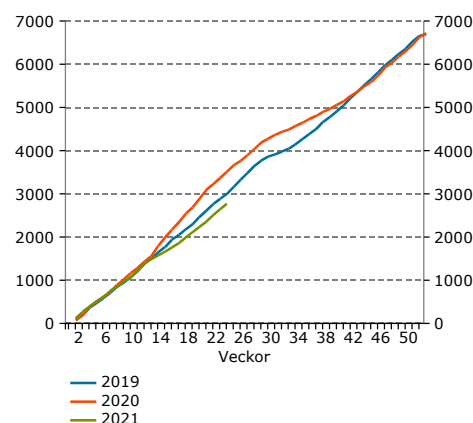
SAMHÄLLSEKONOMISKT LÖNSAMT ATT STÖTTA FÖRETAG UNDER EN PANDEMI

I den aktuella debatten går bedömningarna isär om huruvida förekomsten av zombieföretag är ett stort problem eller inte. Det är rimligt att anta att de ovan beskrivna mekanismerna och kostnaderna förknippade med zombieföretag existerar, men det faktum att resultaten i den empiriska forskningen spretar indikerar att problemen kan vara mindre än vad som hävdas på en del håll. Vidare kan det vara så att den sammantagna nyttan av ett högt omvandlingstryck varierar över tid.

Med de mycket speciella förutsättningar som en pandemi skapar, är det befogat att fokus på kort sikt ligger på att förhindra att lågkonjunkturen blir för djup och medför att antalet långtidsarbetslösa skjuter i höjden. Många företag som under pandemin är zombies i den meningen att de inte kan täcka sina kostnader och samtidigt generera vinst kommer att erfara detta när restriktionerna försvinner och efterfrågan på deras produkter återvänder. Det är inte ett hälsosamt omvandlingstryck att dessa företag går i konkurs under pandemin och det finns även samhällsekonomiska kostnader förknippade med att nya företag måste startas i stället för att befintliga företag lever vidare.

Diagram 72 Konkurser i Sverige

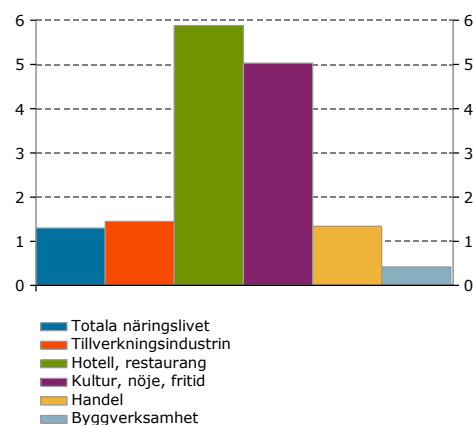
Antal konkurser, ackumulerade veckovärden

Källa: UC, som är en del av Enento Group.

Diagram 73 KTP-utbetalningar

Procent av förädlingsvärde 2019, löpande priser

Anm. Avser transfereringar till företag för korttidspermitteringar 2020 samt till och med 18 juni 2021 som procent av respektive branschs förädlingsvärde.

Källor: SCB, Tillväxtverket och Konjunkturinstitutet.

⁴⁵ År 2020 genomfördes stödåtgärder riktade mot företag om ca 100 miljarder kronor, eller 2 procent av BNP. En betydande del gick till att rädda jobb och företag, främst i form av korttidspermittering av personal samt temporärt sänkta arbetsgivar- och egenavgifter som tillsammans kostade staten över 60 miljarder kronor.

Samtidigt är det stöd som håller svenska företag under armarna annorlunda utformade än normalt och utgörs till största delen av statliga subventioner. Beloppen är stora och stöden är ganska generellt utformade. Det är viktigt att åtgärderna inte ligger kvar längre än nödvändigt, både för att förhindra att antalet zombieföretag blir så många att de utgör ett problem för ekonomin, att företag som egentligen saknar behov får ta del av stödet, samt för att värna det finansiella ramverkets trovärdighet.

Tabellbilaga

Internationell konjunktur	45
Tabell A1 BNP i världen.....	45
Tabell A2 Konsumentpriser i världen.....	45
Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet.....	46
Tabell A4 Nyckeltal för USA	46
Räntor och växelkurser.....	46
Tabell A5 Räntor och växelkurser	46
Konjunkturen i Sverige.....	47
Tabell A6 Försörjningsbalans	47
Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande.....	48
Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande	48
Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI).....	49
Tabell A10 Produktion.....	49
Tabell A11 Arbetade timmar.....	49
Tabell A12 Produktivitet.....	50
Tabell A13 Arbetsmarknad	50
Tabell A14 Resursutnyttjande	51
Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken.....	51
Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna	52
Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser	52
Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet.....	53
Tabell A19 Konsumentpriser.....	53
Offentliga finanser.....	54
Tabell A20 Offentliga sektorns finanser.....	54
Tabell A21 Statens finanser.....	55
Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser	56
Tabell A23 Kommunsektorns finanser	56
Tabell A24 Offentliga sektorns inkomster	57
Tabell A25 Offentliga sektorns utgifter	57
Tabell A26 Transfereringar från offentlig sektor till hushåll.....	58
Tabell A27 Basbelopp	58
Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal	58
Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld	59
Tabell A30 Utgiftstak för staten	59
Tabell A31 Finanspolitiskt prognos och scenario i offentlig sektor.....	60

Internationell konjunktur

Tabell A1 BNP i världen

Procent av köpkraftsjusterad global BNP respektive procentuell förändring, fasta priser

	Vikt ¹ 2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Världen ²	100,0	2,8	-3,7	5,8	4,1	3,3	3,1	3,1
KIX-vägd ³	75,3	2,0	-4,2	5,4	4,3	2,5	2,2	2,0
USA	15,9	2,2	-3,5	6,6	3,6	1,6	1,6	1,7
Euroområdet	13,9	1,3	-6,7	4,6	4,4	2,2	1,6	1,4
Japan	4,0	0,0	-4,7	2,6	2,5	1,3	0,8	0,7
Storbritannien	2,2	1,4	-9,8	7,3	5,8	2,3	1,9	1,6
Sverige	0,4	2,0	-3,0	4,4	3,5	1,8	1,7	1,9
Norge	0,3	0,9	-1,3	3,2	3,3	1,8	1,8	1,8
Danmark	0,3	2,8	-2,7	3,1	3,3	1,9	1,8	1,6
Kina	18,3	6,0	2,0	8,5	5,7	5,4	5,3	5,1
Svensk exportmarknad⁴	...	2,3	-9,0	7,9	6,2	3,7	3,3	3,2

¹ Vikterna anger varje lands eller regions köpkraftskorrigerade andel av världens BNP. ² I tabellen visas ett urval av de länder Konjunkturinstitutet gör prognoser för. Världsaggregatet beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF. ³ KIX-vägd BNP är ett aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår Sveriges 32 viktigaste handelspartners (för information om vilka länder som ingår i KIX, se www.konj.se). ⁴ Den svenska exportmarknaden avser den samlade importefterfrågan i de 32 länder som är Sveriges viktigaste handelspartners. Respektive lands vikt utgörs av dess andel i svensk varuexport.

Källor: Eurostat, IMF, OECD, Macrobond, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

Tabell A2 Konsumentpriser i världen

Procentuell förändring

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
USA	2,4	1,8	1,2	3,6	2,4	2,4	2,3	2,3
Euroområdet	1,8	1,2	0,3	1,8	1,4	1,7	1,9	1,9
Japan	1,0	0,5	0,0	-0,1	0,6	1,1	1,3	1,3
Storbritannien	2,3	1,7	1,0	1,7	1,9	2,0	2,0	2,0
Sverige	2,1	1,7	0,5	1,9	1,7	2,2	2,0	2,0
Norge	3,0	2,3	1,2	2,7	2,0	2,0	2,0	2,0
Danmark	0,7	0,7	0,3	1,6	1,5	1,8	1,9	1,9
Kina	2,1	2,9	2,4	1,5	2,6	3,0	3,0	3,0

Anm. KPI för EU-länder och Norge avser harmoniserade index för konsumentpriser (HIKP). För Storbritannien avses CPIH, vilket innefattar kostnader för egna hem. För Sverige avses KPIF. Aggregatet för euroområdet är vägt med konsumtionsvikter från Eurostat.

Källor: OECD, Eurostat, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP ¹	1,9	1,3	-6,7	4,6	4,4	2,2	1,6	1,4
HIKP ¹	1,8	1,2	0,3	1,8	1,4	1,7	1,9	1,9
Styrränta ²	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,50
Dagslåneränta, euroområdet ³	-0,4	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6	0,1
Tioårig statsobligationsränta ⁴	0,5	-0,2	-0,5	-0,2	0,2	0,6	1,0	1,3
Dollar per euro ⁵	1,18	1,12	1,14	1,20	1,19	1,20	1,21	1,22

¹ Procentuell förändring. ² Procent, vid slutet av året. Avser refinansräntan. ³ Procent, vid slutet av året. Avser estr. ⁴ Procent. Avser Tyskland. ⁵ Nivå.

Källor: ECB, Eurostat, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Tabell A4 Nyckeltal för USA

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP ¹	3,0	2,2	-3,5	6,6	3,6	1,6	1,6	1,7
KPI ¹	2,4	1,8	1,2	3,6	2,4	2,4	2,3	2,3
Styrränta ²	2,5	1,75	0,25	0,25	0,25	0,75	1,25	1,50
Tioårig statsobligationsränta ³	2,9	2,1	0,9	1,6	1,9	2,2	2,5	2,7
Dollar per euro ⁴	1,18	1,12	1,14	1,20	1,19	1,20	1,21	1,22

¹ Procentuell förändring. ² Procent, vid slutet av året. Avser övre gränsen i Federal Reserves styrräntespann. ³ Procent. ⁴ Nivå.

Källor: Bureau of Economic Analysis, Federal Reserve, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Räntor och växelkurser

Tabell A5 Räntor och växelkurser

Procent, index 1992-11-18=100 respektive kronor per valutaenhet

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vid slutet av året								
Reporänta	-0,50	-0,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,50
Styrränta, KIX6-vägd ¹	0,04	-0,05	-0,38	-0,36	-0,30	-0,23	-0,15	0,23
Årsgenomsnitt								
Reporänta	-0,50	-0,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,07	0,37
5-årig svensk statsobligationsränta	0,1	-0,4	-0,3	-0,1	0,1	0,5	0,9	1,3
10-årig svensk statsobligationsränta	0,7	0,1	0,0	0,4	0,7	1,1	1,5	1,8
KIX	117,6	122,1	118,5	114,3	114,9	115,0	115,0	115,0
Euro	10,26	10,59	10,49	10,16	10,20	10,22	10,24	10,26
Dollar	8,69	9,46	9,21	8,48	8,54	8,51	8,47	8,44

¹ Avser ett genomsnitt av estr för euroområdet samt styrräntor i USA, Norge, Storbritannien, Danmark och Japan. Danmark betraktas i sammanvägningen som ett euroland.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Konjunkturen i Sverige

Tabell A6 Försörjningsbalans

Miljarder kronor, löpande priser respektive procentuell förändring, fasta priser

	Nivå 2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	2 183	0,7	-4,8	4,2	4,9	2,9	2,5	2,5
Varor	1 025	0,9	-0,2	4,4	1,9	...	...	...
Tjänster exkl. bostadstjänster	641	2,3	-12,9	6,7	9,8	...	...	...
Bostadstjänster	457	1,6	2,2	1,6	3,0	...	...	...
Offentliga konsumtionsutgifter	1 327	0,3	-0,5	2,1	1,5	0,5	0,9	0,7
Staten	343	-0,5	0,8	2,8	0,8	...	...	...
Kommunsektorn	984	0,5	-1,0	1,8	1,8	...	...	...
Fasta bruttoinvesteringar ²	1 233	-0,3	-0,5	2,3	4,1	1,6	1,3	2,1
Näringslivet exkl. bostäder	741	1,0	-3,1	1,6	4,9	...	...	...
Industrin	161	-4,2	-6,0	4,1	6,1	...	...	...
Övriga varubranscher	135	5,4	-4,8	-1,8	4,6	...	...	...
Tjänsterbranscher exkl. bostäder	444	1,7	-1,5	1,6	4,6	...	...	...
Bostäder	248	-6,5	3,1	2,6	2,1	...	...	...
Offentliga myndigheter	239	2,2	4,3	3,9	3,5	...	...	...
<i>Inhemsk efterfrågan exkl. lager</i>	<i>4 744</i>	<i>0,3</i>	<i>-2,5</i>	<i>3,1</i>	<i>3,8</i>	<i>1,9</i>	<i>1,8</i>	<i>1,9</i>
Lagerinvesteringar ³	4	-0,1	-0,6	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Total inhemsk efterfrågan</i>	<i>4 747</i>	<i>0,2</i>	<i>-3,2</i>	<i>3,5</i>	<i>3,8</i>	<i>1,9</i>	<i>1,8</i>	<i>1,9</i>
Export	2 221	6,0	-4,6	9,1	5,0	3,1	2,9	2,6
Varor	1 592	3,6	-1,2	8,9	3,9	...	...	...
Bearbetade varor	1 278	4,8	-3,3	10,6	4,5	...	...	...
Råvaror	314	-0,6	7,0	1,9	1,1	...	...	...
Tjänster	630	11,8	-12,5	9,7	7,9	...	...	...
<i>Total efterfrågan</i>	<i>6 969</i>	<i>2,0</i>	<i>-3,6</i>	<i>5,3</i>	<i>4,2</i>	<i>2,3</i>	<i>2,2</i>	<i>2,2</i>
Import	1 991	2,1	-5,7	7,3	5,8	3,8	3,4	3,2
Varor	1 355	0,3	-4,0	9,8	3,9	...	...	...
Bearbetade varor	1 028	2,5	-5,6	13,4	4,3	...	...	...
Råvaror	327	-5,3	0,3	-1,6	2,4	...	...	...
Tjänster	636	6,2	-9,1	2,0	10,2	...	...	...
<i>Nettoexport³</i>	<i>230</i>	<i>1,8</i>	<i>0,3</i>	<i>1,1</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,1</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,1</i>
BNP	4 977	2,0	-2,8	4,4	3,5	1,7	1,7	1,7
BNP per invånare ⁴	481	1,0	-3,5	3,9	3,0	1,2	1,2	1,3

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer samt nettot av hushållens konsumtion i utlandet och utländsk konsumtion i Sverige. ² Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ³ Förändring i procent av BNP föregående år. ⁴ Tusental kronor, löpande priser respektive procentuell förändring, fasta priser.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procentuell förändring

	Nivå 2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Lönesumma, justerad för utland	2 023	4,0	0,9	4,9	4,5	3,7	3,5	3,8
Timlön enligt NR ^{1,2}	264	3,9	4,8	1,3	1,6	2,7	3,0	3,2
Arbetade timmar ^{1,3}	7 615	-0,1	-3,7	3,6	2,9	1,0	0,4	0,6
Transfereringar från offentlig sektor, netto	695	2,3	5,5	2,2	0,0	0,3	2,3	2,1
Kapitalinkomster, netto	223	10,9	-31,0	36,2	2,4	11,3	4,5	5,2
Övriga inkomster, netto ⁴	368	4,4	9,2	3,6	4,1	15,5	7,1	7,4
Inkomster före skatt⁵	3 309	4,3	-0,5	6,3	3,4	5,0	3,8	4,1
Direkt skatt ⁶	858	0,3	1,0	0,2	0,2	0,2	0,0	0,1
Disponibel inkomst	2 452	4,6	0,5	6,6	3,6	5,2	3,8	4,1
Konsumentpris ⁷	...	2,1	1,1	1,8	1,6	2,2	2,1	2,1
Real disponibel inkomst	2 452	2,4	-0,6	4,7	2,0	2,9	1,7	2,0
per invånare ⁸	237	1,4	-1,3	4,2	1,5	2,4	1,2	1,6
Konsumtionsutgifter⁹	2 183	0,7	-4,8	4,2	4,9	2,9	2,5	2,5
Sparande ¹⁰	470	15,4	17,7	17,8	15,4	15,1	14,2	13,6
Nettosparande i avtals- och premiepensioner ¹⁰	202	11,7	-18,4	-0,8	2,4	-1,0	-1,6	-1,2
Eget sparande ¹⁰	268	7,0	10,9	11,3	8,8	8,7	8,0	7,5
Finansiellt sparande ¹⁰	374	12,0	14,1	14,1	11,7	11,5	10,7	10,1

¹ Kalenderkorrigerade värden. ² Kronor per timme. ³ Avser anställdas timmar, miljontals. ⁴ I denna post ingår även beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar, se tabell A20. ⁵ Tillväxten i inkomster före skatt är en vägd summa av tillväxttakterna för lönesumma, transfereringar, kapitalinkomster och övriga inkomster. ⁶ Direkta skatters bidrag till disponibelinkomstens förändring, uttryckt i procentenheter. ⁷ Implicitprisindex för hushållens konsumtionsutgifter. ⁸ Tusental kronor. ⁹ Fasta priser. ¹⁰ Sparande i miljarder kronor, löpande priser respektive i procent av summan av disponibel inkomst och nettosparande i avtals- och premiepensioner.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nettoexport	108	211	230	310	300	285	282	274
Varor	122	197	237	263	264	...	...	...
Tjänster	-14	14	-7	48	35	...	...	...
Löner, netto	7	10	11	10	11	11	12	12
Kapitalavkastning, netto	81	133	141	142	117	118	116	118
Transfereringar med mera, netto	-70	-90	-97	-98	-88	-104	-114	-118
Bytesbalans	123	262	281	366	339	310	295	286
Procent av BNP	2,5	5,2	5,7	6,9	6,1	5,4	4,9	4,6
Kapitaltransfereringar	1	0	2	0	0	0	0	0
Finansiellt sparande	123	261	283	365	339	310	295	286
Procent av BNP	2,6	5,2	5,7	6,9	6,1	5,4	4,9	4,6

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI)

Miljarder kronor, löpande priser samt tusental respektive procentuell förändring

	Nivå 2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNI	5 134	5,6	-1,2	6,9	4,2	3,6	3,6	3,8
Deflator, inhemsk användning	...	2,3	1,3	2,2	1,5	2,2	2,1	2,1
Real BNI	...	3,2	-2,5	4,6	2,7	1,3	1,4	1,6
Befolkning	10 353	1,0	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
Real BNI per invånare¹	496	2,2	-3,2	4,1	2,2	0,9	1,0	1,1

¹ Tusental kronor.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A10 Produktion

Miljarder kronor, löpande priser respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Varubranscher	1 120	0,5	-3,6	5,7	3,2	...	...	...
varav industri	637	-1,8	-6,3	9,4	2,8	...	...	...
byggverksamhet	296	-0,9	0,7	0,1	3,9	...	...	...
Tjänstebanscher	2 317	3,7	-3,5	5,5	4,3	...	...	...
Näringsliv	3 436	2,6	-3,5	5,5	3,9	2,1	1,9	2,2
Offentliga myndigheter	915	0,3	-2,2	1,7	2,1	0,7	0,7	0,7
BNP till baspris¹	4 408	2,1	-3,3	4,7	3,5	1,8	1,7	1,9
Produktskatter/subventioner	564	1,3	-0,9	2,0	3,4	1,6	1,7	1,9
BNP till marknadspris	4 972	2,0	-3,0	4,4	3,5	1,8	1,7	1,9

¹ Inklusive produktion i hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A11 Arbetade timmar

Miljoner timmar respektive procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Varubranscher	1 861	-0,1	-5,4	3,0	2,5	...	...	...
varav industri	916	-0,2	-7,8	6,8	2,6	...	...	...
byggverksamhet	624	1,9	-5,0	0,3	2,2	...	...	...
Tjänstebanscher	3 729	0,1	-4,6	4,8	3,9	...	...	...
Näringsliv	5 590	0,1	-4,9	4,2	3,4	1,1	0,4	0,5
Offentliga myndigheter	2 198	-0,8	-1,2	1,3	1,6	0,5	0,6	0,6
Hela ekonomin¹	7 951	-0,2	-3,8	3,3	2,9	1,0	0,4	0,6

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A12 Produktivitet

Kronor per timme (baspris) respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	Nivå 2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Varubranscher	602	0,6	1,9	2,7	0,7	...	...	...
varav industri	696	-1,6	1,7	2,5	0,2	...	...	...
byggverksamhet	474	-2,7	6,0	-0,1	1,6	...	...	...
Tjänstebranscher	621	3,5	1,2	0,6	0,4	...	...	...
Näringsliv	615	2,5	1,4	1,3	0,5	1,0	1,6	1,6
Offentliga myndigheter	416	1,1	-1,1	0,4	0,5	0,2	0,2	0,0
Hela ekonomin¹	554	2,3	0,6	1,3	0,6	0,9	1,2	1,3

¹ Inklusiva hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A13 Arbetsmarknad

Tusental personer respektive procentuell förändring

	Nivå 2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Arbetade timmar ¹	7 951	-0,2	-3,8	3,3	2,9	1,0	0,4	0,6
Medelarbetstid för sysselsatta ²	30,2	-0,9	-2,6	3,7	0,9	-0,1	0,0	0,0
Sysselsatta	5 064	0,7	-1,3	-0,4	2,0	1,1	0,4	0,5
Sysselsättningsgrad ³	...	68,3	67,2	67,1	68,3	68,8	68,9	69,0
Arbetskraft	5 523	1,1	0,3	0,1	0,7	0,4	0,4	0,5
Arbetskraftsdeltagande ⁴	...	73,3	73,3	73,5	73,9	74,0	74,0	74,1
Arbetslöshet ⁵	459	6,8	8,3	8,7	7,6	6,9	7,0	7,0
Befolkning 15-74 år	7 536	0,7	0,4	-0,2	0,2	0,3	0,3	0,4

¹ Miljoner timmar, kalenderkorrigerade värden. ² Timmar per vecka, kalenderkorrigerade värden. ³ Andelen sysselsatta av befolkningen 15-74 år, procent. ⁴ Andelen personer i arbetskraften av befolkningen 15-74 år, procent. ⁵ Procent av arbetskraften.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A14 Resursutnyttjande

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Arbetsmarknad								
Jämviktsarbetslöshet ¹	6,8	6,8	6,8	6,9	6,9	7,0	7,0	7,0
Faktisk arbetslöshet ²	6,3	6,8	8,3	8,7	7,6	6,9	7,0	7,0
Potentiellt arbetade timmar	1,3	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6
varav potentiell sysselsättning	1,3	1,1	0,9	-0,7	0,6	0,5	0,5	0,6
Faktiskt arbetade timmar	1,9	-0,2	-3,8	3,3	2,9	1,0	0,4	0,6
Arbetsmarknadsgap ³	0,9	-0,1	-4,5	-2,1	-0,1	0,2	0,0	0,0
Produktivitet								
Potentiell produktivitet	0,6	1,4	0,9	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3
varav potentiell produktivitet, näringslivet	1,0	1,4	1,4	1,3	1,4	1,4	1,5	1,6
Faktisk produktivitet	0,2	2,2	0,9	1,1	0,6	0,9	1,2	1,3
Produktivitetsgap ⁴	0,1	0,9	0,8	0,8	0,3	0,0	0,0	0,0
BNP								
Potentiell BNP	1,9	2,2	1,6	1,9	1,9	1,9	1,8	1,9
Faktisk BNP	2,0	2,0	-3,0	4,4	3,5	1,8	1,7	1,9
BNP-gap ⁵	1,0	0,8	-3,7	-1,4	0,2	0,2	0,0	0,0

¹ Nivå i procent av potentiell arbetskraft. ² Nivå i procent av arbetskraften. ³ Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. ⁴ Skillnaden mellan faktisk och potentiell produktivitet uttryckt i procent av potentiell produktivitet. ⁵ Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt		2020	2021	2022	2023	2024	2025
	2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Näringsliv	69	2,5	2,0	2,6	2,2	2,7	3,0	3,2
Varubranscher	22	2,4	1,2	2,5	2,0	...	...	...
varav industri	15	2,6	1,0	2,4	2,0	...	...	...
byggverksamhet	7	2,0	1,5	2,8	1,9	...	...	...
Tjänstebanscher	47	2,5	2,4	2,6	2,4	...	...	...
Kommunal sektor	25	2,8	2,3	2,7	2,4	...	...	...
Stat	6	2,8	2,4	2,1	2,3	...	...	...
Totalt	100	2,6	2,1	2,6	2,3	2,7	3,0	3,2
Real timlön (KPI) ¹	...	0,8	1,6	0,9	0,7	0,4	0,8	0,7
Real timlön (KPIF) ²	...	0,8	1,6	0,7	0,6	0,5	1,0	1,2

¹ Deflaterad med konsumentprisindex (KPI). ² Deflaterad med konsumentprisindex med fast bostadsränta (KPIF).

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna

Kronor per timme, procent respektive procentuell förändring

	Nivå							
	2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Ej kalenderkorrigerade värden								
Timlön ¹	273	4,0	4,8	0,3	1,6	3,3	3,1	3,8
Arbetsgivaravgifter ² (i procent av lönen)	...	42,6	41,3	42,2	42,3	43,2	43,3	43,1
Arbetskostnad per timme ³	385	3,7	3,8	1,0	1,6	3,9	3,1	3,6
Produktivitet ⁴	592	2,6	0,9	1,3	0,6	...	...	...
Justerad enhetsarbetskostnad ⁵	...	1,0	2,9	-0,3	1,0	...	...	...
Kalenderkorrigerade värden								
Timlön ¹	273	3,9	5,5	0,6	1,6	2,7	3,0	3,2
Arbetskostnad per timme ³	386	3,6	4,5	1,3	1,6	3,5	3,1	3,2
Produktivitet ⁴	594	2,6	1,3	1,5	0,5	...	...	...
Justerad enhetsarbetskostnad ⁵	...	1,0	3,1	-0,2	1,0	...	...	...

¹ Beräknat med enbart anställdas arbetade timmar. ² Kollektiva avgifter och löneskatter. ³ NR-lön och arbetsgivaravgifter. ⁴ Exklusive små- och fritidshus. ⁵ Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt							
	2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP	71,4	2,5	1,4	2,5	1,3	2,0	2,0	2,1
Offentliga myndigheter ^{1, 2}	14,0	3,4	3,1	3,4	1,5	2,7	2,9	3,3
Näringsliv ²	49,4	2,5	1,0	2,4	1,1	1,7	1,8	1,7
Skattenetto	8,1	1,5	0,7	1,8	2,1	...	...	...
Import	28,6	2,8	-4,2	1,1	1,4	1,3	1,5	1,6
Bearbetade varor	14,8	2,6	-1,2	-1,3	0,2	...	...	...
Råvaror	4,7	1,3	-16,4	13,5	3,1	...	...	...
Tjänster	9,1	4,0	-1,6	-0,8	2,7	...	...	...
Tillförsel/användning³	100,0	2,6	-0,3	2,1	1,3	1,7	1,9	1,9
Offentliga konsumtionsutgifter	19,0	3,1	2,6	3,1	1,6	2,8	2,8	3,1
Hushållens konsumtionsutgifter	31,3	2,1	1,1	1,8	1,6	2,2	2,1	2,1
Fasta investeringar	17,7	1,7	0,6	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5
Export	31,9	3,3	-3,5	1,9	0,9	0,8	1,4	1,4
Bearbetade varor	18,3	4,3	-2,0	-1,9	0,8	...	...	...
Råvaror	4,5	-0,1	-13,9	22,5	-1,0	...	...	...
Tjänster	9,0	3,0	-0,8	0,1	2,4	...	...	...

¹ Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. ² Förädlingsvärdepris beräknat till baspris. ³ Inklusive lagerinvesteringar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet

Miljarder kronor löpande priser, procentuell utveckling respektive procent

	Nivå							
	2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Förädlingsvärde ¹	3 497	5,3	-0,8	7,5	4,1	3,7	3,7	3,8
Arbetade timmar, anställda ²	5 270	0,2	-4,2	5,0	3,4	0,6	0,3	-0,1
Arbetskostnad per timme ³	385	3,7	3,8	1,0	1,6	3,9	3,1	3,6
Total arbetskostnad ⁴	2 029	3,8	-0,5	6,0	5,1	4,6	3,5	3,6
Bruttoöverskott	1 468	7,3	-1,1	9,5	2,8	...	...	...
Vinstandel	...	42,1	42,0	42,8	42,2	41,7	41,9	42,0
Justerad vinstandel ⁵	...	36,5	36,4	37,7	37,2	36,7	36,8	36,9

¹ Beräknat till faktorpris. ² Miljoner timmar. ³ Kronor. ⁴ Inkluderar löneberoende övriga produktionskostnader för anställda. ⁵ Exklusive små- och fritidshus och justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A19 Konsumentpriser

Procent respektive procentuell utveckling

	Vikt							
	2020	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
KPI	100,0	1,8	0,5	1,7	1,6	2,3	2,2	2,5
Räntekostnader, bostadsränta	...	1,8	0,4	-5,8	-2,4	2,1	6,5	14,1
KPIF	100,0	1,7	0,5	1,9	1,7	2,2	2,0	2,0
Varor	45,7	1,0	0,8	0,4	1,1	...	...	...
Tjänster	27,0	2,1	1,5	2,3	1,9	...	...	...
Boende exkl. räntekostnader och energi	16,8	1,9	1,6	1,8	2,1	...	...	...
Energi	7,1	3,1	-9,7	9,6	1,0	...	...	...
Räntekostnader, kapitalstock	3,4	5,8	5,6	5,8	5,8	5,3	5,0	4,8
KPIF exkl. energi	92,9	1,6	1,3	1,4	1,7	...	...	...
HIKP	...	1,7	0,7	2,1	1,5	...	...	...
Råolja (Brent) ¹	...	64,3	41,8	67,8	68,0	72,0	76,0	78,8

¹ Dollar per fat, årsgenomsnitt.

Anm. Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och bostadsränta.

Källor: U.S. Energy Information Administration, SCB, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

Offentliga finanser

Tabell A20 Offentliga sektorns finanser

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inkomster	2 390	2 452	2 417	2 568	2 679	2 795	2 896	3 013
<i>Procent av BNP</i>	49,5	48,6	48,6	48,2	47,9	48,3	48,2	48,3
Skatter och avgifter	2 107	2 156	2 117	2 245	2 343	2 452	2 548	2 649
<i>Procent av BNP</i>	43,6	42,7	42,5	42,1	41,9	42,3	42,4	42,5
Skattekvot ¹	43,8	42,8	42,6	42,2	42,1	42,5	42,6	42,6
Kapitalinkomster	75	77	71	76	79	83	87	95
Övriga inkomster	208	219	230	247	257	260	261	270
Utgifter	2 351	2 424	2 566	2 650	2 662	2 732	2 823	2 923
<i>Procent av BNP</i>	48,7	48,0	51,5	49,7	47,6	47,2	47,0	46,9
Konsumtion	1 258	1 300	1 327	1 396	1 440	1 487	1 542	1 602
Transfereringar	829	848	966	962	914	928	952	976
Hushåll	656	673	712	728	728	730	747	763
Företag	93	94	161	134	101	101	104	108
Utland	80	81	93	100	86	97	101	104
Investeringar ²	233	246	249	267	282	287	294	303
Kapitalutgifter	30	29	24	25	26	30	35	42
Överföring till hushållen³	0	0	0	0	0	41	53	67
Finansiellt sparande⁴	40	29	-148	-82	17	21	20	24
<i>Procent av BNP</i>	0,8	0,6	-3,0	-1,5	0,3	0,4	0,3	0,4
Primärt finansiellt sparande⁵	-5	-19	-194	-133	-36	-32	-33	-29
<i>Procent av BNP</i>	-0,1	-0,4	-3,9	-2,5	-0,7	-0,6	-0,5	-0,5
Strukturellt sparande	10	21	-58	-22	19	19	20	21
<i>Procent av potentiell BNP</i>	0,2	0,4	-1,1	-0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Maastrichtskuld	1 879	1 761	1 974	1 991	1 872	1 832	1 856	1 886
<i>Procent av BNP</i>	38,9	34,9	39,7	37,4	33,5	31,6	30,9	30,3
BNP, löpande pris	4 828	5 050	4 977	5 330	5 587	5 792	6 006	6 234
Potentiell BNP, löpande pris	4 778	5 007	5 168	5 404	5 575	5 782	6 006	6 234
Finansiell nettoställning	1 156	1 429	1 331	1 341	1 431	1 512	1 590	1 672
<i>Procent av BNP</i>	24,0	28,3	26,7	25,2	25,6	26,1	26,5	26,8

¹ Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, dividerat med BNP. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark mm. ³ Beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar. Avser de belopp som under kommande år behöver överföras mellan hushåll och offentlig sektor för att uppnå prognostiserad bana för det strukturella sparandet. Ett negativt tal innebär ett åtstramningsbehov i offentlig sektor, det vill säga att åtgärder vidtas med negativ effekt på hushållens disponibla inkomster, och ett positivt tal innebär ett utrymme för expansiva åtgärder. ⁴ Finansiellt sparande beräknas som inkomster minus summan av utgifter och överföring till hushållen. ⁵ Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A21 Statens finanser

Miljardier kronor respektive procent av BNP, löpande priser

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inkomster	1 264	1 287	1 242	1 338	1 396	1 469	1 525	1 589
Skatter och avgifter	1 106	1 123	1 064	1 148	1 202	1 273	1 328	1 384
Kapitalinkomster	28	29	34	33	31	31	32	34
Övriga inkomster	130	136	144	158	163	165	165	171
Utgifter	1 198	1 220	1 395	1 443	1 361	1 371	1 406	1 446
Transfereringar	747	750	912	930	829	819	831	847
Ålderspensionssystemet ¹	24	23	26	26	24	23	23	24
Kommunsektorn	277	278	336	366	324	311	314	317
Hushåll	310	313	338	347	337	331	335	342
Företag	60	60	123	95	62	60	63	65
Utland	76	77	89	96	81	93	96	100
Konsumtion	321	333	339	356	369	381	395	410
Investeringar ²	105	114	127	139	145	151	157	163
Kapitalutgifter	25	22	17	18	18	21	23	27
varav ränteutgifter	19	17	11	12	12	14	16	20
Överföring till hushållen³	0	0	0	0	16	71	93	117
Finansiellt sparande⁴	66	68	-153	-105	18	27	27	25
Procent av BNP	1,4	1,3	-3,1	-2,0	0,3	0,5	0,4	0,4
Statsskuld	1 197	1 054	1 218	1 221	1 083	1 017	1 010	1 006
Procent av BNP	24,8	20,9	24,5	22,9	19,4	17,6	16,8	16,1
Finansiell nettoställning	-134	-38	-239	-287	-209	-154	-100	-46
Procent av BNP	-2,8	-0,7	-4,8	-5,4	-3,7	-2,7	-1,7	-0,7

¹ Statliga ålderspensionsavgifter. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark mm. ³ Beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar. I tabellen är statsbidragen till kommunsektorn beräknade enligt oförändrade regler. I den mån som statsbidragen till kommunerna ökas i förhållande till oförändrade regler kommer den beräkningstekniska överföringen från staten till hushållen minska i motsvarande grad, samtidigt som den beräkningstekniska överföringen från kommunerna till hushållen ökar i motsvarande grad genom mindre omfattande höjningar av det kommunala skatteuttaget (eller eventuellt ökat ekonomiskt bistånd). Den totala beräkningstekniska överföringen från offentlig sektor till hushållen, som redovisas i tabell A20, påverkas inte. ⁴ Finansiellt sparande beräknas som inkomster minus summan av utgifter och överföring till hushållen.

Källor: Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inkomster	318	328	324	345	360	370	382	397
Socialförsäkringsavgifter	257	267	269	283	296	306	317	328
Statliga ålderspensionsavgifter	24	23	26	26	24	23	23	24
Kapitalinkomster	35	37	27	33	36	37	39	42
Övriga inkomster	2	2	3	3	3	3	3	3
Utgifter	311	322	334	339	349	359	371	380
Inkomstpensioner	304	315	326	331	341	350	362	371
Kapitalutgifter	1	0	0	0	0	0	0	0
Övriga utgifter	6	7	7	8	8	8	8	9
Finansiellt sparande	7	6	-10	5	10	11	11	17
Procent av BNP	0,1	0,1	-0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3
Finansiell nettoställning	1 402	1 617	1 716	1 749	1 765	1 801	1 839	1 883
Procent av BNP	29,0	32,0	34,5	32,8	31,6	31,1	30,6	30,2

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A23 Kommunsektorns finanser

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inkomster	1 119	1 147	1 224	1 289	1 284	1 302	1 339	1 381
Skatter	726	748	765	794	824	850	880	913
Kommunal fastighetsavgift	18	19	19	21	21	22	23	24
Statsbidrag inkl. kompensation för mervärdesskatt	273	276	333	365	322	309	311	314
Kapitalinkomster	12	12	10	11	12	15	17	20
Övriga inkomster	89	93	96	98	105	106	107	110
Genomsnittlig kommunalskattesats ¹	32,12	32,19	32,28	32,27	32,27	32,27	32,27	32,27
Utgifter	1 151	1 193	1 209	1 271	1 311	1 349	1 397	1 450
Transfereringar	84	90	96	100	100	102	104	107
Hushåll	44	47	49	51	51	50	51	53
Övriga transfereringar	40	43	47	49	50	51	53	55
Konsumtion	933	964	984	1 036	1 067	1 102	1 143	1 188
Investeringar ²	128	132	122	128	136	136	137	140
Kapitalutgifter	6	7	7	7	8	9	12	15
Överföring till hushållen³	0	0	0	0	-16	-30	-40	-50
Finansiellt sparande⁴	-33	-45	15	18	-11	-17	-18	-19
Procent av BNP	-0,7	-0,9	0,3	0,3	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Finansiell nettoställning	-112	-151	-146	-121	-124	-135	-149	-165
Procent av BNP	-2,3	-3,0	-2,9	-2,3	-2,2	-2,3	-2,5	-2,7

¹ Procent. ² Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark mm. ³ Beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar. I tabellen är statsbidragen till kommunsektorn beräknade enligt oförändrade regler. I den mån som statsbidragen till kommunerna ökas i förhållande till oförändrade regler kommer den beräkningstekniska överföringen från kommunsektorn till hushållen öka i motsvarande grad genom mindre omfattande höjningar av det kommunala skatteuttaget (eller eventuellt ökat ekonomiskt bistånd). Eftersom den beräkningstekniska överföringen från staten till hushållen minskar i motsvarande grad kommer den totala beräkningstekniska överföringen från offentlig sektor till hushållen, som redovisas i tabell A20, inte att påverkas. ⁴ Finansiellt sparande beräknas som inkomster minus summan av utgifter och överföring till hushållen.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A24 Offentliga sektorns inkomster

Procent av BNP

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hushållens direkta skatter	15,6	14,9	15,2	14,9	14,6	14,7	14,7	14,7
Företagens direkta skatter	3,0	3,2	2,9	2,9	3,0	3,1	3,1	3,1
Arbetsgivaravgifter ¹	12,1	12,0	11,6	11,8	11,8	12,0	12,0	12,0
Mervärdesskatt	9,2	9,1	9,3	9,1	9,2	9,2	9,3	9,3
Punktskatter	2,2	2,1	2,1	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0
Övriga skatter	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Skattekvot²	43,8	42,8	42,6	42,2	42,1	42,5	42,6	42,6
EU-skatter ³	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga inkomster ⁴	4,3	4,3	4,6	4,6	4,6	4,5	4,3	4,3
Primära inkomster	48,0	47,0	47,1	46,8	46,5	46,8	46,8	46,8
Kapitalinkomster	1,6	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5
Inkomster	49,5	48,6	48,6	48,2	47,9	48,3	48,2	48,3

¹ Arbetsgivar- och egenföretagaravgifter samt särskild löneskatt. ² Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, dividerat med BNP. ³ Skatter till EU, ingår i skattekvoten men inte i den offentliga sektorns inkomster. ⁴ Bland annat transfereringar från utlandet och från a-kassorna.

Anm. Avser offentliga sektorns inkomster vid oförändrade skatteregler, det vill säga utifrån regelverket i senaste budgetproposition. Eventuella urfasningar av temporära ändringar är beaktade.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A25 Offentliga sektorns utgifter

Procent av BNP

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Konsumtion	26,1	25,8	26,7	26,2	25,8	25,7	25,7	25,7
Transfereringar	17,2	16,8	19,4	18,0	16,4	16,0	15,9	15,7
Hushåll	13,6	13,3	14,3	13,7	13,0	12,6	12,4	12,2
Företag	1,9	1,9	3,2	2,5	1,8	1,7	1,7	1,7
Utland	1,6	1,6	1,9	1,9	1,5	1,7	1,7	1,7
Investeringar ¹	4,8	4,9	5,0	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9
Primära utgifter	48,1	47,4	51,1	49,2	47,2	46,7	46,4	46,2
Kapitalutgifter	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7
Utgifter	48,7	48,0	51,5	49,7	47,6	47,2	47,0	46,9

¹ Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark mm.

Anm. Avser offentliga sektorns utgifter vid bibehållen personaltätet inom offentligt finansierade verksamheter inklusive en standardhöjning i förbrukningen samt oförändrade regler för transfereringarna.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A26 Transfereringar från offentlig sektor till hushåll

Procent av BNP

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Pensioner ¹	7,5	7,4	7,8	7,4	7,3	7,2	7,2	7,1
varav inkomstpension	6,3	6,2	6,5	6,2	6,1	6,0	6,0	5,9
Arbetsmarknad ²	0,6	0,6	0,9	0,9	0,7	0,6	0,6	0,5
Ohälsa ³	1,6	1,5	1,6	1,4	1,3	1,2	1,2	1,2
Familj och barn ⁴	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5
Studier ⁵	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
Ekonomiskt bistånd ⁶	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Övrigt ⁷	1,5	1,5	1,6	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4
Transfereringar till hushållen	13,6	13,3	14,3	13,7	13,0	12,6	12,4	12,2

¹ Inkomst- och tilläggspension, garantipension, efterlevandepension, pensionstillägg, offentliganställdas avtalspensioner och bostadstillägg till pensionärer. ² Ersättning vid arbetslöshet, aktivitetsstöd, etableringsersättning och lönegaranti. ³ Sjuk- och rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, arbetsskadeersättning, handikappersättning, merkostnadsersättning. ⁴ Föräldrapenning, barnbidrag, vårdbidrag, bostadsbidrag. ⁵ Studiebidrag och övrig studiehjälp. ⁶ Socialbidrag. ⁷ Assistansersättning och äldreomsorgsstöd samt övriga transfereringar till hushåll.

Anm. Avser transfereringar från offentlig sektorn till hushåll vid oförändrade regler för transfereringarna.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A27 Basbelopp

Tusental kronor, löpande priser

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Prisbasbelopp	45,5	46,5	47,3	47,6	48,2	48,9	50,1	51,2
Förhöjt prisbasbelopp	46,5	47,4	48,3	48,6	49,2	49,9	51,1	52,2
Inkomstbasbelopp	62,5	64,4	66,8	68,2	70,6	72,4	74,4	76,7

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal

Procentuell förändring

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inkomstindex	1,5	3,1	3,8	2,2	3,5	2,6	2,7	3,0
Balansindex	2,6	3,1	3,8	2,2	3,5	2,6	2,7	3,0
Balanstal ^{1, 2}	1,013	1,012	1,017	1,027	1,028	1,021	1,032	...
Nominell inkomstpension³	1,0	1,4	2,1	0,5	1,9	1,0	1,1	1,4

¹ Nivå. ² Från och med 2017 avses dämpat balanstal enligt Pensionsmyndigheten som anger pensionssystemets tillgångar i förhållande till dess skulder två år före respektive år. ³ Följsamhetsindexering, dvs. procentuell förändring av inkomstindex minus 1,6 procentenheter.

Källor: Pensionsmyndigheten och Konjunkturinstitutet.

Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2018	2019	2020	2021	2022
Budgetsaldo	80	112	-221	-6	145
Avgränsningar	10	-62	34	-68	-85
Försäljning av aktier med mera	-2	0	-1	0	0
Extraordinära utdelningar	0	-1	0	-4	-1
Delar av Riksgäldens nettoutlåning	18	-58	33	-45	-60
Övriga avgränsningar	-6	-3	1	-19	-23
Periodiseringar	-23	21	33	-30	-42
varav skatteperiodiseringar	-19	15	26	-20	-43
ränteperiodiseringar	1	7	6	-11	1
Övrigt	-2	-3	1	-1	-1
Finansiellt sparande i staten	66	68	-153	-105	18
Statens lånebehov ¹	-80	-112	221	6	-145
Värdeförändringar i statsskulden	12	-31	-57	-4	8
Statsskuldens förändring	-68	-143	164	3	-138
Statsskuld	1197	1054	1218	1221	1083
<i>Procent av BNP</i>	<i>24,8</i>	<i>20,9</i>	<i>24,5</i>	<i>22,9</i>	<i>19,4</i>

¹ Statens lånebehov är lika med budgetsaldot med omvänt tecken.

Källor: Ekonomistyrningsverket, Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell A30 Utgiftstak för staten

Miljarder kronor, löpande priser

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Utgiftstak för staten	1 337	1 351	1 743	1 695	1 634	1 539
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>28,0</i>	<i>27,0</i>	<i>33,7</i>	<i>31,4</i>	<i>29,3</i>	<i>26,6</i>
Takbegränsade utgifter	1 282	1 308	1 501	1 524	1 463	1 477
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>26,8</i>	<i>26,1</i>	<i>29,0</i>	<i>28,2</i>	<i>26,2</i>	<i>25,5</i>
Budgeteringsmarginal	55	43	242	171	171	62
<i>Procent av takbegränsade utgifter</i>	<i>4,3</i>	<i>3,3</i>	<i>16,1</i>	<i>11,2</i>	<i>11,7</i>	<i>4,2</i>

Källor: Ekonomistyrningsverket, Finansdepartementet och Konjunkturinstitutet.

Tabell A31 Finanspolitiskt prognos och scenario i offentlig sektor

Miljarder kronor

	2022	2023	2024	2025	2023- 2025
Budgetutrymme	33	69	34	36	171
Utgiftsåtgärder i offentlig sektor	33	28	22	22	105
Staten	17	13	11	11	52
Konsumtion	12	10	9	8	39
Investeringar	5	4	2	3	13
Kommunal sektor	16	14	11	11	52
Konsumtion	14	13	10	10	47
Investeringar	2	1	1	1	6
Överföring till hushållen genom ändrade skatter och transfereringar	0	41	12	14	67
Strukturellt sparande ¹	0,3	0,3	0,3	0,3	

¹ Procent av potentiell BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

Marginalrutor

Grundläggande antaganden för prognosen

Covid-19-pandemin innebär att den föreliggande prognosen är mer osäker än normalt. Prognosen baseras på ett antal antaganden angående pandemin. De mest betydande antagandena är:

- Covid-19-pandemin fortsätter under året. Smittspridningen håller dock på att mattas av i många länder, inte minst bland OECD-länderna, delvis som en följd av en stigande vaccinationsgrad. I OECD-länderna fasas mer-parten av tidigare införda restriktioner successivt ut under resterande delen året. I de delar av världen där vaccineringen går långsammare tar det längre tid innan re-striktionerna fasas ut.
- I Sverige antas alla i den vuxna befolkningen ha erbjudits en första dos vaccin under september och de kan där-med vara fullvaccinerade senast sju veckor senare. Bilden är snarlik i flertalet OECD-länder. I många andra länder går vaccineringen betydligt långsammare.
- Spridningen av covid-19 i Sverige har fallit tillbaka snabbt under maj och juni. Smittspridningen antas minska kraftigt under sommaren. Belastningen på sjukvården minskar snabbt och under senare delen av sommaren är vår-den bara måttligt belastad av covid-19 patienter. De flesta restriktioner och påbud om social distansering som i nuläget finns på plats fasas ut under loppet av det tredje kvartalet. Vissa påbud, exempelvis att stanna hemma vid symptom, antas dock ligga kvar längre.
- Efter sommaren kommer undervisningen i allt väsentligt att ske på plats inom alla svenska utbildningsenheter.
- Smittspridningen förblir låg i Sverige bortom det tredje kvartalet i år, även om lokala utbrott kan förekomma. Den självpåtagna sociala distanseringen fortsätter därför att minska under senare delen av året, även bland de som inte har vaccinerats eller tidigare haft covid-19.
- Restriktioner och självpåtagen social distansering i Sverige och omvärlden innebär att det dröjer till efter som-maren innan utrikesresandet börjar återhämta sig mer påtagligt. Utrikesresandet till framför allt många destinationer utanför Europa kommer dock fortsatt att hållas tillbaka av hög smittspridning i vissa länder och formella samt självpåtagna restriktioner.

Vad skiljer scenario från prognos?

Prognos är Konjunkturinstitutets bedömning av den mest troliga utvecklingen för svensk ekonomi och omvärldsekonomin de allra närmaste åren, i nuläget till och med 2022.

Scenariot baseras på att inga nya störningar drabbar ekonomin och att den vid avvikelser från ett normalt resursutnyttjande vid scenariots inledning strävar mot konjunkturell balans. När det uppnåtts är BNP-tillväxten utbudsbestämd och följer i huvudsak av hur produktivitetstillväxten och utbudet av arbetskraften utvecklas. Scenariot för svensk ekonomi bygger dessutom på följande specifika antaganden:

- Finanspolitiken och penningpolitiken anpassas så att överskottsmålet respektive inflationsmålet nås på några års sikt.
- Offentlig konsumtion och offentliga investeringar utvecklas i linje med det demografiskt betingade behovet. Det innebär bland annat oförändrad personaltäthet och konstanta kostnadsandelar för arbetskostnader respektive förbrukning av insatsvaror i offentligt

finansierade verk-samheter. Därmed sker en viss standardhöjning i verk-samheterna eftersom prisutvecklingen i förbrukningen normalt är lägre än ökningen av arbetskostnaderna.

Statistikskillnader mellan AKU och Arbetsförmedlingen

AKU redovisar den officiella statistiken över antalet arbetslösa i befolkningen i åldern 15–89 år. AKU följer rekommendationer från ILO (International Labour Organization), vilket innebär att uppgifterna är internationellt jämförbara. Arbetsförmedlingen redovisar antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen (AF) i åldersgruppen 16–64 år.

Månadsstatistiken från AF är registerbaserade uppgifter och avser antalet inskrivna arbetslösa sista dagen i månaden. AKU är en urvalsundersökning baserad på registret över totalbefolkningen, vilket i sin tur baseras på folkbokföringen. Omkring 14 500 personer ingår som respondenter enligt AKU:s urval varje månad. AKU utgår från en referensvecka (måndag till söndag). För att räknas som sysselsatt enligt AKU behöver intervjupersonen endast ha arbetat en timme under referensveckan. Inskrivna på Arbetsförmedlingen kan arbeta upp till sju timmar per vecka utan att räknas som sysselsatta.

För att räknas som arbetslös enligt AKU måste en person både vara utan sysselsättning, ha försökt söka arbete under de senaste fyra veckorna och även kunnat ta ett arbete under referensveckan eller inom fjorton dagar efter referensveckans slut. Antalet inskrivna vid AF utgörs av de som är "öppet arbetslösa", det vill säga personer som inte är sysselsatta men aktivt söker arbete, omgående kan ta ett arbete eller deltar i arbetsmarknadspolitiska program.

AKU undersöker befolkningens arbetskraftsstatus. Arbetskraften är summan av de som är sysselsatta och de som söker sysselsättning. Arbetslösheten i relativa tal enligt AKU fås genom att dela antalet arbetslösa med arbetskraften. Den relativa arbetslöshet som AF beräknar är kvoten mellan inskrivna och summan av sysselsatta från den senaste utgåvan av registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) och antalet inskrivna. Den senaste utgåvan av RAMS är från 2019.

Analysram för skillnader mellan arbetslösa i AKU och inskrivna vid AF

Eftersom AKU är en urvalsundersökning finns variation mellan mättillfällena. Denna variation beror på vilka personer som ingår i urvalet, på konjunkturläget samt andra slumpfaktorer. Antal inskrivna vid AF är däremot registerdata och påverkas inte av urvalseffekter. Vidare är inte alla som är inskrivna vid AF arbetslösa enligt AKU och vice versa. Därför finns det skillnader mellan mätten över tid även om de utvecklas på liknande sätt.

Skillnaden mellan serierna beräknas som arbetslösa enligt AKU minus inskrivna enligt AF. När skillnaden ligger inom ramen för normal variation kan serierna anses vara lika. Ramen för normal variation beräknas här som ett 95-procentigt konfidensintervall, det vill säga medelvärdet av skillnaden plus/minus 1,96 gånger standardavvikelsen och skattas för perioden januari 2008 till och med april 2021. I fördjupningen används dessa beräkningar för att avgöra om skillnaden mellan serierna är inom